

Vysoká škola ekonomická
Fakulta podnikohospodářská
Arts management

Diplomová práce

Strategie a metody socio-ekonomické animace na příkladu hudebního odkazu skladatele Anthonyho Philipa Heinricha

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Strategie a metody socio-ekonomické animace na příkladu hudebního odkazu skladatele Anthonyho Philipa Heinricha*“ vypracoval samostatně s využitím literatury a informací, na něž odkazuji.

MgA. Pavel Farský
V Praze, dne 23. srpna 2011

Rád bych na tomto místě poděkoval doc. Ing. Jířímu Patočkovi, CSc. za odborné vedení této diplomové práce.

Název diplomové práce:

Strategie a metody socio-ekonomické animace na příkladu hudebního odkazu skladatele Anthonyho Philipa Heinricha

Abstrakt:

Animace hudebního odkazu je proces, který včleňuje částečně zapomenuté hudební dílo do kulturního života. Cílem je ekonomizace, která znamená jeho návrat také do kulturně-ekonomických struktur současné společnosti. Základem je vytvoření animační strategie, založené na znalostech vycházejících jak z muzikologických, tak ekonomických hledisek.

Hudební odkaz Anthonyho Philipa Heinricha je velmi vhodným příkladem, na kterém lze demonstrovat koncepci, metody a postupy animační strategie. Tento tvůrce, pocházející z Čech na přelomu 18. a 19. století, se proslavil ve Spojených státech amerických jako hudebník, skladatel a organizátor hudebního života. Jeho život a dílo jsou sice součástí oficiálních amerických hudebních dějin, nicméně vinou historických událostí po 2. světové válce je povědomí o jeho životě a díle v České republice poměrně nízké, zredukované na okruh odborné veřejnosti. Skladatel nebyl zapomenut, jeho dílo si však zaslouží návrat do koncertního života.

Tato práce si klade za cíl ukázat na příkladu hudebního odkazu A. P. Heinricha vytváření animační strategie, jejíž realizace by mohla přispět k prosazení tohoto autora i v českém hudebním světě jak z hlediska koncertní praxe, tak zejména v oblasti ekonomiky kultury.

Klíčová slova:

- animace,
- strategie,
- ekonomika kultury,
- Anthony Philip Heinrich.

Title of the Master's Thesis:

The Socioeconomic Animation Strategy and Methods of the Anthony Philip Heinrich's Music Work

Abstract:

Animation of music heritage is a process, incorporating partly forgotten music work back to the cultural life of the society. The aim of the animation is to get back the music work into the current life. The idea is creation of the animation strategy, which lies insights in musicological and economical views.

The music work of Anthony Philip Heinrich is a suitable example to create the conception, methods and processes of the practical animation strategy. The personality of this composer, coming from the Bohemia on the edge of the 18th and 19th century, became famous in the United States as a musician, composer and organiser of the musical life. Although his life and work are wellknown in the United States, it is not the case of the Czech Republic. The awareness of Heinrich's life and work is relatively low in the Czech society due to distortions of culture after World War II. The knowledge of his work is restricted in the community of the musicologists, nowadays. The composer is not forgotten, however, his life deserves a comeback to the Czech music life.

This thesis is a case study providing the animation strategy of the A. P. Heinrich's music work. The application of such a case study will contribute to incorporation of a partly forgotten composer into the Czech concert life and particularly into the cultural economics.

Key words:

- animation,
- strategy,
- cultural economy,
- Anthony Philip Heinrich.

Obsah

Úvod	1
1. Oddíl - teoreticko-metodologická část	2
1.1 Teoretické poznatky socio-ekonomické animace	2
1.2 Charakteristika metod a postupů.....	6
2. Oddíl - analýza života a díla skladatele A. P. Heinricha a doby, ve které žil.....	9
2.1 Animační analýza zdrojů a informací, které poskytují	9
2.2 Animační analýza Heinrichova života a doby, ve které žil.....	14
2.3 Animační analýza kritik 20. a 21. století.....	33
2.4 Animační analýza Heinrichovy tvorby	34
2.5 Animační analýzy vybraných skladeb dle stanovených kritérií	36
2.6 Závěr druhého oddílu.....	39
3. Oddíl - analýza prostředí, ve kterém bude animace probíhat.....	41
3.1 Analýza socio-kulturní a kulturně-ekonomické situace	41
3.2 Analýza kulturně-politické situace (oficiální dokumenty)	44
3.3 Dokumenty Unesco	45
3.4 Vybrané evropské dokumenty	48
3.5 Česká republika	49
3.6 Analýza možností financování animace hudebního odkazu.....	50
3.7 Analýza ekonomické situace v souvislosti s dalšími možnostmi financování animačních akcí Heinrichova hudebního odkazu.....	54
3.8 Analýza kritérií pro personální řízení při obsazování animačního projektového týmu.....	58
3.9 Závěr třetího oddílu.....	60
4. Oddíl - animační strategie	62
4.1 Stanovení vize.....	62
4.2 Produkt (product) - spotřebitel (consumer)	63
4.3 Cena (price) - náklady (cost).....	64
4.4 Distribuce (place) - distribuce (channels)	65

4.5	Komunikační mix (promotion) - komunikace (communication)	65
4.6	Reklama	66
4.7	Public relations	68
4.8	Podpora prodeje	68
4.9	Direct marketing	68
4.10	Sponzoring	68
4.11	Vymezení cílových skupin	69
4.12	SWOT analýza	71
4.13	Okruhy projektů pro úvodní část animace Heinrichova hudebního odkazu a jejich vícekritériální hodnocení.....	74
4.14	Rámcový rozpočet pro úvodní etapu animace hudebního odkazu	84
4.15	Animační strategie v období po prvním roce - střednědobý a dlouhodobý cíl.....	88
4.16	Uplatnění současných okruhů aktivit v rámci střednědobého a dlouhodobého cíle	89
5.	Závěr	91
6.	Zdroje.....	97
7.	Přílohy	103
7.1	Příloha č. 1- animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1781 - 1948).....	104
7.2	Příloha č. 2 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1949 - 1989).....	105
7.3	Příloha č. 3 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1990 - 1999).....	106
7.4	Příloha č. 4 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (2000 - 2011).....	108
7.5	Příloha č. 5 - portrét A. P. Heinricha	112
7.6	Příloha č. 6 - mapa severních Čech	112
7.7	Příloha č 7 - matriční kniha křtěných v Krásné Lípě / Krásném Buku (SOÚ Litoměřice).....	113
7.8	Příloha č. 8 - notové ukázky Heinrichových skladeb	114
7.9	Příloha č. 9- animační tabulka výročí narození a úmrtí.....	115
7.10	Příloha č. 10 - tabulka hlavních informací o skladateli určených pro veřejnost.....	116
7.11	Příloha č. 11 - náklady na realizaci animačních aktivit v úvodní etapě animace	117
8.	Seznam odkazů a vysvětlivek	118

Úvod

Téma této diplomové práce jsem si zvolil během přednášek z předmětů Kulturní politika, místní a regionální kultura a Animace kulturního dědictví vedených docentem Jiřím Patočkou, již na začátku studií na Vysoké škole ekonomické. Poutavě vyprávěl, krom jiného, o možnostech animace kulturního dědictví a okruzích znalostí, které jsou potřebné k úspěšné realizaci animačních strategií a projektů. Uvědomil jsem si, že studium na této škole mi umožní získat znalosti, které musím mít k tomu, abych mohl realizovat své nápady a náměty k akcím kulturního charakteru. Toto vědomí mě naplnilo odhodláním získat ze studia, dle svých možností, maximum toho, co škola nabízí.

Při výběru hudebního odkazu, na kterém bych demonstroval postupy vedoucí k vymezení strategie socio-ekonomické animace, jsem se rozhodl pro dílo skladatele Anthonyho Philipa Heinricha. Jednou z mých dosavadních uměleckých aktivit v posledních třinácti letech bylo studium jeho života a díla, které jsem objevil v rámci svého bádání o vážné hudbě komponované ve Spojených státech amerických. Od začátku jsem cítil ekonomický potenciál originální osobnosti a hudby, který v sobě při opětovném zařazení do kulturního života přinese. Studium na Vysoké škole ekonomické mi pomohlo vyjádřit tyto pocity a naučilo přetřansformovat je do animační strategie.

Hlavním cílem této diplomové práce je vytvoření animační strategie hudebního odkazu skladatele Anthonyho Philipa Heinricha za použití metod socio-ekonomické animace. Je zřejmé, že základem musí být důkladná odborná analýza produktu, který chceme animovat a analýza prostředí, ve kterém má animace probíhat. Po vyhodnocení výsledků analytické části lze začít s etapou vytváření samotné animační strategie, která se opírá o marketingové a manažerské zpracování výsledků analýz a vymezuje časový horizont realizace navržené strategie a hlavní cíl, který má být dosažen.

Nutno podotknout, že nelze automaticky aplikovat všechny postupy uvedené v této práci stejným způsobem a ve stejném rozsahu u jiných animovaných produktů. Každý má svou originální historii, která si vyžaduje specifický přístup při analýze i stanovení samotné strategie. Stejný přístup je nutné zvolit při pohledu na společnost a dobu, ve které má proběhnout animace. Ekonomika, technologie i vztah lidí k umění se neustále mění a vyvíjí a nelze proto zapomenout na průběžné sledování těchto faktorů.

Diplomová práce je strukturovaná do čtyř oddílů a závěru. První oddíl se věnuje teoretickým a metodologickým východiskům. Následují dva oddíly analyzující jednotlivé prvky týkající se animovaného produktu, tedy Heinrichova hudebního odkazu a společnosti, ve které má animace probíhat, tedy České republiky s tím, že je zároveň zohledněn mezinárodní charakter zkoumaných prvků. V posledním, čtvrtém oddíle, již dochází k naplnění cíle této práce, kterým je vytvoření animační strategie. Její součástí je vymezení cíle animace, který spočívá v navrácení Heinrichových skladeb do kulturního života v České republice. Závěr shrnuje poznatky z předchozích oddílů.

1. Oddíl - teoreticko-metodologická část

1.1 Teoretické poznatky socio-ekonomické animace

Na začátku, ale i v průběhu animačního projektu si animátor¹ klade otázku, zda je ze strany společnosti poptávka po výstupu jeho práce. Úvahy na toto téma provázejí projektové manažery, marketingové strategy, ale i umělce tvůrčí i reprodukční. Důvod je prozaický. S vloženým časem, energií a případně finančními prostředky jde ruku v ruce i očekávání, že budou tyto náklady alespoň pokryty z příjmů vzniklých uvedením výsledků vytvořené strategie do života. Animátor, jako autor animační strategie, potřebuje co nejpřesněji zjistit, jestli společnost, tedy v případě animace hudební osobnosti posluchači a organizace zabývající se problematikou živého umění, má zájem dílo tohoto umělce přijmout, či přinejmenším uznat jeho oprávněnou existenci v kulturně-historickém prostředí naší euroatlantické společnosti. Důležité je najít odpověď na otázku, zda je vhodná doba a prostředí pro animaci. Animátor totiž nemůže vytvářet animační strategii tak zvané „do šuplíku“ jako třeba skladatel své kompozice nebo malíř obrazy. Na rozdíl od těchto umělců spočívá jeho práce v pochopení animované osobnosti a jejího díla a jejím citlivém začlenění do současné společnosti², tedy do jasně definovaného času a prostoru, v jehož rámci musí zohlednit čtyři základní hlediska animace.

Ekonomické hledisko - animátor posuzuje celkovou ekonomickou sílu společnosti. Při hodnocení výkonnosti ekonomiky by se měl alespoň základním způsobem orientovat ve skupinách makroekonomických ukazatelů, které mají největší vypovídací schopnost: velikosti produktu (HDP), cenové hladině, (míře) nezaměstnanosti a vnější ekonomické pozici země³. Animátora také zajímají finanční možnosti, které nabízí kulturní trh nebo státní a mezinárodní instituce a v neposlední řadě daňové výhody, které nabízí stát, ve kterém bude animaci uskutečňovat.

Socio-kulturní hledisko - animátor zkoumá kulturní vyspělost společnosti a ochotu k přijímání nových nebo nově objevených kulturních nehmotných památek jak ze strany oficiálních státních a kulturních institucí, tak z řad odborné i laické posluchačské veřejnosti. Míra ochoty jejich přijetí může nabývat v matematické terminologii záporných i kladných hodnot. V dějinách naší civilizace, byla období, kdy v některých lokalitách převažoval kulturní etnocentrismus směřující až k pocitu nadřazenosti vlastní kultury a naopak v jiných oblastech a obdobích byla patrná tendence spíše ke kulturnímu relativismu, který je „založen na předpokladu kulturní svébytnosti každého jednotlivce a skupiny“⁴. Je zřejmé, že ve společnosti, která se pohybuje na ose mezi těmito dvěma póly dále od kulturního etnocentrismu, nabývá ochota přijímat nové nebo znovu objevené památky spíše kladných hodnot, dochází zde nejen k jejich ochraně, ale i k podpoře dalšího objevování a jejich kreativní animace. Etnocentrická společnost nemusí vždy zaujímat negativní postoj ke znovuobjevené kulturní památce. Někdy to bývá naopak. Na škodu je však postoj, který spočívá nikoliv v radosti ze znovuobjeveného, ale z radosti z dalšího potvrzení vlastní nadřazenosti. Se všemi odstíny těchto dvou krajností musí umět zkušený animátor pracovat.

Hladina enkulturace určuje, jak bude animace v konečné fázi úspěšná. Klíčovým momentem animace hudebního odkazu je jeho živé provedení. Enkulturační jednotlivých posluchačů v agregované formě vyjádřená hladinou enkulturace určí jeho přijetí či nepřijetí, tedy ocenění specifických kvalit díla či naopak jejich nepostřehnutí a odsouzení v zapomnění. Terminologicky je enkulturační „proces, v jehož rámci si každý jedinec

v průběhu svého života osvojuje kulturu vlastní společnosti. Je procesem vědomým (výchova, vzdělání) i nevědomým (mimovolná percepce a nápodoba)^{4,5}.

Je zřejmé, že populace s vyšší hladinou enkulturace bude schopna vnímat nově objevená hudební díla a srovnávat je s díly, která již zná. Toto kritické hodnocení přispěje k nalezení správného místa, které animovanému hudebnímu dílu v dějinách umění náleží.

Mezinárodní kulturní vztahy jsou pro animaci nesmírně důležité, protože společnost v našem euroatlantickém prostoru byla a stále je ekonomicky, politicky i kulturně propojená. Animace hudebního odkazu umělce, který ve své době cestoval, nepochybně přinášel vlivy ze své vlasti a naopak nasával kulturu z hostitelské země, může například nabízet více možností mezinárodní spolupráce. Na druhou stranu, i umělec, který cestoval minimálně, jako například Johann Sebastian Bach, ovlivnil dílo a hudební cítění dalších uměleckých pokolení v celém světě. Hledání těchto spojitostí v rámci naší civilizace je radostné pro hudebníky, hudební vědce a poučené posluchače a zároveň animačně zajímavé jak z dramaturgického, tak kulturně-ekonomického hlediska.

Z krátkých definic jednotlivých hledisek animace vyplývá skutečnost, kterou jsem zmínil v prvním odstavci. Animátor vytváří strategii pro konkrétní čas a konkrétní prostor. Každý ze čtyř prvků v sobě skrývá možnou změnu. A tak se může stát, že to, co bylo jeden rok přijímáno jako přínos pro společnost, může být, pokud by byla použita stejná animační strategie, vnímáno jako nevídaný prvek v jejím kulturním dění.

Animátor proto musí mít kromě kvalitních znalostí animovaného hudebního odkazu, jeho skladatele a okolností jeho vzniku, také odpovědi na otázky plynoucí z výše zmíněných čtyř hledisek a zároveň být dobře vybavený znalostmi z marketingu, managementu, projektového managementu a ekonomie. Musí umět pracovat se silnými i slabými stránkami projektu, příležitostmi i hrozbami.

Lze ho definovat jako projektového manažera s odbornými kulturními a manažersko-ekonomickými znalostmi, které umí přetransformovat do animační strategie a později animačního projektu. Osobními schopnostmi by měl umět motivovat animační tým od počátku spolupráce skrze předání vize až k úspěšné praktické realizaci animace vybraného hudebního odkazu.

Otázky, na které hledá animátor odpověď, úzce souvisí s klíčovou otázkou uvedenou na začátku této kapitoly. Je v ní vyjádřena potřeba poznat poptávku ze strany společnosti. Ta je určena, jak bylo řečeno, hladinou enkulturace, kulturní politikou státu, ve kterém má animace probíhat a v neposlední řadě ekonomickými možnostmi vyplývajícími z celkové ekonomické úrovně státu a možností mezinárodní spolupráce. Jinými slovy, animátor se ptá, jestli je vhodná doba a prostředí pro animaci konkrétního hudebního odkazu. Odpověď z větší části nalezne v analýzách zkoumajících společensko-ekonomické a kulturně-politické prostředí, které mu napoví možnou míru úspěchu animace. Je zřejmé, že nemůže zcela spoléhat pouze na tyto výsledky. V reálném životě se na úspěchu, či neúspěchu často podílí i řada nepředvídatelných okolností. Přesto je jednou ze základních podmínek úspěchu znalost prostředí, do kterého animátor vstupuje.

Na druhou stranu je důležitá otázka, jestli je hudební odkaz vybraného skladatele vhodný k animaci. Animátor musí nejdříve analyzovat nejen skladby samotné, ale i osobnost skladatele, jeho život, dobu a prostředí, ve kterém žil, lidi, kterými byl obklopen, organizace, se kterými byl v kontaktu. Potom teprve může rozhodnout, zda animovaný produkt, který

zahrnuje všechny tyto prvky je schopen animace. Hudba samotná je samozřejmě z těchto prvků nejdůležitější. Hudební znalosti a poctivý přístup při posouzení hudebních kvalit díla patří k základům této analýzy. Na druhou stranu musí zvážit vhodnost uvedení skladeb vzhledem k jejich délce, obsahu, či nástrojovému obsazení. Například použití příliš dlouhé skladby při příležitosti odhalování pamětní desky, by mohlo hudebnímu odkazu spíše uškodit. Animátor tedy musí zvážit, jestli pro určitou příležitost zvolí metodu autentickou, tedy skladbu v její původní podobě, která se zachovala i s případnými zjevnými chybami v zápisu nebo metodu rekonstrukční, která může spočívat až v dokomponování celých částí skladeb nebo v „pouhých“ úpravách zjevně chybných částí. Úpravy skladeb nejsou ve světě hudby žádnou novinkou. Připomeňme si například Nikolaje Rimského-Korsakova, který upravil skladby Modesta Petroviče Musorgského tak bravurně, že se z nich staly světové „hity“ vážné hudby. V případě autentické metody nedochází k animaci skrze úpravu skladby, ale skrze volbu vhodného prostředí, publika a typu animační akce.

Někdy mohou být poutavé, romantické životní cesty přitažlivější pro kulturní veřejnost než dílo samotné. V tom případě je vhodné zaměřit animaci i tímto směrem. Jaký užitek si v tom případě odnese návštěvník animační akce? Přínosem pro něj může být například inspirace pro jeho vlastní život. Velké romantické příběhy stále poutají pozornost čtenářů knih všech generací a přináší kromě zábavy také poučení.

Z hlediska letopočtů budou zajímavé roky nabízející kulatá výročí, která zajímají státní a municipální kulturní instituce, mající na starost kulturní odkaz. Zájem na animaci může mít na základě oboustranných propagačních výhod více kulturních aktérů. Výhodou této vícestranné spolupráce může být jednak navýšení celkového investovaného kapitálu a jednak úspory v nákladech jednotlivých participujících stran.

Analýza doby a skladatelova života slouží také pro prezentaci před sponzory a státními a municipálními institucemi, které podporují umělecké projevy a osobnosti reprezentující hodnoty uznávané naší společností. To samé platí pro prezentace určené potenciálním spolupracovníkům, subjektům v kultuře, pořadatelům koncertů a festivalů, spolkům přátel hudby, či školám. Tyto organizace vznikly na základě ušlechtilých idejí a je správné, že si hlídají svou integritu výběrem projektů kooperace, jejichž cíle se shodují s vizí těchto organizací.

Při analýze všech prvků, jejich posouzení a navrhování animační strategie musí mít animátor neustále na zřeteli, že uvádí znovu do života hudbu, která byla zkomponována ve své době za určitým účelem většinou pro konkrétní okruh posluchačů. Při respektování tohoto faktu je však třeba brát ohled i na současného posluchače 21. století, který je jinak vybaven jak z hlediska vzdělanosti (viz pojednání o enkulturaci), tak z hlediska časových možností a psychické kapacity vnímání, než byli jeho předchůdci před mnoha lety.

Významnou psychologickou roli hraje též místo a okolnosti, které současný posluchač očekává při uvedení skladeb na koncertu. Z marketingového hlediska nabízí animátor zákazníkovi hned několik forem produktu zároveň: událost, tedy jednorázovou akci, místo konání, například památku, kde se akce koná, zážitek z hudby i celé akce a v neposlední řadě osobu skladatele s jeho historií⁶. Z animačního hlediska dochází k úvahám nad otázkami souvisejícími s animačními nástroji: jak, pro koho, kde.

Koncepce vnímání hudby „pěti smysly“⁷ spočívá v očekávání posluchače daném jeho předchozí enkulturací. Na jejím základě posluchač očekává užitek z celkového zážitku, tedy jakéhosi mixu, který zahrnuje nejen hudbu samou, ale i vjemy vizuální (prostor v sále oproti prostoru v továrně), čichový (vůně květinové výzdoby oproti zápachu z nedalekého fast foodu), dotykový (posluchač sedí v pohodlné sedačce nebo na tvrdé lavici), chuťový (pohoštění nabízí vybrané delikatesy nebo starší obložené chlebičky). Důležité je uvědomit si, že tyto smyslové prožitky jsou pouze součástí, i když důležitou, prožitku, který závisí zároveň na dalších myšlenkových a emocionálních pochodech návštěvníka koncertu. Nelze ovlivnit jeho předchozí zkušenosti z jiných podobných akcí, případně vzpomínky na zážitky spojené s poslechem hudby. Z toho vyplývá i jistá „skromnost“ při uspokojování smyslů, aby nedošlo k jejich nadměrné stimulaci v rámci akce, což by vedlo spíše k otupělosti návštěvníka⁸.

Zajímavý je Tofflerův poznatek, vážící se k očekávání, nikoli však pěti smysly, ale vnitřního očekávání časového schématu a délky trvání akce, který je dán kulturně již od dětství⁹. Při koncipování animační akce je důležité dbát na soulad názvu akce a jeho reálného naplnění. Jiný rozsah bude mít večerní koncert a jiné časové a organizační schéma bude použito na organizaci dopoledního matiné.

Celkový zážitkový produkt (zážitek) je možné dělit na různé typy, stejně jako statek v ekonomickém slova smyslu, tedy normální, luxusní nebo méněcenný¹⁰. Například pro luxusní zážitkový produkt, kterým může být právě koncert s animovaným hudebním odkazem, je důležité, aby posluchač dostával celý zážitkový mix jako luxusní produkt a ne pouze výborné hudební provedení s doprovodem nekvalitních přidružených zážitků. Animátor si musí být vědom, že ve fázi plánování projektu, konkrétně koncertního provedení, případně jiné veřejné akce týkající se animace hudebního odkazu, musí zajistit kvalitu pro všechny smysly. Pokud je v jeho moci ovlivnit je svými silami, jedná se sice o organizačně náročnou situaci, z hlediska výsledku však s větší nadějí na úspěch. Pokud ovšem v místě konání animační akce působí cizí ekonomický subjekt, který je pro ni zápornou externalitou, nastává situace, ve které mohou animátorovi vznikat speciální náklady na „odstínění“ těchto nezvaných aktivit.

Při vyjednávání s takovým subjektem je dobré vědět, zda pro něj není animační akce naopak kladnou externalitou, která přináší nezasloužený prospěch tomuto subjektu bez nákladů na akci, kterou nemusí platit¹¹. Pokud tomu tak je, vyjednávání o „mírovém“ soužití bude snazší. Prakticky takové situace mohou nastat například v okolí hradů a zámků, kde se soustřeďují stánkaři. Stačí jeden horlivý prodavač párků a klobás a koncert v otevřených prostorech zámku, na kterém mají být uvedeny skladby vybraného autora v provedení špičkových umělců, probíhá za stálého doprovodu praskání dřeva, šumění kypícího tuku a zápachu přepálených uzenin. Celá akce by tak mohla být nezaslouženě devalvována. Animátor proto musí brát v úvahu nejen místo konání akce, ale také celé okolí. Pokud se mu podaří zajistit celý zážitek z akce na nejvyšší úrovni, může směle prohlásit tento zážitek za luxusní a stanovit tomu odpovídající marketingovou a cenovou strategii.

Důležitým prvkem při vytváření animační strategie je, dle mého názoru, osobní zainteresovanost animátora na animovaném odkazu. Při rozhodování pro koho bude tvořit animační strategii je potřeba, aby animátora skladatel, jeho život a dílo, osobně zaujal. Dochází k tomu, že se stává po dlouhé době prvním posluchačem animovaných skladeb a proto může záhy posoudit, zda je mu autor lidsky a umělecky blízký. Rozpor, ke kterému by došlo, pokud by vytvářel strategii jen z čisté profesionality, bez opravdového zájmu, by

dříve či později vyšel najevo a skončil ne příliš přesvědčivými výsledky. V takovém případě je lépe, aby si animátor raději počkal na autora, který mu bude z jakéhokoli důvodu blízký.

1.2 Charakteristika metod a postupů

Prvním krokem, který je potřeba učinit poté, co přijde zadání vytvořit animační strategii hudebního odkazu, je zjištění, jestli jsou o autorovi skladeb alespoň základní informace ve veřejně přístupných zdrojích. Nejčastějšími zdroji informací bývá internet, kde je možné zadat jméno do internetového vyhledávače jako klíčové slovo, ale také specializované elektronické plnotextové zdroje jako například EBSCO nebo ProQuest Central, které jsou mimo jiné k dispozici studentům VŠE v Praze. Dalšími zdroji jsou knihovny, archivy ve kterých lze najít informace v matričních knihách, encyklopediích a slovnících. V případě osobnosti s mezinárodní působností je možné obrátit se na kulturní oddělení příslušného zastupitelského úřadu.

Zdroje, které lze využít poskytnou následující informace:

- jestli informace o autorovi vůbec existují a pokud ano,
- jaká je jejich kvalita, a kvantita a
- jaké je jejich rozvržení v čase od doby skladatelova úmrtí (otázka zní, jestli jsou informace pouze z doby těsně po jeho smrti, či jestli byl zmiňován průběžně až do dnešních dní),
- jak byl autor ideově orientován, co ho vedlo k rozhodnutím, které v životě učinil, jak o něm psali tehdejší kritici, s kým se přátelil a s jakými organizacemi přišel do styku, jaká byla v době jeho života kulturní, politická a ekonomická situace ve světě a v místě jeho působení,
- jak zní jeho hudba (v případě možnosti přehrání notového materiálu nebo CD) a
- jakým způsobem je autorův hudební odkaz případně animován jinde ve světě, tedy jestli existují nahrávky s jeho hudbou, koncertní provedení a jak se o něm vyjadřují současní kritici.

Tyto informace mohou významným způsobem ovlivnit směr při vytváření animační strategie. Pro jejich hodnocení je vhodné umístit je do animační tabulky aktivit souvisejících s autorem, ve které jsou údaje o autorovi animace, druhu animace (článku, knize, koncertu, kompaktním disku, semináři), případně vydavateli a dále o době a místě vzniku či průběhu.

V případě, že žádné zmínky o autorovi a jeho díle ve veřejně přístupných zdrojích neexistují, bude následovat tzv. reanimace, která se vztahuje ke kulturním vzorcům, které z různých důvodů vystoupili ze života, jsou zcela zapomenuty a nyní se do něj zpátky vrací¹². V historii známe příklad Johanna Sebastiana Bacha, jehož dílo bylo zapomenuto až do doby, než ho Felix Mendelssohn-Bartholdy, objevil a reanimoval.

Pokud však existují v běžném informačním systému informace o skladatelově existenci a je zřejmé, že jeho život a dílo nejsou absolutně neznámé, je možné uvažovat o animaci, která znamená oživení kulturního vzorce¹³.

Co se týče této práce, při zkoumání informací budu používat přístupu analýzy a syntézy. Analýza bude obsahovat prvky vztahové i kauzální analýzy zjišťující vztahy mezi charakteristikou prezentovaného animovaného produktu ze strany animačního týmu a posluchačem či sponzorem v roli zákazníka. Vyvození obecného závěru z jednotlivostí, tedy indukce i její opak - dedukce budou součástí dílčích závěrů.

Analýza materiálů o životě, tvorbě, společenském klimatu při vzniku samotných skladeb poslouží v případě hudebního odkazu A. P. Heinricha k potvrzení nebo vyvrácení následujících hypotéz:

- v kultuře Spojených států amerických v 19. století existovaly umělecké aktivity hodné pozornosti,
- A. P. Heinrich byl ovlivněn prostředím, ze kterého pocházel (Čechy, střední Evropa),
- A. P. Heinricha ovlivnilo prostředí, do kterého přišel (USA).

Výsledek bude součástí ostatních informací pro zájemce o Heinrichovo dílo.

Analýza také zčásti napoví, jaký segment posluchačů bude animace oslovovat, jakou metodu animace zvolí a jaký marketingový produkt zároveň s cenovou strategií vytvoří.

K finálnímu stanovení těchto hodnot bude potřeba znát možnosti, které společnost, ve které bude animace probíhat, nabízí. Další kroky tedy budou směřovat k hledání informací o:

- ekonomické situaci v zemi, kde bude animace probíhat,
- kulturní politice státu a mezinárodních kulturních organizací,
- hladině enkulturace,
- fondech a dotacích,
- celkové myšlenkové otevřenosti k novým kulturním vzorcům.

Zdrojem těchto informací jsou především instituce:

- Vláda České republiky,
- Ministerstvo kultury České republiky,
- Ministerstvo školství ČR,
- Ministerstvo financí ČR,
- Ministerstvo práce a sociálních věcí,
- Český statistický úřad,
- Evropská komise a
- Unesco.

Díky analýze těchto kulturně-ekonomických údajů dojde ke zjištění, jestli je možná realizace plánované strategie animace.

Pokud bude animace uskutečnitelná, stanovím vizi neboli dlouhodobý cíl. Parametry, které by měla dobrá vize splňovat, uvádím na straně 60. Výsledky předchozích analýz budou zkoumány pomocí marketingových nástrojů 4P a 4C a následně formou SWOT analýzy.

Ze stanovené vize a z doporučení vyplývajícího ze SWOT analýzy vzniknou okruhy animačních aktivit spolu s kritérii, které se budou podílet na výběru a stanovení preferencí navržených okruhů. Při hodnocení budou použity metody vícekritériálního hodnocení. Pro stanovení vah kritérií - metoda přímého stanovení vah kritérií a pro hodnocení variant - metoda založená na přímém (expertním) stanovení dílčích ohodnocení¹⁴.

Okruhy animačních aktivit v sobě budou obsahovat doporučení k použití animačních metod týkajících se jednak prostředí, kde bude animace probíhat vzhledem k typu animační aktivity a zároveň doporučení k použití animačních metod týkající se skladeb vzhledem k typu posluchačů, kteří budou na akci účastni. V některých odůvodněných případech je možné sáhnout až k úpravám samotných skladeb, v jiných, určených odbornému publiku, je naopak nutné jejich uvedení v plném znění. Animace se tak bude pohybovat mezi metodou autentickou a rekonstrukční.

2. Oddíl - analýza života a díla skladatele A. P. Heinricha a doby, ve které žil

2.1 Animační analýza zdrojů a informací, které poskytují

V rámci této kapitoly bude zkoumání zaměřeno nejdříve na otázku, zda vůbec existují o Heinrichově hudebním odkazu nějaké zmínky v literatuře a v kulturním světě. Pokud by žádné informace neexistovaly, bylo by nutné provést reanimaci (viz. předchozí oddíl, str. 7). Pokud informace existují, je nutné, zanalyzovat jejich zdroje k tomu, abychom posoudili kvalitu těchto informací, které budou důležitým podkladem pro určení typu produktu a z něj vyplývající animační strategie.

Zdroje, ve kterých jsem hledal informace o hudebním skladateli Anthony Philipovi Heinrichovi, byly následující:

- internet, především elektronické plnotextové zdroje EBSCO a ProQuest Central a další webové stránky podávající informace o hudebních osobnostech, vydaných kompaktních discích a konaných koncertech,
- knihovny, jako zdroj odborné knižní literatury a všech hlavních encyklopedií domácích i zahraničních
- Státní oblastní archiv v Litoměřicích (SOA Litoměřice), který je správním úřadem řízeným Ministerstvem vnitra České republiky. Pod jeho územní působnost patří i Ústecký kraj, do kterého patří obec Krásný Buk (okres Děčín), ve které se skladatel narodil.

Z těchto zdrojů jsem získal celkem 61 informačních materiálů, jejichž obsah jednoznačně vylučuje potřebu reanimace a hovoří pro animaci. Do celkového počtu nepočítám různé webové stránky, které sice podávají informace o skladateli, nejsou však jednoznačně autorizovány. Skoro polovina (30) z vybraných materiálů pochází z let 2000 až 2011. To sice může podporovat názor, že animační aktivita v poslední době narůstá, je však nutné uvědomit si skutečnost, že většina materiálů z 21. století jsou profesionálně elektronicky zpracované a na internetu archivované novinové články (EBSCO, ProQuest). Tato možnost je však díky technologické úrovni naší civilizace plně využívána až v posledních deseti letech. Znamená to tedy, že ne všechny články, starší deseti let, měly možnost dostat se do těchto databází.

Pro sledování dosavadního vývoje animace (tzn. publikování článků, vydávání knih, CD, produkování koncertů atd.) jsem získané materiály roztřídil do skupin a kvantifikoval podle kritérií: časového, místního a druhového. Na konci kapitoly, bude uvedeno, kde probíhá nejčastěji animace Heinrichova díla, jakým způsobem, v jakých letech.

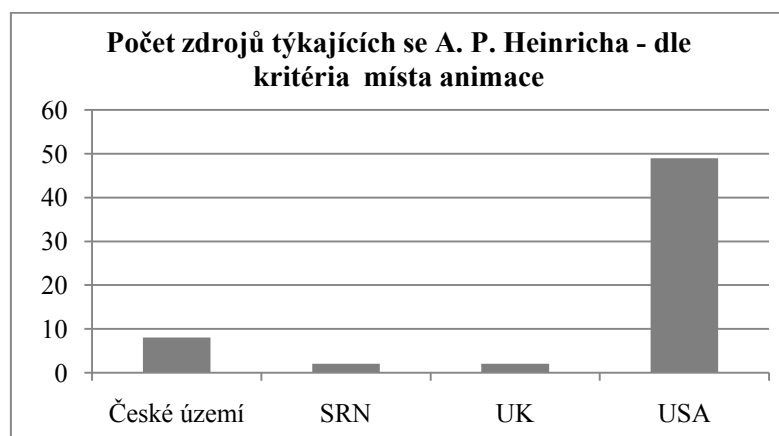
Dosavadní animace dle kritéria místa animace

Tabulka 1: Dosavadní animace dle kritéria místa animace

Počet zdrojů týkajících se A. P. Heinricha - dle kritéria místa animace					
stát	České území	SRN	UK	USA	Σ
počet	8	2	2	49	61

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

Obrázek 1: Dosavadní animace dle kritéria místa animace

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

Z údajů zpracovaných dle kritéria místa animace jednoznačně vyplývá, že země, kde je Heinrichův hudební odkaz nejvíce animován jsou Spojené státy americké. Je to jednak tím, že je považován za jednoho ze zakladatelů americké hudby a hudebního kulturního života (viz. Analýza současných kritik, str. 33) a také proto, že vývoj historicko-badatelských a animačních aktivit nebyl v uplynulých šedesáti letech v této zemi politicky narušen tak, jako třeba u nás. Zajímavé je, že na území dnešní SRN prakticky nenalzáme žádné animační aktivity kromě zveřejnění jeho biografie ve dvou encyklopediích. Je to možná tím, že sám sebe nevnímal jako Němce (viz. Analýza Heinrichova života a doby, ve které žil, str. 17). Z charakteristiky článků z území Velké Británie vyplývá, že Heinricha vnímají jako představitele americké hudby, které jsou články věnovány. Skutečnost, že krátkodobě působil v Londýně (viz. Analýza Heinrichova života a doby, ve které žil, str. 24) není zmiňovaná a lze tedy předpokládat, že není vnímána autory článků jako důležitá.

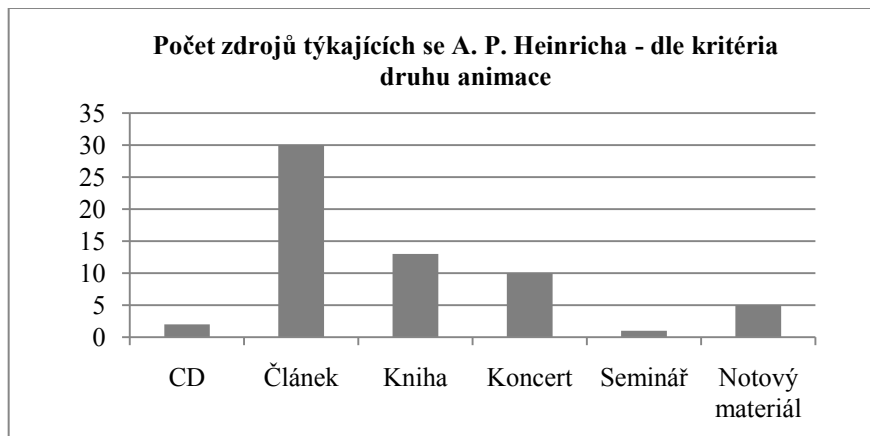
Dosavadní animace dle kritéria druhu animace

Tabulka 2: Dosavadní animace dle kritéria druhu animace

Počet zdrojů týkajících se A. P. Heinricha - dle kritéria druhu animace							
druh	CD	Článek	Knih	Koncert	Seminář	Notový materiál	Σ
počet	2	30	13	10	1	5	61

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

Obrázek 2: Dosavadní animace dle kritéria druhu animace

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

V třídění dle kritéria druhu animace jednoznačně převažují články (autorizované). Připomínám, že je to díky technologické úrovni naší společnosti. Je jisté, že ve světových archivech existují další články a knihy, kde je Heinrich zmíněn, které nebyly doposud digitalizovány. Sběr všech těchto zdrojů informací však ještě čeká na hudebního vědce, který zasvětil život tomuto bádání.

Stejný pohled se týká i ostatních druhů dosavadní animace - vydávání notového materiálu, kompaktních disků, pořádání koncertů a seminářů. I zde platí, že ne vše je přístupné v knihovně a na internetu a ne vše je autorizováno. Nejvíce druhů animace opět probíhá ve Spojených státech.

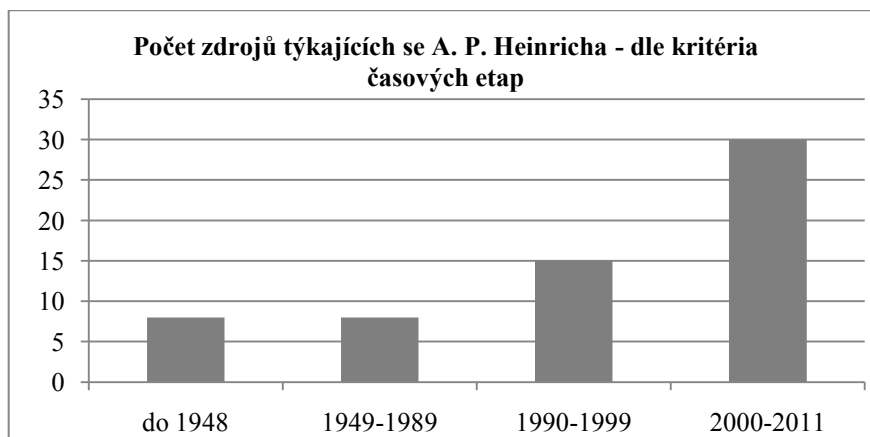
Dosavadní animace dle kritéria času animace

Tabulka 3: Dosavadní animace dle kritéria času animace

Počet zdrojů týkajících se A. P. Heinricha - dle kritéria časových etap					
období	do 1948	1949 - 1989	1990 - 1999	2000 - 2011	Σ
počet	8	8	15	30	61

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

Obrázek 3: Dosavadní animace dle kritéria času animace

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze

Z tabulky a grafického znázornění vyplývá, že nejvyšší počet animačních aktivit Heinrichova odkazu spadá do první dekády 21. století. Kromě vlivu internetu, o kterém jsem psal, je potřeba zohlednit druh zdrojů, které spadají do konkrétního období. Do roku 1948 byly vydány významné knihy, které popisují Heinrichův život a dílo. Dávají tak pevný základ pozdějším publikačním aktivitám jako zdroj informací o autorovi.

Podrobnější analýza informačních zdrojů a aktivit týkajících se A. P. Heinricha

Analyzované období jsem rozdělil do čtyř etap vymezených historickými okolnostmi, které ovlivnily samotnou existenci a druh animace ve světě a na českém území a technologickými možnostmi, které na začátku 21. století ovlivnily druhy animace a zlepšily možnosti získávání informací o jejich existenci. S každou zde uvedenou etapou souvisí informace uvedené v tabulkách v přílohách č. 1 až 4 na stranách 104 - 111. Pro přehlednost jsem v tabulkách uvedl vždy jen jedno vydání knihy, i když byla vydána několikrát. Pro další práci jsem použil jen část zdrojů uvedených v animačních tabulkách aktivit.

1781 - 1948 (viz. tabulka č. 17, příloha č. 1, str. 104)

První zmínka o Heinrichovi pochází z matriční knihy křtěných v římsko-katolické farnosti Krásná Lípa, která je uschovaná ve Státním oblastním archivu v Litoměřicích¹⁵ (viz. příloha č. 7, str. 113). Tento záznam sice nepatří k animačním aktivitám, jedná se však o možný zdroj informací pro budoucí zkoumání. Období končí rokem 1948, po kterém následuje pokles animačních aktivit jak v Československu, tak ve světě.

Zajímavé je zařazení Heinrichova jména do Ottova slovníku naučného již na konci 19. století. Znamená to, že skoro čtyřicet let od autorovy návštěvy v Praze a uvedení jeho skladeb zůstal tento autor v povědomí české kulturní společnosti. Uvědomme si, že tehdy ještě neexistovala média (rozhlas, televize, internet), která by připomínala svou produkcí odkaz jakékoli osobnosti. Vyvozují z toho, že při své návštěvě silně zapůsobil na zdejší kulturní prostředí.

Prvním výrazným počinem důležitým pro další animační aktivity na podporu Heinrichova hudebního odkazu bylo vydání knihy o dějinách hudby Spojených států amerických od J. T. Howarda v roce 1929. Kniha popisuje nejvýznamnější kapitoly z dějin hudby USA od počátků až k tehdejší současnosti. Z 691 stran textu (bez příloh) věnuje Heinrichovi úctyhodných 12,5 stránek, tedy 1,8% knihy (populárnímu G. Gershwinovi věnoval v následujícím vydání necelých sedm stran). Z toho vyvozují, že i v této době byl považován za velice významnou hudební osobnost USA. Kniha byla nesmírně úspěšná a v průběhu 20. století se dočkala několika dalších vydání.

O deset let později vychází rozsáhlá životopisná kniha věnovaná Heinrichovu životu, jejímž autorem byl W. T. Upton. Společně s Howardovou knihou dává kvalitní základ všem následujícím animačním aktivitám, jako obsáhlý zdroj informací. O kvalitách knihy svědčí fakt, že byla znovu vydána o třicet let později.

Obě knihy byly zdrojem informací pro samostatnou kapitolu o Heinrichovi v Löwenbachově knize o hudbě v USA, která vyšla v Československu v roce 1948.

1949 - 1989 (viz. tabulka č. 18, příloha č. 2, str. 105)

První polovina této čtyřicetileté etapy je poznamenána útlumem počtu animačních aktivit týkajících se A. P. Heinricha. Lze se jen dohadovat, co bylo příčinou. Důvod může

spočívat v okolnostech, o nichž hovoří poznámka J. Horowitze z roku 2002 na straně 33 a také situace, která zde zavládla v kultuře po roce 1948. Důvodem může být také celosvětový rozmach populární hudby, která v rámci nastupující globalizace významně ovlivnila hudební trh.

Animační počiny však neustaly úplně. Ve Spojených státech byla podruhé vydána Uptonova monografie o Heinrichovi, Howardova kniha se dočkala dokonce několika vydání. Tyto informace nejsou součástí tabulky v příloze č. 2, protože se nejedná o nové animační počiny.

K udržení povědomí o Heinrichovi v tomto období přispělo uvedení jeho jména ve dvou německých encyklopediích a v jednom slovníku na území Československa. Je zřejmé, že informace o Heinrichově existenci zůstaly zachovány v povědomí i v tomto období. Nízký počet nových titulů zajisté kompenzovaly tituly z minulých období vydané v USA i v Československu a jejich další vydání, která vycházela i v této době.

S nástupem osmdesátých let narůstá počet zaznamenaných animačních akcí. Domnívám se, že je to hlavně díky jejich elektronickému zpracování. Animace v této době dostává nové impulsy a rozměry. Heinrich bývá na koncertech uváděn spolu se svým vrstevníkem, ve své době rovněž populárním Louis Moreau Gottschalkem a začíná být v tisku přirovnáván k představitelům nových syntetizujících přístupů 20. století Charlesi Ivesovi, Henry Cowellovi a Johnu Cageovi.

1990 - 1999 (viz. tabulka č. 19, příloha č. 3, str. 106)

Významným počinem tohoto období je vydání dvou kompaktních disků s jeho hudbou a částí jeho klavírních skladeb tiskem. V nezmenšené míře pokračuje vydávání článků o skladatelích v prestižních novinách a časopisech, pozvánek na koncerty, na kterých jsou uváděny jeho skladby a recenze, které potom následují.

2000 - 2011 (viz. tabulka č. 20, příloha č. 4, str. 108)

V první dekádě 21. století probíhá animace ve všech směrech podobně jako v předchozí etapě. Pokračuje vydávání jeho klavírních skladeb. Kompaktní disk však nebyl vyprodukován žádný. Články v novinách a životopis v prestižní encyklopedii The New Grove Dictionary of Music and Musicians, ve které byl zveřejněn již v předchozím vydání, nepřinášejí žádný nový pohled na jeho život a dílo.

V roce 2011, kdy uplynulo 150. let od Heinrichova úmrtí, proběhly, dle dostupných zdrojů, dva koncerty, na kterých byly uvedeny jeho skladby. Jeden se konal ve Spojených státech amerických, druhý proběhl v České republice na zámku v Příchovicích. Oznámení o české premiéře klavírních skladeb, uvedených autorem této práce na slavnostním koncertu, bylo následně zveřejněno v časopisu Místní kultura, který je provozován Ministerstvem kultury ČR a jím zřízenou organizací NIPOS¹⁶.

Závěr vyplývající z analýzy zdrojů a informací, které poskytují:

Existence a poměrně vysoký počet ověřených zdrojů vylučuje nutnost reanimace a dává prostor pro animaci Heinrichova hudebního odkazu. Dle časového rozložení animačních aktivit zdroje dokládají, že animace probíhala více, či méně v podstatě již od konce 19. století.

Nejvíce dokladů o animaci je k dispozici z posledních dvaceti let. Důvodem může být jejich elektronické zpracování a archivace s následným zveřejněním na internetu.

Při analýze bylo při použití tří kritérií dosaženo následujících výsledků:

- Kritérium místa animace - nejčastějším místem byly USA.
- Kritérium druhu animace - nejvíce animačních počinů proběhlo formou novinových článků a dále vydáním knih a pořádáním koncertů.
- Kritérium času animace bylo spojeno s historickými událostmi a nástupem nových technologií. Informace byly rozděleny do čtyř časových úseků. Z analýzy plyne, že Heinrich v USA patřil a stále patří mezi vážené osobnosti hudebního a kulturního života. Jeho jméno se objevuje v renomovaných novinách, knihy o něm vydávají věhlasní vydavatelé, koncerty se konají na významných koncertních pódích.

Na českém území se jeho jméno objevilo ve slovníku již v 19. století a v průběhu 20. století stále figurovalo mezi hudebními osobnostmi. Slovníky, ve kterých se objevovalo jeho jméno, patří v naší zemi doposud mezi významné a používané.

Vývoj druhů animace v USA vycházel z vydání reprezentativní monografie na sklonku 30. let a pokračoval až k vydání jeho klavírních skladeb a uvedení symfonického a komorního díla na koncertní pódia a trh nahrávek vážné hudby. Lze se domnívat, že v USA došlo k ekonomizaci Heinrichova hudebního odkazu¹⁷.

Zdroje informací - knihy, noviny a časopisy - patří mezi významné jak z hlediska USA, tak ve světovém měřítku. Aktivity - koncerty, notový materiál a kompaktní disky - jsou produkovány rovněž v kvalitní podobě. Tyto okolnosti pozitivně podpoří určení druhu produktu, tedy Heinrichova hudebního odkazu z ekonomického a marketingového hlediska.

2.2 Animační analýza Heinrichova života a doby, ve které žil

V této části budu analyzovat Heinrichův život a dobu, ve které žil, z kulturního, ideového, politického, ekonomického a společenského hlediska. Jednotlivým prvkem bude osobnost skladatele a časové souvislosti s jeho osobními životními osudy a tvorbou. Hledám zde odpovědi na několik otázek, které bude potřeba znát při vytváření marketingové a animační strategie. Zajímat nás bude:

- hodnocení společenského a kulturního zázemí v Čechách v jeho době,
- důvod proč odešel z Čech,
- jeho osobní vztah k českému národu,
- kde získal znalosti hudby, kterou začal oficiálně provozovat po svém příchodu do USA,
- jestli svou tvorbou přinesl do USA něco ze své vlasti,
- jestli měl v době svého pobytu kontakt se svým původním domovem
- jakou dělal „propagaci“ českému národu a kultuře v USA.

Formálně budu členit text na základě časových údajů, pod kterými budou uvedeny informace ze všech požadovaných okruhů týkajících se Heinrichova života. Vedlejším produktem této analýzy bude Animační tabulka výročí narození a úmrtí, která bude cenným zdrojem informací při vytváření animační strategie. Tato tabulka je umístěna v příloze č. 9, na straně 115. Informace z této kapitoly použiji jako zdroj informací pro analýzy v následujících kapitolách.

Zkoumání začne záměrně dobou před jeho narozením, protože situace, do které se Heinrich narodil, měla své kořeny, jak už to většinou v historii bývá, v minulosti.

Politická, ekonomická a kulturní situace před Heinrichovým narozením, tedy do roku 1781.

Vzhledem k časovému a místnímu vymezení Heinrichova života, nás nyní bude zajímat především situace v druhé polovině 18. století v Rakousku a ve Spojených státech amerických.

Období kolem skladatelova narození (1781) je rámováno panováním Marie Terezie (1717 - 1780), která vládla v letech 1740 - 1780, jejího syna Josefa II. (1741 - 1790) vládnoucího v letech 1765 - 1790 a jejich reformami, které měly významný dopad na hospodářský život a ekonomický vývoj v Čechách a na Moravě. V severních Čechách došlo ve 2. polovině 18. století k výraznému rozvoji textilních a sklářských manufaktur¹⁸.

Celková ekonomická situace v českých zemích však vedla k odlivu nejnadanějších hudebníků z Čech¹⁹. Mezi jinými to byli například: Jan Václav Stamic (*1717 Německý Brod, †1757 Mannheim), Jan Ladislav Dusík (*1760 Čáslav, †1812 Saint-Germain-en-Laye), Josef Mysliveček (*1737 Praha, †1781 Řím), či Pavel Vranický (*1756 Nová Říše na Moravě, †1808 Vídeň).

Na druhou stranu v Čechách působili jak méně známí umělci například z Itálie²⁰, tak nejvýznamnější hudební osobnosti tehdejší doby. Joseph Haydn (1732 - 1839) byl koncem padesátých let osmnáctého století ve službách u hraběte Morzina v Lukavici u Plzně²¹ (vznikla zde jeho první symfonie Lukavická). Wolfgang Amadeus Mozart (1756 - 1791) byl hostem u rodiny Dušků v Praze, kde zažil jeden z vrcholů své umělecké kariéry při uvedení opery Don Giovanni v Nosticově divadle v roce 1787. Ludwig van Beethoven (1770 - 1827) také navštěvoval Čechy a přátelil se s rodinou Clamm - Gallasů, vlastnícih mimo jiné Frýdlantský zámek, ve kterém se v 18. a 19. století rozvinul hudební život. V zámeckém divadle hrával hudební soubor a v zámecké knihovně se dochovala operní libreta²².

O zvelebování českého hudebního života se dle slov PhDr. Michaely Freemanové staraly i církevní řády, jako například řád Milosrdných bratří, který udržoval styky s Josephem Haydnem, jehož téměř čtyřicet skladeb se, pravděpodobně díky jejich přičinění, našlo začátkem 19. století ve sbírkách v Kuksu²³. Opisy jeho skladeb však byly nalezeny také v Praze a dalších větších i menších městech.

O kulturní situaci v severních Čechách v období do Heinrichova narození si můžeme udělat obraz z níže uvedených informací:

- V České Lípě se od 16. století rozvíjela varhanní hra, z tohoto období pochází také hudební organizace zvaná Bruderschaft, v 17. století nazvaná Adjuvanten. Od 17. století byla hudba pěstována též v augustiniánském klášteře²⁴.
- O vztahu obyvatel k hudbě na Jilemnicku svědčí dochované zpěvníky z 18. a 19. století a také skutečnost, že zde působilo mnoho lidových hudebníků cestujících s kapelami do zahraničí²⁵.
- Hudební vzdělání a produkce v Liberci se šířily z místní latinské školy a místního kůru. Koncem 18. století zde působil V. Thám, který zde uváděl Mozartovy opery a J. Volek, který se podílel na uvádění Haydnových oratorií a dalších děl vídeňských klasiků²⁶.
- V Litoměřickém biskupském semináři a jezuitském gymnáziu byly odchovány osobnosti, které dále ovlivňovaly kulturu v Čechách²⁷.
- Dalším hudebním lokálním centrem byl Turnov, který byl v 18. století valdštejnským poddanským městem²⁸.

Z informací o provozování hudby v severočeském regionu je patrné, že hudba na různých úrovních byla zdejšími obyvatelům blízká. I když nemáme přímé informace, můžeme se domnívat, že Heinrich přišel ke svým hudebním znalostem již v mladistvém období. Je jisté, že bez předchozí přípravy by v USA nezačal tak záhy aktivně působit jako hudebník. Znamená to zároveň, že pokud již byl hudebně vzdělán, přinesl si skrze toto vzdělání vlivy výchozího, tedy českého, střeoevropského prostředí s sebou do Ameriky.

Optimistický pohled na kulturní podhoubí zmírní postesknutí Františka Antonína hraběte Nostice z roku 1782 (rok po Heinrichově narození): „Obyvatel Čech, který cestoval po Evropě a který se mohl v každém hlavním městě podívat na nádherné divadelní budovy, musí po svém návratu do vlasti s bolestným srdcem zjišťovat, jak daleko jsme v tomto ohledu za cizinou...“²⁹. Nutno podotknout, že o rok později otevřel v Praze Nosticovo divadlo, ve kterém byla roku 1787 uvedena premiéra Mozartovy opery Don Giovanni.

Ve Spojených státech amerických došlo roku 1773 v Bostonu k tzv. Bostonskému čajovému dýchánku, ve kterém bylo na protest proti britskému impériu vyházeno z lodí do moře 342 beden čaje³⁰. Roku 1776, 4. července, byla Kongresem přijata Deklarace nezávislosti. Ve stejném roce napsal skotský ekonom Adam Smith proslulou knihu Bohatství národů.

V této době se rodí myšlenky společné americké národnosti. Na Prvním kontinentálním kongresu nastiňuje Patrick Henry novou vizi americké identity: „Rozdíly mezi Virgiňany, Pensylvánci, Newyorčany a obyvateli Nové Anglie již neexistují. Nejsem Virgiňan, nýbrž Američan“³¹. Revoluce byla silným inspiračním zdrojem pro rozvoj umění a systému univerzitního vzdělání v USA.

Hlavními kulturními centry byla města na východě USA, ve kterých se po revoluci stále více rozvíjela koncertní a divadelní činnost. Do nich proudily již v průběhu 18. století skupiny přistěhovalců z Evropy, takže kromě Britů zde hojně sídlili Němci, Švédové,

Holand'ané, tzv. skotští Irové, ale i Moravané³², náboženská skupina, která se usadila roku 1741 ve městě zvaném Bethlehem, kde záhy začali její členové provozovat Haydnovu a Mozartovu hudbu³³. Dalšími kulturními centry byla města: New York, Boston a Philadelphie, kde byl roku 1766 postaven první operní dům ve Philadelphii a pravděpodobně i v celé USA pojmenovaný Southwork Theatre³⁴.

S rostoucím proudem imigrantů z Evropy na konci 18. století, sílily také kulturní vlivy, které sebou tito umělci a organizátoři kulturního života přivezli ze svých domovů. Dle slov J. T. Howarda tento příliv imigrantů „přinášel jak výhody, tak nevýhody a lze jen těžko určit, pokud je to vůbec možné, zda byl pro hudební život té doby jednoznačným přínosem nebo naopak ztrátou“³⁵. Dle T. Cheryla se pak hudba v USA začátkem 19. století vyznačovala výraznou žánrovou a stylovou pestrostí³⁶.

Život A. P. Heinricha, kultura, politika a ekonomie společnosti v datech

Anthony Philip Heinrich žil v letech 1781 až 1861. Z následující časové analýzy vyplyne, že během svého osmdesátiletého života zažil a dokonce přežil kolegy skladatele z několika stylových období. To také mimo jiné ovlivnilo jeho tvorbu. Přes všechny vlivy, které prošel díky svému věku, díky lásce k cestování a také kulturně - objevitelským sklonům se celý život považoval za českého vlastence, dle Dr. Löwenbacha „...o sobě hovořil a psal, že je „A Bohemian“, což byla tehdy v cizině vzácnost. Čechům se tehdy říkalo Austrian“³⁷.

Narodil se v Krásném Buku, kde byl posléze adoptován svým bohatým strýcem³⁸, který se živil obchodováním s látkami, nitěmi a jinými komoditami³⁹. Dle Groveovy encyklopedie v mládí studoval hru na housle a klavír, z jiných dostupných zdrojů se však nedozvíme, kdo byl jeho učitelem⁴⁰. Jako skladatel však byl samoukem⁴¹. Z předchozích řádků věnovaných kulturnímu zázemí v Severních Čechách je patrné, že o hudební vlivy a učitele zde nebyla nouze.

1781

- 4. února umírá v Římě český skladatel Josef Mysliveček⁴².
- 11. března se narodil v Krásném Buku Anton Philipp Heinrich.
- Josef II. vydává nový zákon o cenzuře, toleranční patent, ruší nevolnictví, nařizuje podřízení duchovního stavu světským zákonům a začíná rušit tzv. „nepotřebné“ řády⁴³.
- V USA proběhla poslední velká bitva Americké války za nezávislost v Yorktownu, kde pod vedením George Washingtona zvítězila americká armáda nad britskými vojsky⁴⁴.
- Ve Vídni se usazuje W. A. Mozart a navazuje přátelský vztah s Haydnem⁴⁵.

1783

- 21. dubna bylo otevřeno Nosticovo divadlo v Praze.
- V září byla podepsána Pařížská smlouva, v níž Británie uznává nezávislost USA a postupuje jí rozsáhlá území⁴⁶.

1786

- 18. prosince se narodil Carl Maria von Weber⁴⁷.

1787

- 19. ledna byla uvedena v Praze Mozartova symfonie D dur, zvaná Pražská⁴⁸.
- 28. května umírá Leopold Mozart, otec Wolfganga Amadea.
- 29. října měla v Praze premiéru opera W. A. Mozarta, Don Giovanni⁴⁹.
- V USA začal koncem roku ústavní ratifikační proces⁵⁰.

1789

- 30. dubna byl George Washington uveden do prezidentského úřadu⁵¹.
- 5. května - na tento den svolává francouzský král Ludvík XVI. generální stavy kvůli zlepšení státních financí⁵².
- 14. července došlo k útoku na pařížskou Bastilu. Začíná Francouzská revoluce⁵³.

1790

- 26. ledna má ve Vídeňském dvorním divadle premiéru Mozartova opera Cosi fan tutte⁵⁴.
- 20. února umírá Josef II., nástupcem se stává Leopold II.
- 15. května uvedl W. A. Mozart klavírní koncert D dur nazývaný Korunovační⁵⁵.
- V prosinci odjíždí Josef Haydn do Londýna⁵⁶.
- Město Philadelphia se stalo hlavním městem USA (do roku 1800)⁵⁷.
- Počet obyvatel v USA dosáhl 3 929 214 osob⁵⁸.

1791

- 8. července získává Josef Haydn čestný doktorát na univerzitě v Oxfordu⁵⁹.
- 6. září byla uvedena při příležitosti korunovace Leopolda II. českým králem ve Stavovském divadle Mozartova opera Titus⁶⁰.
- 5. prosince zemřel W. A. Mozart⁶¹.

1792

- 1. ledna se stát Kentucky připojil k USA⁶².
- 29. února se narodil italský skladatel Gioacchino Rossini (†1868)⁶³.
- 1. března zemřel císař Leopold II., následníkem se stal František II. (do roku 1835).
- 20. dubna vyhlásila Francie válku Rakousku⁶⁴.

1795

- L. van Beethoven zkomponoval klavírní koncert B dur⁶⁵.

1797

- 31. ledna se narodil rakouský skladatel Franz Schubert (†1828)⁶⁶.
- 9. července umírá Edmund Burke, britský politik, zakladatel konzervatismu, kritik Francouzské revoluce a příznivce Americké revoluce. Přítel ekonoma Adama Smithe⁶⁷.
- V říjnu podepsána mírová smlouva mezi Rakouskem a Francií, jejíž vojska již vedl Napoleon jako generál⁶⁸.

1798

- 14. června se narodil František Palacký (†1876).
- Nosticovo divadlo kupují čeští stavové, budova dostává jejich jméno - Královské stavovské divadlo⁶⁹.

1799

- V Lobkovickém zámku v Roudnici nad Labem bylo uvedeno oratorium Josefa Haydna Stvoření světa⁷⁰.
- 9. listopadu zneužil Napoleon převratu a stal 1. konzulem⁷¹.
- 14. prosince zemřel George Washington.

1800

- 2. dubna měla premiéru Beethovenova 1. symfonie C dur⁷².
- 7. října umírá strýc A. P. Heinricha, který ho adoptoval. Devatenáctiletý Anton se stává dědicem celého majetku včetně prosperujícího podniku. (První zpráva z Heinrichova života⁷³).
- Založena Knihovna Kongresu USA⁷⁴

1803

- Na Napoleonův nátlak začíná proces mediatizace, při kterém větší státy pohltily menší knížectví⁷⁵.
- Květen - Napoleon napadl Hannover⁷⁶.
- Heinrich prodává dům, který zdědil po svém strýci.
- USA kupují od Francie celé území Louisiany.
- 11. prosince se narodil francouzský skladatel Hector Berlioz (†1869).
- V Praze vzniká první novodobá hudební instituce Jednota umělců hudebních k podpoře vdov a sirotků⁷⁷.
- V Ústí nad Orlicí vzniká Cecilská hudební jednota.

1804

- František II. přijímá titul rakouského císaře.
- Napoleon se nechal korunovat francouzským císařem.

1805

- Ve Vídni měla premiéru Beethovenova 3. symfonie Eroica, původně věnovaná Napoleonovi, později bylo věnování škrtnuto⁷⁸.
- 29. července se narodil Alexis-Charles-Henri Clérel de Tocqueville, politický myslitel, příznivce amerického typu demokracie.
- 21. října - bitva u Trafalgaru, Británie poráží Francii a získává nadvládu na moři⁷⁹.
- 2. prosince proběhla bitva u Slavkova, ve které Napoleon poráží koaliční armády a stává se pánem na souši⁸⁰.
- Heinrich odplouvá z Lisabonu do USA⁸¹. Před odjezdem zakládá společnost, která má za úkol spravovat jeho majetek v Čechách⁸².

1806

- Na Napoleonův nátlak vzniká tzv. Rýnský spolek a následně zaniká Svatá říše římská⁸³.
- Vzniká vzájemná blokáda mezi Evropou a Británií (s dopadem i na USA). Způsobuje, další významné problémy v hospodářské situaci⁸⁴.

1808

- V Praze vznikla Jednota pro zvelebení hudby v Čechách, která o tři roky později založila Pražskou konzervatoř⁸⁵.

1809

- 3. února se narodil německý skladatel Felix Mendelssohn-Bartholdy (†1847).
- 12. února se narodil Abraham Lincoln (†1865).
- 31. května zemřel Joseph Haydn.
- Říjen (mír v Schönbrunnu) - Rakousko ztrácí 100 000 km² území, 3,5 milionu obyvatel, daňových poplatníků, Rakousko musí Francii navíc platit válečné náhrady. Trvá blokáda mezi Británií a kontinentem⁸⁶.

1810

- 1. března se narodil polský skladatel Fryderyk Chopin (†1849).
- 8. června se narodil německý skladatel Robert Schumann (†1856).
- 5. srpna vydává Napoleon tzv. trianonský tarif (zatížení koloniálního zboží 50% clem), blokáda se zostřuje⁸⁷.
- Heinrich odplouvá podruhé do USA. Neúspěšně se pokouší založit obchod s importovaným českým sklem⁸⁸. Stává se ředitelem Southwark Theatre ve Filadelfii, bez nároku na honorář⁸⁹.
- V Bostonu vzniká tradice sobotních hudebních večerů organizovaných Philharmonic Society of Boston⁹⁰.

1811

- Heinrich oslavil své 30. narozeniny.
- V Praze byla založena Konzervatoř.
- Od roku 1806 vzrostl rakouský státní dluh ze 440 miliónů na 1060 milionů zlatých⁹¹.
- 15. března byl vydán císařský patent, „jímž se hodnota bankocetlí snižovala na jednu pětinu své nominální hodnoty“⁹², dochází k rakouskému finančnímu bankrotu⁹³. V Teplicích a Rumburku probíhají násilné projevy nesouhlasu.
- 28. března se narodil Jan Nepomuk Neumann, český katolický misionář, čtvrtý biskup Filadelfský (†1860).
- 22. října se narodil maďarský hudební skladatel Franz Liszt (†1886).
- 7. listopadu byly snahy náčelníka Tecumseha o vytvoření konfederace indiánských kmenů ukončeny v bitvě s vojskem guvernéra Harrisona na řece Tippecanoe⁹⁴.

1813

- Po porážce Napoleona v Rusku se formuje protifrancouzská koalice, jejíž součástí byla Česká armáda. Velitelem spojeneckých vojsk byl maršál Schwarzenberg⁹⁵.
- Na lodi ze Spojených států amerických se vrací do Čech Heinrich se svou manželkou, která je v jiném stavu⁹⁶.
- 17. srpna vpadla napoleonská armáda do Frýdlantu.
- 18. srpna obsadila Rumburk.
- 23. srpna obsadila Českou Lípu.
- Okupovaná města byla vyjedena a zčásti rabována, musela platit tzv. výpalné⁹⁷.
- 16. - 19. října proběhla „Bitva Národů“ u Lipska, ve které byla napoleonská vojska poražena⁹⁸.
- Manželům Heinrichovým se po těžké cestě narodila v Krásné Lípě dcera Antonie, kterou nechali u svého příbuzného Josefa Hládka v nedalekém Jirkově a vydali se skrze válčící Evropu zpět do Ameriky. Dle W. T. Uptona nejspíš plánovali, že pro ni později někoho pošlou⁹⁹.

1814

- Po příjezdu do Ameriky umírá Heinrichova manželka¹⁰⁰.
- 6. dubna Napoleon podal abdikaci¹⁰¹.

1815

- V Bostonu vzniká Händel and Haydn Society, organizace, která existuje do dnešních dní.

1817

- 12. listopadu Heinrich uvádí v Lexingtonu (stát Kentucky) koncert, na němž zazněla, mimo jiné, americká premiéra Beethovenovy 1. symfonie C dur (17 let po světové premiéře)¹⁰². Během koncertu vystupoval jako dirigent, houslista a klavírista¹⁰³. Na koncertu zazněla též Velká ouvertura Vojtěcha Jírovce (1760 - 1850), tehdejšího ředitele vídeňské dvorní opery.

1818

- Heinrich žije v dřevěné chatce v lesích nedaleko města Bardtown v Kentucky. Dle W. T. Uptona vyčerpán, nemocen, potřeboval po všech událostech nabrat psychických i fyzických sil¹⁰⁴. Můžeme říci, že v tomto mezidobí stráveném uprostřed přírody dochází v Heinrichově životě k zásadnímu předělu. Ztratil vše, včetně toho, co mu bylo nejdražší, svou milovanou ženu a dceru, která žila daleko za oceánem. Vše, co cítil, začal vkládat do hudby. V Heinrichově životě začíná nové období, které je charakterizováno horečnou skladatelskou pílí, nadšením pro hudbu i pro nové inspirační zdroje.

Vzhledem k výrazné změně charakteru následujícího Heinrichova života a s ním související tvorby, se v rámci následující části změní i charakter vybraných informací. Méně se budu zabývat evropskými událostmi a více Heinrichovým hudebním, skladatelským a organizačním životem v USA.

1820

- V květnu vychází Heinrichova první sbírka "Dawning of Music in Kentucky, or the Pleasures of Harmony in the Solitude of Nature", která obsahuje 46 skladeb na 269 stránkách¹⁰⁵. V této sbírce nalézáme hned na úvodní straně The Prague Waltz¹⁰⁶. Další názvy, které nás mohou zaujmout, jsou: The Fair Bohemian, Quick - step Waltz, či Yankee Doodle Waltz¹⁰⁷.
- V červnu následuje sbírka "The Western Minstrel", která obsahuje, mimo jiné, názvy: Gipsy Dance, Ländler of Austria, či Philadelphia Waltz. Obě sbírky vydalo nakladatelství Bacon and Hart ve Philadelphii¹⁰⁸. V předmluvě sám sebe charakterizuje jako "amerického skladatele". Jistě tím má na mysli vizi americké identity, o které hovořil Patrick Henry již v roce 1776 (viz. str. 16)¹⁰⁹.
- V bostonském hudebním časopisu Euterpeiad, or Musical Intelligencer of Boston, jsou jeho skladby a styl velebeny, Heinrich je nazván Beethovenem Ameriky¹¹⁰.
- V srpnu posílá Heinrich jedno vydání svých skladeb a dopis Charlottě Augustě, manželce císaře Františka I., ve kterém ji prosí, aby pomohla jeho dceři Antonii, žijící u příbuzného Josefa Hlávka¹¹¹.

1821

- Nalézáme jeho jméno na programech několika koncertů ve Filadelfii, kde je uváděn s dalšími autory českého původu - Dusíkem a Jírovcem¹¹².
- 11. března Heinrich oslavil své 40. narozeniny.
- 5. května zemřel Napoleon Bonaparte.

1823 - 1826

- Heinrichův pobyt v Bostonu
- 29. května 1823 vychází v bostonském Daily Advertiseru článek, ve kterém zvou zájemce na koncert ze skladeb A. P. Heinricha, J. Haydna, G. Rossiniho a dalších. O Heinrichovi píší jako o prvním americkém skladateli a zároveň chválí jeho styl.¹¹³
- V období do roku 1826 žije Heinrich v Bostonu, jeho jméno se pravidelně objevuje na koncertech orchestrálních i komorních po boku Haydna, Rossiniho, Kramáře a jiných. Stává se součástí bostonské vybrané hudební společnosti¹¹⁴. Vychází mu další sbírka skladeb *The Sylviad, or Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America*, kterou věnoval Royal Academy of Music in London. Nalézáme v ní například skladbu *The Students March*, která v sobě zahrnuje tradiční americkou skladbu *Yankee Doodle* a zároveň britskou hymnu *God Save the King*¹¹⁵.
- V programu z 29. dubna nalézáme Heinrichovu skladbu s výmluvným názvem *Farewell Song - The Bohemian Emigrant* (Píseň na rozloučenou - český emigrant)¹¹⁶.

1826 - 1831

- pobyt v Británii

1826

- Heinrich odjíždí roku 1826 do Británie, dle Howarda pravděpodobně kvůli studiu hudby¹¹⁷. Při cestě lodí si zlomil ukazováček a rozbil drahocenné housle. Doktor Löwenbach popisuje jeho působení v Londýně jako zklamání pro Heinricha. Píše: „Uchytil se nejprve jako houslista v orchestru Drury Lane Theatre a ve Vauxhall Gardens. Žil skromně o mléku a chlebě a komponoval.“¹¹⁸ Dle básníka Thomase Moora, který měl možnost Heinrichův kompoziční styl poznat, byly jeho skladby příliš harmonicky komplikované, a tedy obtížné k provedení. Heinrich se zdál být na svou dobu příliš moderní¹¹⁹.

1827

- 26. března umírá Ludwig van Beethoven.

1829

- Osobním a uměleckým zážitkem pro něj bylo setkání s dvacetiletým Felixem Mendelssohnem-Bartholdym v Londýně, které na něj tak zapůsobilo, že mu později věnoval hned několik svých skladeb jako například *The Rúbezahl Dance on the Schnekoppe* (Krakonošův tanec na Sněžce)¹²⁰.
- V New Orleans se narodil hudební skladatel Louis Moreau Gottschalk (†1869).

1830

- Roku 1830 schvaluje Kongres USA zákon nařizující přesun Indiánů na západ od Mississippi¹²¹.

1831

- Heinrich zkomponoval skladbu pro orchestr „Pushmataha, a Venerable Chief of a Western Tribe of Indians“, o které Löwenbach píše, že byla první hudební oslavou amerických Indiánů¹²².
- V Praze vzniká z iniciativy Františka Palackého Matice česká. Mezi nejvýznamnější publikace té doby patří Jungmannův pětidílný slovník česko-německý¹²³.
- 11. března 1831 oslavil Heinrich své 50. narozeniny.
- Heinrich napsal londýnským novinám dopis, ve kterém prosí veřejnost o pomoc pro skupinu českých hudebníků nazvaných Prague Minstrels¹²⁴.
- Na podzim odplouvá na lodi zpět do USA. Svou dceru Antonii v Česku nenavštívil, dle Uptona, z finančních důvodů¹²⁵.

1832

- Působí v Bostonu jako varhaník v Old South Church¹²⁶.
- Jeho jméno se opět objevuje na pravidelných bostonských orchestrálních a komorních koncertech vedle Webera či Rossiniho.
- Komponuje, mimo jiné, rozsáhlou, virtuózní skladbu, kterou věnuje F. M. Bartholdymu The Rúbezahl Dance on the Schneekoppe (Krakonošův tanec na Sněžce).
- Jednadvacetiletému Ferenczi Lisztovi věnuje skladbu The First Labour of Hercules.

1833

- Odjíždí do Británie.
- 10. dubna píše v Londýně dopis, adresovaný řediteli divadla Drury Lane, s žádostí o práci v divadelním orchestru.
- V Londýně působí jako houslista v orchestru, učitel hudby a skladatel. Dle W. T. Uptona se zde jeho skladatelský styl výrazně proměnil z haydnovského do stylu Hectora Berlioze. Ovlivnily ho nejspíš koncerty London Philharmonic Society, které ve své době jako posluchač navštěvoval¹²⁷.
- Do roku 1837 cestuje po Evropě, komponuje skladby komorní, sólové, skladby s indiánskými motivy (The Indian War Council, The Treaty of William Penn with Indians), kompozice s duchovní tematikou (O Santa Maria, Adoramus te Christe) a velkou symfonií The Ornithological Combat of Kings, or The Condor of the Andes and the Eagle of the Cordilleras.

1835

- Alexis de Tocqueville, politický myslitel, příznivce amerického typu demokracie vydává po pobytu v USA své stěžejní dílo Demokracie v Americe. 2. díl následuje o pět let později.

1836

- Heinrich přijíždí do severočeského Jirkova, ke svému příbuznému Josefu Hládkovi, který vychovával jeho dceru, v té době 23 letou, Antonii. Zde ji nenašel. Nedlouho před jeho příjezdem se rozhodla, že ho vyhledá v Bostonu a odcestovala do Ameriky.
- Heinrich odjíždí do Prahy, kde se setkává s Janem Nepomukem Vításkem, regenschori z Katedrály Svatého Víta, slavným mozartovským interpretem a Robertem Führerem, ředitelem pražské varhanické školy.
- V červenci byla na jeho autorském koncertu v Gratzu¹²⁸ uvedena symfonie The Combat of the Condor. Heinrich nebyl příliš spokojen s jejím provedením z důvodu malého počtu hráčů jak při zkouškách, tak na koncertu¹²⁹. Nicméně zaznamenal velký úspěch.
- Heinrich byl jako první americký skladatel zařazen do encyklopedie Dr. Gustava Schillinga¹³⁰.
- 11. července vydává vláda USA oběžník o tvrdé měně, ve kterém se přikazuje prodávat státní půdu pouze za stříbro a zlato kvůli bankovkám bez dostatečného krytí zlatem, které vydávaly některé banky¹³¹.

1837

- V červnu jsou ve francouzském Bordeaux uvedeny v Heinrichově přítomnosti orchestrální skladby The Condor a Fantasie Pocahonta.
- Na podzim tohoto roku dosahovala nezaměstnanost v USA více než 30%, zároveň prudce stouply ceny potravin a oblečení. S příchodem zimy bylo v New Yorku 200 000 lidí „ve stavu nejkrajnějšího zoufalství a beznaděje, bez prostředků, se kterými by mohli zimu přežít, odkázaných na dobročinnost“. Vrcholí krize¹³².
- Ve stejné době přijíždí Heinrich do New Yorku. Po příjezdu se setkává konečně se svou dcerou. O setkání píše svému příteli Mussikovi do Prahy, že: „není možné popsat radost, která zaplnila jejich srdce po shledání¹³³. Nutno podotknout, že jejich vztah zůstal i nadále živý, protože nalézáme v jeho korespondenci dopis z 11. června 1846, adresovaný příteli Libbymu, bostonskému obchodníkovi a zlatníkovi, kde ho kromě jiného prosí, aby se postaral o jeho dceru a vnučku. Posílá je do Bostonu, protože „vnučka je bledá a potřebuje změnu vzduchu...“¹³⁴.
- V New Yorku působil téměř nepřetržitě až do roku 1857. Během tohoto dvacetiletého období stále pilně komponoval, jeho skladby byly součástí hudebního života v New Yorku, soukromě vyučoval, dirigoval orchestry a organizoval koncerty. Několik zajímavých údajů z tohoto období je uvedeno dále.

1839

- Heinrichovi se dostává cti zápisem do slavné Fétisovy hudební encyklopedie¹³⁵.

1842

- 12. dubna proběhla ustavující schůze New York Philharmonic Society. Heinrich této schůzi předsedal¹³⁶.
- 16. června se konal „Grand Musical Festival“, v Broadway Tabernacle, který byl převážně věnován Heinrichově tvorbě¹³⁷. Dle W. T. Uptona byl tento první americký festival koncipován jako velká akce, co se počtu hudebníků a sboristů týče, korespondující s podobnými akcemi konanými v Evropě. Skončil úspěšně, v Tabernaclu byly tisíce lidí. Heinrich byl oslavován¹³⁸.

1846

- 6. května se na stejném místě konal opět koncert z jeho děl znovu s výtečnými kritikami¹³⁹.

1847

- 4. listopadu umírá Felix Mendelssohn-Bartholdy.
- 14. listopadu umírá Josef Jungmann.
- Heinrich komponuje skladbu, kterou v originálu nazval: „Mým slovanským bratrům v Evropě - Žalost Čechů!, Bohemia's Funeral Honors to Josef Jungmann. Popisným způsobem líčí celý průběh Jungmannova pohřbu¹⁴⁰.

1848

- 24. ledna bylo na území Kalifornie objeveno zlato. Začíná zlatá horečka¹⁴¹.
- Probíhá série revolucí v Evropě.
- Do USA přichází velká vlna přistěhovalců. V hudebním světě především z Německa¹⁴².
- Na rakouský trůn usedá František Josef I.

1853

- 21. dubna byl na Heinrichovu počest upořádán Grand Valedictory koncert v New Yorském Metropolitan Hall. J. T. Howard uvádí, že prakticky každý významný umělec zde vystoupil¹⁴³. Orchester vedl společně s Heinrichem dirigent Theodor Eisfeld, představitel německé hudební emigrace z roku 1848¹⁴⁴. Na koncert jsou dostupné dvě kritiky. První z The Musical World se zabývala především nízkou úrovní orchestru, který sotva zvládnul zahrát Heinrichovy skladby (dvě musely být dokonce vypuštěny z programu). Druhá kritika uveřejněná v New York Musical Times obligátně chválí Heinrichův umělecký styl a talent.
- Heinrichovi bylo v tomto roce 72 let.

1857

- Začátkem roku přijíždí Heinrich do Prahy.
- 22. března se objevuje jeho skladba The Pilgrim Fathers na koncertu Žofínské akademie.
- Na koncertu Konzervatoře byla provedena jeho symfonie Maria Theresia.
- 3. května byl v sále na Žofíně uveden s ohromným úspěchem koncert složený z jeho velkých orchestrálních skladeb¹⁴⁵. Dr. Löwenbach cituje Uptona, který píše o tomto koncertu, že zde Heinrich měl možnost poprvé slyšet své orchestrální skladby v plném znění, tedy tak, jak to ve své době nebylo v Americe absolutně možné¹⁴⁶. Stejným způsobem se o úrovni tehdejších amerických orchestrů vyjadřuje Groveova encyklopedie¹⁴⁷. Zajímavá je recenze Leopolda Zvonaře na tento koncert, která následovala. Zvonař v ní píše, že se v Heinrichově tvorbě snoubí nedostatek základní umělecké kultury (...untouched by any fundamental art culture) s výraznou expresí a logickou hudební dikcí¹⁴⁸.
- V září 1857 navštívil svou rodnou obec a přátele z mládí.
- V následujících dvou letech působil krátce v Drážďanech a opět v Praze.

1859

- Heinrich se vrací zpět do New Yorku.

1860

- 6. listopadu se stal prezidentem USA Abraham Lincoln.

1861

- Po několikaměsíčních útrapách způsobených nemocí Heinrich 3. května umírá.
- V USA začíná občanská válka mezi Severem a Jihem¹⁴⁹.

Závěry vyplývající z animační analýzy skladatelova života a doby, ve které žil.

Kulturní situace v Čechách do začátku 80. let 18. století byla ovlivněna jak emigrací českých hudebníků do ciziny, tak imigrací cizích umělců do Čech. Umění se pěstovalo na šlechtických dvorech, v kostelích, kláštřích, školách, hudebních spolcích, ale i mezi prostými, dnes neznámými tvořivými lidmi. Všechny tyto formy byly aktivní i v severních Čechách, odkud Heinrich pocházel. Můžeme se proto oprávněně domnívat, že kontakt s tehdejší hudební produkcí a hudební vzdělání získal v této geografické a kulturní oblasti. Své znalosti si odvezl sebou do USA, a jak bude patrné dále z plodů jeho práce, úspěšně je rozvíjel.

Ve Spojených státech amerických se rodí vize americké identity, na kterou Heinrich úspěšně navázal. V období do 80. let 18. století se v USA z hlediska Evropy možná nenápadně, ale přesto intenzivně rozvíjely kulturní snahy emigrantů z Evropy. Spolky pěstovaly hudbu tehdejší evropské špičky, vznikaly operní domy.

1781 - 1799

V tomto období ještě nemáme o Heinrichovi žádné zprávy. Předpokládáme, že byl systematicky všeobecně i hudebně vzděláván.

V Evropě a USA proběhly kulturně-společenské, ekonomické a politické změny, které ovlivnily další vývoj i v následujícím, 19. století.

V Rakousku vydal Josef II. patenty, které se dotkly prakticky všech stavů celé říše. Ve Francii proběhla revoluce, která vynesla Napoleona k moci. V USA skončila válka za nezávislost a George Washington se stal první prezidentem USA.

Josefovy patenty měly negativní dopad na strukturu provozovatelů hudby, zvláště se to týkalo řádových klášterů, které byly rušeny.

V Praze se odehrály premiéry několika významných Mozartových děl. Znamená to, že význam tohoto města v rámci Rakouska postupně narůstal. Zdejší kultuře přispěla výstavba nového Nosticova divadla. Zároveň pokračuje tendence k působení české hudební emigrace ve významných kulturních centrech Evropy. Mezi ně patřil Londýn, lákající osobnosti jako byl Josef Haydn.

1800 - 1819

Události na začátku 19. století určily Heinrichovu budoucí životní dráhu. V roce 1800 zdědil po strýci majetek, k moci se dostal Napoleon, kvůli jehož válkám nakonec o vše, včetně rodiny, o čtrnáct let později přišel. Beethoven uvedl svou první symfonii, která Heinrichovi otevřela dveře do hudebního světa v USA. Byla založena knihovna Kongresu USA, které na konci života věnoval své dílo.

Analýza tohoto období nám přináší odpověď na otázku, proč odešel z Čech, jaký byl jeho vztah k Napoleonovi a proč v USA zůstal. Neznalého posluchače může napadnout, že do Ameriky odešel v roce 1814 jako jeden z Napoleonových poražených příznivců. Opak je pravdou. Do USA odešel kvůli válce, kterou Napoleon rozpoutal, tedy v době, kdy ještě ovládal evropský kontinent. Můžeme dokonce prohlásit, že mezi jeho cestami do USA a politicko-ekonomickou situací v Rakousku sužovaném válkou existuje souvislost. Odjezdy do USA v letech 1805 a 1810 byly předznamenány válečnými úspěchy napoleonské armády a snahou obchodníka Heinricha hledat nové trhy mimo válčící kontinent. Zajisté zde sehrály svou roli i ideje rodících se Spojených států amerických, které stály v kontrastu s principy Napoleonovy nadvlády a byly pro mladého Heinricha zajisté lákavé. Rozvíjející se ekonomika mladého státu dávající prostor a možnosti vzniku nových kulturních aktivit a organizací, člověka s obchodním a uměleckým talentem přitahovala.

Heinrichův krátký návrat do Čech roku 1813 lze vysvětlit opět ekonomickými důvody. Dva roky před tím zasáhla Rakousko finanční krize. Zároveň se roku 1813 stahovala vojska z celého kontinentu do jeho rodného kraje. Zajisté ho zajímalo, co se zde děje, pravděpodobně i z obavy o svůj majetek. Vzhledem k jeho romantickému založení lze předpokládat, že přišel také na pomoc svým blízkým, které znal od narození.

Dostáváme i odpověď na otázku, proč nechal svou dceru u příbuzných v Čechách a odjel zpět se svou ženou do USA. Ze sledu událostí, které se děly v té době v Evropě je patrné, že se po celém kontinentu pohybovali vojáci různých národů a cestování bylo nadmíru nebezpečné. Připojíme-li zdravotní stav jeho ženy, která po návratu do USA

zemřela, dostáváme obrázek obtížné situace, ve které se rodina vinou Napoleonovy války ocitla.

Z hudebního hlediska je zajímavé porovnání roků narození slavných evropských hudebních romantiků s Heinrichovým věkem. Bylo mu kolem třiceti, když se většina z nich narodila. Za dalších dvacet let se s některými z nich setkal a prokázal velkou dávku umělecké skromnosti tím, že jim vzdal osobně nebo skrze dedikaci svých skladeb svůj hold.

Zajímavé je též porovnání roku světové premiéry Beethovenovy první symfonie s jejím uvedením v USA díky Heinrichovu přičinění. Celkový rozdíl činí sedmnáct let! Měřeno po jeho příjezdu do USA, to byly pouhé dva roky. Lze říci, že jeho podnikavý duch se podílel na vyšším výkonu výměny hudebních novinek mezi Evropou a USA.

1820 - 1825

Na počátku tohoto období nalézáme Heinricha jako zcela nového člověka - hudebního skladatele, organizátora hudebního dění ve Philadelphii a v Bostonu uznávaného odborníky i širokou hudební veřejností.

Vydává své první sbírky, ve kterých je patrný jeho silný pozitivní citový vztah k Čechám, které považuje za svou vlast. Zároveň organizuje koncerty, na kterých uvádí skladby soudobých českých autorů. Je zřejmé, že existoval kontakt mezi hudebním děním v Evropě a USA a zároveň mezi Heinrichem a jeho českými kolegy, kteří zajisté o uvedení svých skladeb na americkém kontinentu věděli. V této spolupráci vidím zároveň Heinrichovy organizační schopnosti, které byly pro kulturu USA, kromě jeho hudebního vzdělání, přínosem.

Kromě českých vlivů obsažených v Heinrichových prvních sbírkách v nich nalézáme i vlivy americké, tedy hudbu amerických přistěhovalců z Evropy. Je zřejmé, že Heinrich jako kreativní člověk rychle nasával kulturní atmosféru svého nového domova.

1826 - 1836

V těchto letech Heinrich cestoval mezi USA a evropskými zeměmi. Nejdéle působil v Londýně, významném centru kulturního života, kde se setkal s hudbou svých mladších kolegů, které dnes označujeme za představitele evropského romantismu. Zde sledujeme výraznou proměnu jeho skladatelského stylu, která řadí jeho orchestrální tvorbu k novoromantismu. S českým hudebním prostředím se setkává jak v Londýně díky skupině pražských muzikantů, tak později přímo v Čechách, kde v Praze navazuje kontakty s významnými osobnostmi hudebního života. Pokud si sliboval od této cesty možnosti spolupráce, nebyl příliš úspěšný. Úspěch v Praze sklidil až o dvacet let později.

Kulturní situace v Čechách již byla v 30. letech 19. století stabilnější než při jeho odchodu z válčící země. Fungovalo zde více organizací pěstujících hudbu. Přesto zatím nebyla vhodná doba k uvedení Heinrichovy hudby v Praze.

Zajímavé časové srovnání nám nabízí schválení zákona o přesunu Indiánů Kongresem USA a kompozice první orchestrální skladby věnované indiánské tematice. Byla to náhoda nebo tím chtěl naznačit svůj názor na tento zákon? Když si uvědomíme, že v Kentucky žil přibližně před dvanácti lety v přátelském kontaktu s Indiány a později v okruhu intelektuálů ve Philadelphii, Bostonu a New Yorku, tedy tam, kde později sídlil Sever hájící práva otroků, musíme dojít k názoru, že Heinrichova snaha zveřejnit skrze své skladby indiánskou kulturu nebyla pouze hudební, nýbrž také humanistická, hnaná snahou ukázat světu, že i Indiáni jsou lidé se svými kulturními tradicemi, jak jim bylo ve své době upíráno.

1837 - 1857

Toto dvacetileté období bylo zahájeno rozsáhlou krizí v USA, do které se vrací Heinrich z Evropy. K návratu ho mohla motivovat jak snaha kontrolovat své finanční záležitosti přímo na místě, tak informace o odjezdu jeho dcery Antonie z Čech do Ameriky, kde ho chtěla navštívit.

V době, mezi 56. až 76. rokem života dosahuje v USA největších úspěchů jak v rámci koncertního uvádění svých děl, tak v organizační činnosti. Tento fakt potvrzuje, že jeho popularita měla pevné kořeny a nebyla jen sezónní módou. O tom ostatně svědčí i kritiky z těchto let.

V Evropě umírají některé jeho umělecké vzory z mladší generace. Zajímavá je situace kolem smrti a pohřbu Josefa Jungmanna v Praze. Z analýzy je zřejmé, že zemřel v polovině listopadu 1847. Pohřeb se konal o něco později a Heinrichův hudební popis této smuteční události vznikl ještě téhož roku. Znamená to, že detailní zprávu o pohřbu dostal Heinrich velice brzy po jeho konání. Domnívám se, že měl s Prahou velice kvalitní živé kontakty, od kterých dostával informace o dění v jeho rodné zemi. Zajímavý je také závěr, který vyplývá ze samotného názvu skladby, který byl napsán česky (!), což ve své době nebylo zcela běžné ani v Čechách. Můžeme předpokládat, že Heinrich alespoň částečně ovládal češtinu.

1857 - 1858

Tyto dva roky prožil převážně v Praze. Krátce pobyl v Drážďanech, navštívil též rodný kraj. Po dvaceti letech, kdy tu byl naposledy, dosáhl kolosálního úspěchu. Jeho díla byla uvedena na třech koncertech, publikem skvěle přijata, kritika se vyjádřila střízlivěji, nicméně v pozitivním duchu. Zajímavá je poznámka srovnávající úroveň orchestrů v Praze a v USA. Pražští hudebníci vyšli z tohoto srovnání vítězně. To bylo možné jednak díky přetrvávající a rozvíjející se tradici hudebního vzdělání a jednak díky dovednosti, kterou měli umělci z praktického provozování jiných orchestrálních skladeb.

Otázka zní, proč zde nezůstal, když objevil tak dobré podmínky pro svou tvorbu. Odpověď se nalézá nejspíš v jeho pokročilém věku, bylo mu v té době 77 let. Na změnu již asi neměl dost sil.

1859 - 1861

Heinrich dožívá v New Yorku. Proč nemáme zprávy o tom, že by byl po příjezdu z Evropy oslavován? Je možné, že se po vysilující cestě stáhl z veřejného života. Je také možné, že po příjezdu utratil své úspory na léčení a každodenní obživu. Je možné, že tušil svůj konec a přestal usilovat o slávu a pozornost...

S okolnostmi jeho smrti souvisí další otázka, která zajisté napadne potenciálního posluchače. Proč bylo Heinrichovo dílo po jeho smrti pozapomenuto? Ze zdrojů uvedených v předchozí analýze vyplývá, že nikdy nebyl plně zapomenut. V encyklopediích, knihách i časopisech žil jeho odkaz dál. Jedním z důvodů, proč interpretace jeho hudby, alespoň dle dostupných zdrojů, do 2. poloviny 20. století stagnovala, byla její archivace v Library of Congress. Zde je od konce 20. století postupně objevují a zpracovávají američtí badatelé pro vydavatele. Dalším důvodem může být i změna vkusu publika na konci 19. a v první polovině 20. století.

Dovolím si na tomto místě vysvětlit, proč je popis skladatelova života, díla a doby, ve které žil tak obsáhlý a podrobný.

Z analýz uvedených ve třetím, následujícím oddílu a z animační strategie, která bude vytvořena ve čtvrtém oddílu, zejména ze SWOT analýzy, vychází jednoznačný požadavek na animační tým, aby byl schopen rychle a v úplnosti poskytnout informace a zodpovědět otázky o skladatelově životě a díle, jeho postojích a ideovém založení všem zájemcům, především pak těm, kteří jsou součástí cílových skupin.

Víme, že Heinrich byl humánně založený člověk, jehož život vycházel z ideálů naší civilizace. Jako člověk a tvůrce byl otevřený a kreativní. Informace o něm by se měly dostat k potenciálnímu i reálnému zájemci co nejdříve a to formou tištěnou, internetovou či v rámci osobního kontaktu, aby nedošlo k mylným, předčasným negativním závěrům na základě nedostatečných, či zkreslených informací. Vina za ztrátu potenciálního příznivce nebo sponzora by samozřejmě nepadala na tohoto člověka, ale na animační tým, který mu včas nedodal všechny potřebné informace. Konkrétní návrh řešení způsobu předání informací o skladateli bude uveden ve čtvrtém oddílu.

Informace můžou nabývat rozsahu, který má část nazvaná „Závěry vyplývající z animační analýzy skladatelova života a doby, ve které žil“ (viz. str. 28). Lze použít redukovanou verzi, která však musí v tom případě obsahovat základní body, předem odpovídající na potenciální dotazy různých zájemců. K tomuto účelu slouží tzv. Animační tabulka informací o životě a díle A. P. Heinricha, jejíž obsah musí být součástí jakéhokoli zdroje informací o skladateli a jeho díle. Slohové zpracování uvedených informací záleží samozřejmě na talentu tvůrce, obsah by neměl být redukován. Tato tabulka je uvedena v příloze č. 10, na str. 116.

2.3 Animační analýza kritik 20. a 21. století

Jan Löwenbach: „...i když ho snad fantasie unášela dále, než mu dovolovala síla výrazu a technická i theoretická výzbroj. Své schopnosti a hudební tradici své rodné země uplatnil v Novém světě do míry, že se může směle zvatí ne sice americkým Beethovenem, ale přece jen jedním z prvních a směřodatných pionýrů vážné americké hudby.“¹⁵⁰

D. Barron, J. B. Clark: „Heinrichovy skladby jsou mimořádné a originální. Zdroje jeho hudebního stylu se nacházejí v Haydnovi a částečně v Beethovenovi, nacházíme zde i vlivy italské opery. Volně používá chromatické postupy v melodii i harmonii. Silný vliv na Heinrichův melodický styl měla klasická taneční hudba, citace hrály významnou roli v jeho kompoziční technice.“¹⁵¹

Upton: „...Uvedení indiánských témat do orchestrální tvorby je Heinrichovým pionýrským činem... Jeho tvorba byla pozapomenuta, protože ve svých kompozicích předběhl dobu. V USA tehdy nebyly orchestry schopné zahrát skladby berliozovsky náročné. Později se hudební vývoj ubíral už jiným směrem.“¹⁵²

Oscar G. Sonneck: „...Heinrich byl nazýván svými obdivovateli Beethovenem Ameriky... Vzhledem ke své symfonické tvorbě by se měl spíš nazývat Berliozem Ameriky...“¹⁵³

Howard: ...“Heinrich byl prvním, kdo se pokusil vtělit americké národní citění do větších hudebních forem.“¹⁵⁴

Cheryl Taranto: „Heinrich byl ovlivněn jak hudbou Josefa Haydna a Ludwiga van Beethovena, tak Italy Vincenzem Bellinim a Gioachimem Rossinim... Heinrichova hudba by měla být hrána častěji.“¹⁵⁵

Douglas Stalker: „Heinrich je často přirovnáván k Ivesovi. Jeho příznivci o něm říkají, že byl svojí tvorbou před dobou, kritici naopak, že byl pouze plodný amatér.“¹⁵⁶

Maurice Hinson: „...(Heinrichova) instrumentální hudba, písně a sbory neměly ve své době, kdy byly komponovány, obdobu... Příklady amerického a anglického národního vlivu slyšíme v Yankee Doodle a God Save the Queen, které jsou použity v Student March pro klavír...“¹⁵⁷

Robert Sherman: „Mezi skladatele, jejichž díla jsou uváděna, a které nemůžeme považovat za průměrné, patří A. P. Heinrich...“¹⁵⁸

Joseph Horowitz (10. 12. 2000): „...Heinrich, „Beethoven z Kentucky“ je německou ikonou, jejíž podivná hudební struktura může znamenat buď silnou invenci, nebo silnou nekompetenci...“¹⁵⁹

Joseph Horowitz (14. 7. 2002): „...V roce 1970 napsal Thompson, že tito praotcové (Heinrich a další - pozn. autora) byly pouhými bledými kopiemi svých evropských vzorů. Ale před třiceti lety (v roce 1970 - pozn. autora) bylo těžší než dnes slyšet nebo vidět vytištěné noty Heinricha a dalších... Zaujatost proti těmto autorům byla částečně zaviněna historickými okolnostmi 1. světové války, po které vše, co bylo německé, včetně umění, vyvolávalo silný odpor.“¹⁶⁰ (pozn. autora: Horowitz píše o 1. světové válce, i když charakteristika by se mohla spíše vztahovat ke 2. světové válce).

B. L. Scherer: „...Partitury těchto skladeb (Heinrichových - pozn. autora) byly vše přijaty na koncertech v New Yorku (v 19. století - pozn. autora). Prozrazují Heinrichovu důkladnou znalost Beethovena, Haydna a romantismu Carla Marii von Webera.“¹⁶¹

Jan Swafford: „Heinrich byl v mnoha směrech americkým skladatelem. Jeho energie byla neutuchující, jeho ideje velké a silné. Jako správný romantický vlastenec čerpal svá témata z národního života a krajiny.“¹⁶²

John Rockwell: „...Americká pionýrská duše tvoří svoje pravidla. Od Williama Billingse přes A. P. Heinricha v 18. a 19. století, Charlese Ivese, Henryho Cowella, Johna Cage, kteří šli svou vlastní cestou, lze v hudbě sotva najít zvuky, které by se podobaly jejich tvorbě.“¹⁶³

Závěry plynoucí z animační analýzy kritik 20. a 21. století

Kritiky hodnotící Heinrichovu tvorbu z dnešního pohledu vyzdvihují jeho přínos pro hudbu USA, který spočíval v hudebních znalostech, dovezených ze své vlasti a zároveň jeho schopnosti zkombinovat je s dalšími vlivy, které ho v novém domově obklopovaly, tedy hudbou Američanů, jejichž původ pocházel z Evropy i původních obyvatel, tedy Indiánů. Tento novátorský přístup vtělil do velkých orchestrálních forem vyznačujících se originální a výraznou zvukovostí připomínající barvitost Berliozovy hudby a stal se průkopníkem nového zvukového výrazu podobně, jako tak činili jeho následovníci Charles Ives, Henry Cowell a John Cage.

Zajímavá je úvaha o negativních kritikách z poválečného období, které dle autora této úvahy spočívaly ve skladatelově německém původu, který byl ve své době z pochopitelných důvodů nežádoucí. V době, kdy tyto kritiky zaznívaly, nebyly k dispozici hudební materiály, které by dokázaly pravý stav věcí.

Pozoruhodný je též názorový vývoj autora této úvahy zveřejněné v roce 2002. Dva roky před jejím vytištěním (2000) napsal kritiku, která byla spíše v negativním duchu. Je možné, že se s Heinrichovou hudbou seznámil blíže a pak poopravil svůj názor.

2.4 Animační analýza Heinrichovy tvorby

Animační analýza skladeb probíhá na základě jiných kritérií než u analýzy muzikologické. U této si všímáme struktury díla, harmonie, formy, případně instrumentace. Takto hluboce zpracovaná analýza může dosáhnout rozměrů samostatné diplomové práce, svým obsahem by však neodpovídala zaměření této práce.

Kritéria animační analýzy vycházejí ze záměru praktického použití skladeb v rámci animačních akcí (koncerty pro různé skupiny posluchačů, použití skladeb v rámci různých druhů animačních akcí - seminářů, koncertů).

Animátora a jeho tým zajímají především praktické otázky týkající se provozu díla:

- název skladby a datum vzniku,
- délka skladby,
- možnost animační úpravy (například zkrácení pro filmové, či divadelní užití),

- nástrojové obsazení (počet hudebníků a z toho vyplývající velikost pódia),
- styl skladby (s jakými jinými autory ji lze zároveň uvést, komu byla dedikována, kým a čím byla inspirována),
- charakter skladby (z animačně-dramaturgického hlediska není vhodné řadit za sebe několik skladeb podobného charakteru, například extrémně pomalých),
- specifika skladby (čím se odlišuje od skladeb ostatních autorů své doby, co bude pro posluchače lákavé poznat),
- určení posluchačského segmentu a příležitosti, ke které by se skladba nejlépe hodila (navržení případných úprav).

Heinrichovo dílo v sobě zahrnuje desítky skladeb, které katalogizoval Oscar G. Sonneck (1873 - 1928), vedoucí hudebního oddělení the Library of Congress v USA. Specifikum nabídky skladeb spočívá v tom, že jsou postupně v této knihovně „objevovány“, muzikologicky zpracovávány a potom oficiálně vydávány tiskem. Vyplývá z toho, že k dispozici je v současné chvíli pouhá část z toho, co Heinrich zkomponoval. Pro animaci můžeme v této chvíli použít dostupná díla, jejichž počet se průběžně zvyšuje.

Heinrichova tvorba spočívá na třech základních pilířích: klavírních skladbách, písňové tvorbě a velkých orchestrálních dílech. Stylově čerpá z vídeňských klasiků, italské opery a evropských novoromantických autorů. Tématicky byl často zaměřen na zpracování českých, amerických a indiánských motivů. Americkými motivy jsou zde míněna témata vyplývající z kultury usazených přistěhovalců z Evropy.

Inspirace jeho skladeb je často čitelná již ze samotných názvů.

Skladby s českou tematikou: The Prague Waltz, The Fair Bohemian, Bohemia - Symfonia Romantica, Homage a la Bohème - Grande Simphonie Bohemiane in Two Parts, A Katinka (La Bohemienne), The Bohemian Emigrant, Mým slovanským bratrům v Evropě!, Žalost Čechů!, Bohemia's Funeral Honors to Josef Jungmann.

Skladby s americkou tematikou: La Colombiade (Hail Columbia, Yankee Doodle), The Columbiad - Symphony, Harper of Kentucky, Hunters of Kentucky, Washingtoniad, Washington's Centennial Overture, New York Rondo, Yankee Doodleiad, ale i Ornithological Combat of the Kings, skladba inspirovaná americkou přírodou.

Skladby s indiánskou tematikou: Indian Carnival, Indian Spirit Bond, Indian War Council, Indian Festival of Dreams, Manitou Mysteries, The Mastodon, Pocahontas, Pushmataha, Indian Fanfares. V této kategorii lze ještě zmínit skladbu s názvem Negro's Banjo Quikstep z roku 1825 (!), která dle svého názvu a zaměření byla ve své době stejně převratná, jako skladby s indiánskými tématy.

Vzhledem k omezeným možnostem přístupu k orchestrálním materiálům zde provedu animační analýzu několika dostupných klavírních skladeb s tím, že postup vyplývající z výše uvedených kritérií může být aplikovatelný i u dalších Heinrichových skladeb, které budou použity v rámci animačních akcí.

2.5 Animační analýzy vybraných skladeb dle stanovených kritérií

Název a datum vzniku:	The Prague Waltz, 1820.
Délka skladby:	2,5 minuty. 66 taktů bez repetice.
Možnosti úpravy:	pro účely například filmového nebo divadelního užití lze skladbu upravit zkrácením.
Nástrojové obsazení:	klavír.
Styl, inspirováno:	taneční skladba inspirovaná dobovou tvorbou pro širší veřejnost.
Charakter skladby:	taneční, valčíková, živě laděná skladba.
Specifika skladby:	užití nezvyklých chromatických postupů a rozvádění disonancí neobvyklým způsobem (viz. příloha č. 8, str. 114). Hlavní specifikum spočívá v názvu skladby, která může být českým posluchačem pozitivně vnímána jako reklama Prahy v době před dvěma sty lety.

Určení posluchačského segmentu a animační akce:

skladbu lze použít pro jakéhokoli posluchače, tedy i méně zkušeného. Svým rozsahem může být zařazena do programu v rámci koncertu z Heinrichových skladeb, i jako součást jiné akce.

Doporučení: pro koncertní užití nebo nahrávání na CD není vhodné skladbu jakkoli upravovat.

Název a datum vzniku:	Žalost Čechů! Bohemia's Funeral Honors to Josef Jungmann, 1847.
Délka skladby:	přibližně 20 minut, volná forma, 16 částí, 426 taktů.
Možnosti úpravy:	pro účely například filmového nebo divadelního užití lze skladbu zkrátit.
Nástrojové obsazení:	klavír.
Styl, inspirováno:	silně programní hudba, inspirována umíráním a smrtí Jungmanna, po níž následuje smuteční průvod, rekviem, uložení do hrobu a studentská hymna (nejedná se o Gaudeamus Igitur); (příloha č. 8, str. 114).
Charakter skladby:	tragický charakter, klasicko-romantický styl.
Specifika skladby:	časté používání tečkovaného rytmu za účelem podtržení smutečního charakteru skladby. Působí silným, tragickým dojmem.

Určení posluchačského segmentu a animační akce:

skladba není vhodná pro typ akcí, kde není možnost hlubšího soustředění a ponoření se do hudby. Pokud by k tomuto druhu užití došlo, působilo by z animačního hlediska kontraproduktivně.

Doporučení:

skladba bude vhodná například při večerním koncertu, pro jakékoli koncertní užití nebo nahrávání na CD nejsou vhodné žádné úpravy.

Název a datum vzniku:

The Embarkation March, 1826.

Délka skladby:

7 minut, 131 taktů bez repetice.

Možnosti úpravy:

pro účely například filmového nebo divadelního užití lze skladbu upravit zkrácením.

Nástrojové obsazení:

klavír.

Styl, inspirováno:

Skladatel v kompozici předjímá odjezd z USA do Británie. Komponováno v klasicko-romantickém stylu.

Charakter skladby:

optimistický, pochodový.

Specifika skladby:

používání výrazných dynamických změn, skladba virtuózního charakteru (viz. příloha č. 8, str. 114).

Určení posluchačského segmentu a animační akce:

skladbu může poslouchat jakýkoliv typ posluchače. Pro koncertní užití nebo nahrávání na CD nejsou vhodné žádné úpravy. Skladba může být zahrána v rámci koncertu složeného pouze z Heinrichových skladeb i jako součást programu ze skladeb různých autorů. Vzhledem k dynamickým změnám je nutné tuto skladbu provozovat v sále s dobrou akustikou. Vyloučeny jsou proto zahradní produkce.

Název a datum vzniku:

The Debarkation March, 1826.

Délka skladby:

1,5 minuty.

Možnosti úpravy:

pro účely například filmového nebo divadelního užití lze skladbu upravit zkrácením.

Nástrojové obsazení:

klavír.

Styl, inspirováno:	skladatel v kompozici předjímá svůj příjezd z USA do Británie. Komponováno v klasicko-romantickém stylu.
Charakter skladby:	velice rychlá, optimistická skladba.
Specifika skladby:	na závěr skladby je uvedena hymna God Save the King. Z hlediska zvuku - citlivě upravená pro klavír. Předpis dolce (sladce) vystihuje charakter této úpravy. (viz. příloha č. 8, str. 114).

Určení posluchačského segmentu a animační akce:

skladbu lze zahrát širokému posluchačskému publiku. Vzhledem k tomu, že tvoří pár s předchozí skladbou (The Embarkation March) doporučuji hrát tyto dvě skladby za sebou. Vzhledem k dynamickému charakteru skladby ji lze uvést i mimo prostory sálu, tedy v rámci koncertu na zahradě, či v zámku. Pro koncertní užití nebo nahrávání na CD nejsou vhodné žádné úpravy.

Závěry z animační analýzy Heinrichovy tvorby a vybraných skladeb

Tento druh analýzy nám napoví, které skladby lze vybrat pro konkrétní typ akce a specifikovaný segment posluchačů. Na druhou stranu zkoumá, jestli je skladba schopna „vyjít vstříc“ požadavkům akce aniž by ji to poškodilo.

Dodatečná úprava skladeb, tedy animační metoda rekonstrukční, není v hudební historii nová. Připomeňme si úpravy částí oper, predeher či čísel, které bývají zkracovány, či přímo vypouštěny. Klavírní koncerty klasických velikánů bývají obohaceny o kadence, které si často zkomponovali sami klavíristé. Ne vždy se to povede a potom nastupuje na řadu kritika. Hudba však má oproti architektuře výhodu v tom, že odezní a nemusí případně znovu zaznít. Na nepovedenou stavební animační úpravu se musí koukat ještě další generace občanů. V dnešní době se metoda zkracování používá především ve filmu a divadle, kdy vybraná skladba nemůže zaznít jako celek.

Zajímavý postřeh, který přináší A. Toffler, a který mohu jako umělec potvrdit, spočívá v tvrzení, že: „tlak na zrychlení v rámci času je stále patrnější dokonce i v hudbě... Je prokázáno, že dnešní hudebníci hrají hudbu Mozarta, Bacha a Haydna v rychlejším tempu, než v době, kdy byla zkomponována.“¹⁶⁴ Tato praxe stojí v opozici ke snahám o zpřítomnění hudby v původním znění za každou cenu, tedy animační metodě autentické, která je ve světě rovněž provozována. K této metodě ovšem musí být zvolena specifická animační akce zaměřená na vybraný, odborný segment posluchačů.

Heinrichovy skladby pokrývají široký záběr posluchačských skupin. Posluchače sólového klavíru, zpěvu, komorní hudby i velkých orchestrálních skladeb. Zároveň jsou použitelné v různých prostředích a dávají tak prostor animátorově fantazii.

Kompozice, které jsou složeny v klasicko-romantickém stylu, jsou zvukově i technicky efektní, často líbivé. Přestože byl Heinrich nazýván Beethovenem Ameriky, nedoporučoval bych jejich hlubší srovnávání s vídeňským originálem. Uvedení skladeb obou autorů by mělo být zpestřením, jakousi perličkou, ale ne srovnávací studií, která by vyzněla v Heinrichův neprospěch. Věřím, že on sám s Beethovenem nijak nesoutěžil. Nicméně absence těchto skladeb na koncertní scéně by byla na škodu současné dramaturgii. Pro úvodní etapu animace jsou svou jednoduchostí i organizační nenáročností (relativně kratší skladby pro klavír nebo klavír a zpěv) ideálním produktem.

Dramaturgickou výzvou je Heinrichova orchestrální tvorba novoromantického charakteru, o které víme zprostředkovaně, zato však z mnoha kvalitních zdrojů. Lákavé jsou především tituly s indiánskou tematikou, které v sobě mohou skrývat velký potenciál. Tyto skladby jsou v rukou amerických odborníků v Library of Congress a dle mého názoru je jen otázkou času, kdy vyjdou, kvalitně zpracovány, na světlo světa.

Z časového hlediska není kam spěchat, protože na zprovoznění těchto skladeb bude, vzhledem k jejich rozsahu, potřeba větších finančních prostředků, které budou k dispozici nejspíš až poté, co proběhne úvodní animační etapa, ve které se Heinrichovo dílo znovu připomene široké veřejnosti a přiláká tím sponzory ochotné zaplatit rozsáhlejší orchestrální akce. Z marketingového hlediska bude pro Heinrichův odkaz lepší, když se bude hudbymilovné publikum ptát, kdy už konečně uvedeme nějakou z jeho orchestrálních skladeb.

2.6 Závěr druhého oddílu

Výsledky dosavadních analýz týkajících se Heinrichova života, díla, doby a současných zdrojů informací a kritik, poslouží zejména jako zdroj informací a odpovědí na možné otázky zájemců o jeho dílo z řad posluchačů nebo sponzorů. Okruhy informací, které byly zpracovány, odpovídají pravděpodobným okruhům, které budou cílové skupiny zajímat ještě před tím, než se aktivně zapojí do podpory Heinrichova odkazu. To se týká především sponzorů, zástupců veřejných institucí poskytujících finanční prostředky na kulturní aktivity a potenciálních spolupracovníků, jejichž rozhodnutí o možné kooperaci jsou ovlivněna podmínkou na vzájemnou příbuznost socio-kulturních východisek.

Dalším výstupem tohoto oddílu bylo vytvoření Tabulky hlavních informací o skladateli určených pro veřejnost uvedené v příloze č. 10, na str. 116, která obsahuje odpovědi získané ze závěrů analýz na potenciální otázky, které můžou zaznít. Jednotlivé položky v tabulce by proto měly být včas citlivě zakomponovány do všech druhů propagace, které to umožňují.

Pro plánování aktivit při vytváření strategie v rámci střednědobých a dlouhodobých cílů bude cenným zdrojem Animační tabulka výročí narození a úmrtí, která vznikla syntézou vybraných významných výročí skladatelů a událostí souvisejících s Heinrichem. Tabulka je v příloze č. 9, na straně 115.

Posledním prvkem, který nám zbývá určit na základě předchozích analýz, je typ produktu, kterým je Heinrichův hudební odkaz. Je zřejmé, že součástí tohoto odkazu, je i osobnost skladatele. V myslí posluchače nelze oddělit hudební složku od intelektuální (a samozřejmě pocitové a smyslové) a proto je potřeba vzít v potaz komplexní charakter

produktu. Heinrichův hudební odkaz v sobě při marketingovém zpracování nese nedílně i jeho osobní příběh.

Nejdříve určíme, o jaký typ hudby se jedná. Jak v době vzniku, tak i nyní, byly Heinrichovy kompozice považovány za hudbu, která je v dnešní terminologii nazývaná vážná hudba. Tato oblast v sobě zahrnuje exkluzivitu, danou požadovanou vysokou kvalitou zpracování a stylem, který je očekáván.

Z výsledků analýzy zdrojů informací o Heinrichovi vyplývá, že prakticky všechny animační aktivity (knihy, noviny, časopisy, koncerty atd.) mají stejný exkluzivní, ve světě ceněný, charakter.

Z výsledků analýzy Heinrichova života a doby, ve které žil je zřejmé, že jeho osobní příběh je „atraktivním zbožím“ a nebylo objeveno nic, co by mohlo tento závěr zmenšit.

Výsledky analýzy současných kritik hovoří rovněž ve prospěch jeho díla, zejména jsou významné poznatky o originalitě jeho skladeb, ze kterých plynou větší možnosti úspěchu na hudebním trhu zvláště u typu lidí hledajících rozmanitost.

Analýza Heinrichovy hudební tvorby hovoří rovněž ve prospěch kvality produktu jednak svou originalitou, kterou některé jeho skladby oplývají a potenciálem, který je prozatím skryt v symfonických skladbách.

Pokud porovnáme tři ekonomické kategorie statků, tedy statek nezbytný, luxusní nebo méněcenný¹⁶⁵, můžeme jednoznačně určit, že Heinrichův hudební odkaz je jako statek, tedy zboží nabízené v podobě vstupenky na koncert vážné hudby s originální a přitom kvalitní dramaturgií, jednoznačně luxusní.

Tento závěr nám přináší několik informací důležitých pro tvorbu strategie. Vstupenka v sobě zahrnuje celkový zážitek, a proto je nutné, aby byla Heinrichova hudba, jako luxusní statek uvedena v luxusním prostředí. Pro běžného pravidelného posluchače vážné hudby může tento termín znít příliš nadneseně, ekonomická kategorizace nám však jednoznačně vymezuje toto určení. Luxusní prostředí je takové, které běžný občan navštěvuje jen v rámci výjimečných příležitostí, jakými jsou například koncerty vážné hudby.

Luxusní produkt z marketingového hlediska zase určuje cenovou strategii vyplývající z psychologického vnímání produktu ze strany spotřebitele. Luxusní umělecké dílo nesmí být nabízeno v rámci systémů slev, protože by došlo k jeho devalvací¹⁶⁶. Zároveň nesmí dojít k nadměrné nabídce (v tomto případě animačních akcí) ze stejného důvodu.

Statut luxusního produktu však nevylučuje dobročinné akce, při kterých zájemci, kteří nemají dostatek prostředků na jeho koupi, tedy zakoupení vstupenky, dostanou možnost se s produktem seznámit touto cestou. Tento přístup je vítaný nejen z marketingového hlediska, ale také ze strany celé společnosti.

3. Oddíl - analýza prostředí, ve kterém bude animace probíhat

V této části budeme zkoumat, jestli je společnost, ve které má animace probíhat, ochotna a schopna přijmout znovuobjevený hudební odkaz, který se vyznačuje originalitou vyplývající z kreativity osobnosti skladatele Heinricha.

Ochota přijetí nového kulturního produktu je dána celkovou kulturní otevřeností společnosti, která úzce souvisí s všeobecnou hladinou enkulturace. Schopnost přijetí je určena ekonomickou silou společnosti a individuální hladinou enkulturace, která v tomto případě znamená schopnost jedince vnímat konkrétní kulturní produkt, smyslově, rozumově, na základě předchozího vzdělání a emocionálně, na základě dřívějších prožitků při setkání s podobným kulturním produktem.

Kulturní otevřenost společnosti lze zjistit z oficiálních dokumentů, které reprezentují světovou, evropskou a domácí společnost a z názorů osobností, které jsou vědomě či nevědomě duchovními otci těchto dokumentů.

Při zkoumání textů se setkáme s termíny kreativita, různorodost a ochrana nehmotných památek. Jakým způsobem souvisí tato slova s animací hudebního odkazu A. P. Heinricha?

Společnost, která uznává kreativitu jako svou důležitou součást, uznává zároveň kreativní osobnosti jako přínos pro svůj další rozvoj. Tento postoj se vztahuje i k tvůrcům již zesnulým. Pokud je společnost otevřena kreativě, bude mít Heinrichův odkaz šanci, díky „novým“ kreativním postupům v něm použitým, zařadit se do kulturně-ekonomického systému této země.

Společnost, která vidí přínos v různorodosti kulturních vzorců, spíše přijme nový kulturní vzorec, nežli společnost uzavřená. Protože v Heinrichově tvorbě nalzáme další zakomponované hudební motivy americké, ve smyslu evropských přistěhovalců, indiánské a černošské (viz. Animační analýza Heinrichovy tvorby na straně 35), potřebujeme znát míru otevřenosti i v této oblasti. V americkém melting potu došlo vpravdě k výrazné akulturaci, o které se vede debata v našem evropském prostředí¹⁶⁷. Pokud má animace proběhnout úspěšně, míra otevřenosti naší společnosti by měla být rovněž poměrně vysoká.

Společnost, která si váží kulturních památek hmotných i nehmotných, ráda věnuje svůj čas, pozornost a finance na jejich oživení. Heinrichova tvorba by se tak stala v takové společnosti vítanou, i když doposud opomíjenou součástí českých hudebních dějin.

3.1 Analýza socio-kulturní a kulturně-ekonomické situace

V této kapitole se budeme zabývat socio-kulturní situací, jak ji popisují významné osobnosti sociologie, kulturologie, filosofie, ale i politiky. Vzhledem k tomu, že je Česká republika nedílnou součástí globalizovaného světa, nemůžeme vytrhnout naše teritorium z širšího, globálního kontextu platného pro naši euroatlantickou civilizaci. Globalizace se nevztahuje pouze na výrobky, ale na celé hodnotové systémy západní civilizace. Lze tedy konstatovat, že dochází k vytlačování rozmanité kultury kulturou tzv. civilizace průmyslové a silně konzumní společnosti¹⁶⁸.

Globalizace je rysem dnešní doby, která ovlivňuje „nejen pohyb kapitálu a zboží, ale také výměnu lidí a myšlenek, tedy všechny aspekty našeho života“. To, co žene integrační procesy společnosti vpřed, jsou globalizované ekonomické aktivity propojující výrobu a trhy napříč státy a to díky obchodu a pohybu kapitálu a informací¹⁶⁹.

Na druhou stranu společnost reaguje na situaci a vymezuje se, mimo jiné, také díky možnostem, které jí přináší globální moderní technologie, zvláště internet. Dochází k posilování rozmanitosti, která je navíc právě kvůli silným globalizačním tlakům chráněna oficiálními dokumenty, o kterých budu psát dále.

21. století je podle Alvina Tofflera obdobím 3. vlny. Připomeňme si, že první vlna byla civilizace zemědělská, druhá průmyslová, tu charakterizuje Toffler jako vládu většiny s výrazným dopadem na kulturu, jejíž parametry se změnily na masové. Třetí vlna, ve které se nacházíme, se vyznačuje odklonem od masovosti, tendencí k diverzitě neboli rozmanitosti posílené jednodušším přístupem občanů k informacím a zároveň téměř neomezenými možnostmi vzájemné komunikace. To zároveň přináší nutnost aktivnějšího zapojení občanů do uskutečňování cílů jak v oblasti politiky, tak vzdělání a kultury¹⁷⁰.

Nedá mi, abych zde nezmínil Heinrichova vrstevníka Alexise de Tocqueville, který se k otázce masovosti a rozmanitosti vyjadřoval již v první polovině 19. století, kdy Heinrich začal psát skladby s indiánskou tematikou. Tocqueville si všímá především vlivu kultury na demokracii, kterou popisuje jako rovnost společenských podmínek. Upozorňuje na nebezpečí tyranie většiny, která úzce souvisí se ztrátou rozmanité kvality a nástupem kulturního a ekonomického rovnostářství¹⁷¹.

Zajímavým pohledem na přirozené, biologicky dané, společenské procesy určující diverzitu mezi národy či skupinami vyjadřuje A. Toffler konstatováním o individuálním životním tempu, který je v například v Severní Americe vyšší než v jiných částech světa. Dle této teorie je prakticky nemožné aplikovat celosvětově jednotný pracovní přístup a tempo¹⁷². Přirozené procesy způsobující diferenciaci společnosti zvyšují její šance na přežití, stejně jako genetická rozmanitost v přírodě¹⁷³.

Globalizace stojí také za zvyšujícím se napětím mezi ekonomickou a kulturní hodnotou uměleckého díla, které poznamenává celý umělecký svět¹⁷⁴. Ekonomický pohled na kulturu, je přitom poměrně nová ekonomická „disciplína“¹⁷⁵.

Základy naší ekonomické teorie pocházejí již z dob Adama Smithe, který napsal knihu Bohatství národů (1776)¹⁷⁶. Hodnota dle této nauky spočívá v rozdílu mezi hodnotou statku při jeho užití a hodnotou danou při směně statků¹⁷⁷. Hodnota přitom byla určena cenou vycházející z nákladů, které byly dány cenou vstupů¹⁷⁸. Jak ovšem změříme cenu vstupů u skladby nebo básně? D. Throsby se ptá, jestli „hodnota díla existuje i tehdy, pokud by si ho nikdo nevšiml, nebo jestli je závislá na interakci diváka nebo posluchače“¹⁷⁹. Dostáváme se k důležité otázce rozdílného přístupu k tvorbě. Jeden se řídí ekonomickými kritérii, opačný na ně nehledí a hledá cestu umělcova sebevyjádření. Dle Throsbyho, většina umělecké tvorby se nachází mezi těmito póly¹⁸⁰.

Interakce s divákem či posluchačem a tedy jeho ochota jako jedince zaplatit za umělecký produkt však vyžaduje, aby byl poučený a rozuměl uměleckým formám¹⁸¹. Dotýkáme se tak otázky požadované hladiny kulturnosti obyvatelstva, neboli enkulturace, která je jednou z podmínek úspěšného fungování kultury¹⁸². Je tomu tak, protože teprve od jisté míry enkulturace je společnost ochotna platit za umění například skrze veřejné rozpočty.

Divák či posluchač je tedy významnou součástí kulturní ekonomie, a není proto potřeba pít se po tom, z jakého důvodu si vybral určitý kulturní produkt a ne jiný. Zkoumat samozřejmě ano, ale ne znevažovat jeho rozhodnutí. Vycházíme z předpokladu racionálního chování spotřebitele, jehož užitek plyne z jeho osobních preferencí¹⁸³. Stejně východisko uplatňuje i Throsby, když píše: „...spotřebitelé mohou formulovat své preference založené na svých osobních potřebách...“¹⁸⁴.

Můžeme tedy alespoň odhadnout hodnotu, jakou bude spotřebitel, tedy posluchač či divák přikládat nabízenému dílu? Návodem nám může být pohled na umělecký produkt dle následujících kritérií¹⁸⁵.

- Estetická hodnota díla - můžeme sledovat krásu, harmonii, formu a jiné estetické charakteristiky.
- Duchovní hodnota díla - může se týkat konkrétních náboženských věrouk, či na sekulární bázi, hodnot všelidských.
- Společenská hodnota díla - spočívá v pocitu identity k místu, případně sociální skupině.
- Historická hodnota díla - důležitý komponent, spočívající ve vztahu díla k významné historické události.
- Symbolická hodnota díla - dílo může nést jako symbol myšlenku a zvyšovat příjemci svou hodnotu.
- Autenticita díla - již samotný fakt, že je dílo reálné, originální a unikátní zvyšuje jeho hodnotu.

Kromě kritérií ke stanovení hodnoty uměleckého díla se kulturně-ekonomická analýza zabývá prvky, které budou v dalších kapitolách analyticky zpracovány a později využity při vytváření samotné animační strategie. Jejich výčet a charakteristiku zpracoval ve své stati *Locating the cultural economy* Andy C. Pratt¹⁸⁶.

- Organizační forma kulturní společnosti většinou bývá buď ve formě velkých nadnárodních korporací, nebo naopak mnoha drobných společností. Chybí středně velké podniky.
- Pracovní proces spočívá spíše v krátkodobých týdenních až měsíčních projektech. Nelze proto pracovat s klasickou, mikroekonomickou teorií firmy.
- Rychlý obrat a množství inovací vyžadují stálou aktivitu v celém sektoru. Zároveň stále hrozí riziko, že produkt nebude publikem přijat.
- Trhy založené na vysokém stupni soutěživosti spočívají v krátkodobém trvání a fungování ve smyslu „vítěz bere vše“.
- Role technologie umožňuje masovou produkci a možnost monopolního zisku.

- Produkty globálního kulturního trhu jsou nabízeny skrze místní obchodní struktury, na které se vztahují místní regulační prvky jako daňové zatížení, autorská práva nebo speciální požadavky ke vstupu na trh zahrnující nutnost zastoupení místními distributory.
- Vztah mezi formální a neformální ekonomikou souvisí s kulturními aktivitami v rozmezí uměleckého vyjádření pro vlastní potěšení až po oficiální ceremoniály.
- Vztah mezi veřejným, komerčním a nevýdělečným sektorem závisí na formálních i neformálních vztazích.
- Vztah mezi produkcí kulturních produktů a jejich příjemci je velice silný. Bývá „institucionalizován“ systémem zpětných vazeb ve formě kritik, žebříčků (oblíby, úspěšnosti).
- Kulturní ekonomika je bohatá na informace, a tudíž obsahuje vysokou kvantitu kvalitních informací ovlivněných relativizujícími soudy.

Z uvedených charakteristik kulturní ekonomiky je patrný silný vliv globalizace, která obsahuje dle autorů D. Drache a M. D. Froese čtyři základní prvky týkající se fungování nadnárodních a národních institucí a soukromých firem a veřejného sektoru. Jsou to: globální trhy, mezinárodní organizace, nové normy a globální občanství¹⁸⁷.

Globální trhy jsou v kulturním kontextu celosvětovým obchodním systémem pro informace a zábavu. Dochází k mezinárodnímu šíření kulturních statků a služeb. Tomu vydatně pomáhají nové technologie, které umožňují fungování různých druhů organizací na lokální, národní, ale i globální úrovni.

Mezinárodní organizace jako UNESCO jsou mezivládní (autoři používají výraz intergovernmental) organizace, které provádějí potřebné regulace globálního trhu.

Nové normy se dle autorů článku týkají především nových autorských práv ve virtuálním světě, ve kterém nejsou ještě přesně vytýčeny statky chráněné autorským právem a statky, které jsou volně komukoli k dispozici.

Globální občanství úzce souvisí se zrodem internetu a virtuálního světa, který potřebuje etickou a osobní zodpovědnost ne menší, než která je vyžadována v běžném životě. Globální občanství bylo definováno v devadesátých letech jako forma kosmopolitismu. V tomto konceptu není občanství vázáno k národnímu státu, ale k nějaké komunitě.

Okruhy, které vymezili autoři článku D. Drache a M. D. Froese nás přivádějí skrze uvedené prvky globálního trhu k institucím a závazným dokumentům, které zamezují ohrožení kulturní rozmanitosti vyplývající ze síly velkých nadnárodních společností¹⁸⁸.

3.2 Analýza kulturně-politické situace (oficiální dokumenty)¹⁸⁹

Tradice ochrany kulturního dědictví, hmotného i nehmotného sahá hluboko do dějin Evropy. Připomeňme si archivy a sbírky šlechtické, církevní, státní i soukromé, které jsou do dnešní doby zdrojem kulturních statků, literárních, hudebních či výtvarných. S rozvojem státních kulturních politik v 19. a 20. století dostala ochrana kulturního dědictví po druhé světové válce nové impulzy.

Hrůzy této války byly impulzem k založení mezinárodní organizace UNESCO, která usiluje o udržení mezinárodního míru skrze spolupráci v oblastech výchovy, vědy a kultury a posilování úcty k lidským právům a k právu samému. Ústava této organizace byla ratifikována v Londýně 4. listopadu 1945 dvaceti zakládajícími státy.

Dne 19. září roku 1946 pronesl Winston Churchill ve svém projevu v Curychu slova, která ukazují společnou cestu kultury a budoucí Evropské Unie: „Zde (v Evropě) vznikala i většina kultury, umění a vědy starodávných dob i moderního období. Pokud by se kdy Evropa jednotně dělila o své společné dědictví, mohlo by oněch 300 či 400 miliónů obyvatel pociťovat nezkalené štěstí, prosperitu a slávu“¹⁹⁰.

Dne 19. prosince 1954 byla podepsána Evropská kulturní úmluva (European Cultural Convention), která vytváří rámec pro práci Rady Evropy v oblasti výchovy a vzdělávání, kultury, mládeže a sportu.

Zajímavá může být i poznámka jednoho ze zakladatelů Evropského společenství a předsedy Evropského společenství uhlí a oceli v letech 1952 až 1955 Jeana Monneta (1888 - 1979): „Kdybych mohl začít znovu, začal bych kulturou“¹⁹¹.

Od té doby se Evropské struktury věnovaly různým projektům podporujícím umění. V roce 1976 byl například založen Mládežnický orchestr Evropské Unie - EUYO, který je stále podporován Evropskou komisí¹⁹². Právní základ pro činnost EU v kulturní oblasti byl položen v roce 1992 Maastrichtskou smlouvou. Významná podpora evropské kultury následovala skrze program Culture 2000.

Z předchozí kapitoly vyplývá, že globalizace, která sebou nese logicky negativa i pozitiva, potřebuje vyvážení k tomu, aby nepřevážily její negativní stránky projevující se likvidací kulturních vzorců, které nejsou součástí hlavního proudu. Tyto kulturní vzorce se projevují jak v nové tvorbě, tak v oblasti kulturního dědictví. Díky jejich podpoře je zachována rozmanitost, o které A. Tocqueville píše, že je podmínkou demokracie (viz. kapitola č. 3.1, str. 42)

Jakým způsobem tyto tři pilíře kultury, tedy kreativita, různorodost a ochrana kulturního dědictví souvisejí s Heinrichovým hudebním odkazem, jsem psal na straně 41. Z poznatků vyplývá, že společnost, pokud má přijmout nový, nebo staronový kulturní vzorec, musí dosáhnout, mimo jiné, jistého stupně otevřenosti, který se následně projeví v podpoře těchto tří pilířů. Postoj společnosti k nim lze vyčíst z oficiálních dokumentů, které schválili volení představitelé občanů jednotlivých států.

3.3 Dokumenty Unesco

Nyní se dostáváme k vybraným dokumentům Unesco. Kritéria výběru jsou dána zaměřením na živou kulturu a podporu nehmotného kulturního dědictví a rozmanitosti projevů.

Jedním z přirozených projevů kreativity národa a rozmanitosti mezi národy je lidová kultura a folklor tvořící národní poklad. Je důležité si uvědomit, že se to týká všech národů světa, tedy jak střeoevropských, tak amerických.

Různorodost a kreativita se projevuje také v nové tvorbě, která nemusí být zprvu úspěšná a může se ocitnout ve stejně křehké pozici, jako lidová kultura. Nová tvorba je projevem kreativity, která rovněž nalézá podporu v dokumentech Unesco.

Je proto přirozenou snahou jakékoli moudré společnosti chránit svoje kořeny a tvořivost určující její originalitu.

Dokumenty, které zavazují jednotlivé vlády k této ochraně, jsou:

- Doporučení na ochranu tradiční lidové kultury a folkloru,
- Všeobecná deklaráce o kulturní diverzitě,
- Prohlášení mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva,
- Úmluva o ochraně nehmotného kulturního dědictví,
- Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů,

Doporučení na ochranu tradiční lidové kultury a folkloru¹⁹³

vzniklo na 25. zasedání Generální konference Unesco, která se konala ve dnech 17. 10. - 16. 11. 1989 v Paříži. Tradiční a lidová kultura byla deklarována jako část všeobecného dědictví lidstva spojující různé národy a sociální skupiny. Zároveň byla popsána její křehkost a riziko, že bude ztracena v soutěži s industriální kulturou produkovanou hromadnými sdělovacími prostředky. Ochrana tradiční lidové kultury spočívá v přístupu k ní, jako projevu intelektuální tvořivosti, která si zasluhuje, aby byla chráněna jako ostatní intelektuální produkty.

Všeobecná deklaráce o kulturní diverzitě

vznikla na 31. zasedání Generální konference Unesco 2. 11. 2001 v Paříži. Podle ní se kulturní diverzita neboli rozmanitost, projevuje originalitou. Pro lidskou společnost je stejně potřebná jako biodiverzita pro život na zemi. Rozšiřuje možnosti jedinců a je tak zdrojem ekonomického rozvoje.

Zárukou kulturní diverzity jsou lidská práva stejně jako kulturní práva. Každý člověk má tedy právo tvořit a vyjadřovat se svým osobním způsobem, ale jen do té míry, do které by porušil práva ostatních. Zachování kulturního dědictví je podporou rozmanitosti. Pro tu je rovněž důležité zachování volného pohybu myšlenek a děl.

V článku 11 je navržena strategie vytvoření partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a občanskou společností, která je dána skutečností, že: „Samy o sobě tržní síly nemohou zaručit uchování a podporu kulturní diverzity, záruku trvalého lidského rozvoje“¹⁹⁴.

Členské státy se zavázaly učinit opatření na podporu kulturní diverzity vytvářením strategií a kulturních politik.

Prohlášení mistrovských děl ústního a nehmotného dědictví lidstva

18. května 2001 prohlásilo Unesco poprvé ve své historii 19 tradic jako mistrovská díla ústního a nehmotného dědictví lidstva¹⁹⁵.

Učinilo tak proto, aby v době globalizace, kdy je kulturní dědictví lidstva v nebezpečí zániku, byla vybraná díla tohoto nehmotného charakteru stejně chráněna jako hmotná.

Úmluva o ochraně nehmotného kulturního dědictví

byla sepsána na 32. zasedání Generální konference Unesco konané ve dnech 29. září až 17. října 2003 v Paříži. Ideově navazuje na Doporučení na zachování tradiční a lidové kultury z roku 1989 a Všeobecnou deklaraci o kulturní diverzitě z roku 2001. Upozorňuje na nebezpečí globalizace, která může poškodit nebo zničit nehmotné kulturní dědictví. Reaguje též na fakt, že do té doby nebyl přijat dokument na jeho ochranu. Za cíle si kromě zachování nehmotného dědictví klade rovněž „zajistit úctu k nemateriálnímu kulturnímu dědictví dotčených společenství, skupin a jednotlivců, zvýšit na místní a mezinárodní úrovni vědomí důležitosti nemateriálního kulturního dědictví a důležitosti, zajistit jeho vzájemné uznávání a pečovat o mezinárodní spolupráci a pomoc.“¹⁹⁶

Úmluva dále definuje oblast nehmotného dědictví i s dalšími oblastmi, ve kterých se vyskytuje. Zároveň zavazuje všechny smluvní státy k tomu, aby identifikovali různé prvky nehmotného dědictví vyskytující se na jeho území a přijali opatření pro jejich zachování.

Způsoby, jakými má být jejich zachování zajištěno, jsou:

- přijetí obecné politiky na podporu nehmotného dědictví,
- zřízení nebo určení orgánů, které o něj budou pečovat,
- podpora vědeckého výzkumu pro jeho zachování a zajištění legislativního, technického a finančního rámce pro fungování systému ochrany nehmotného kulturního dědictví.

V rámci úmluvy byl zřízen Fond na zachování nemateriálního kulturního dědictví, do kterého přispívají, mimo jiné, smluvní státy finančními příspěvky.

Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů

vznikla na 33. zasedání Generální konference Unesco, která se konala ve dnech 3. až 21. října 2005 v Paříži.

V úvodu Úmluvy je rozmanitost potvrzena jako součást lidské společnosti, vytvářející barevnější svět rozvíjející lidskou tvořivost. Zároveň připomíná, že rozmanitost se rozvíjí v podmínkách „demokracie, tolerance a sociální spravedlnosti a vzájemného respektu mezi národy a kulturami“¹⁹⁷. Pro své specifické přínosy mají být přijata opatření na její ochranu a podporu, tedy mezikulturní dialog, respektování rozmanitosti kulturních činností, statků a služeb a mezinárodní spolupráci a solidaritu. David Throsby o této úmluvě píše, že její vznik souvisel s potřebou vyrovnat se s rostoucí mocí globalizace¹⁹⁸.

Definice kulturní rozmanitosti je dle úmluvy následující: „Kulturní rozmanitostí se rozumí mnohočetnost forem, jejichž prostřednictvím se kultury skupin a společností mohou vyjadřovat. Tyto projevy jsou dále šířeny ve skupinách a společnostech i mezi nimi“.

Smluvní státy musí přijmout opatření na ochranu a podporu kulturních projevů jak právními, tak finančními opatřeními k tomu, aby vznikaly nové kulturní projevy, které budou šířeny dál do světa.

V rámci úmluvy vznikl Mezinárodní fond pro kulturní rozmanitost, do kterého smluvní strany přispívají dobrovolně.

Úmluva zavazuje smluvní strany k výměně informací, zkušeností souvisejících se shromažďováním údajů a statistik o kulturní rozmanitosti.

Je zajímavé, jakým způsobem jsou jednotlivé dokumenty provázány a jak na sebe navazují. Pozoruhodná je i myšlenková návaznost představitelů myslitelů a politiků, které jsem uvedl výše. Zmínky Alvina Toeflera z roku 1970 o tendencích v tzv. 3. vlně směřujících k rozmanitosti a jednodušším přístupu občanů k informacím nebo názor Alexise de Tocqueville z počátku 19. století určující podmínku zachování rozmanitosti k udržení demokratických podmínek se jeví až prorocké, když uvážíme, že většina úmluv byla vytvořena až po roce 2000.

Nyní se podívejme, jakým způsobem byly myšlenky, cíle a povinnosti vtěleny do dokumentů evropských a poté českých.

3.4 Vybrané evropské dokumenty

V této části uvedu dva významné dokumenty zpracovávající tematiku výše zmíněných dokumentů Unesco. Jsou to:

- Bílá kniha o mezikulturním dialogu a
- Zelená kniha (uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví).

Bílá kniha o mezikulturním dialogu

byla uvedena ministry zahraničních věcí Rady Evropy na 118. ministerském zasedání ve Štrasburku 7. května 2008¹⁹⁹.

Hned v samotném úvodu hovoří o rozmanitosti a pokládá otázku o budoucnosti společnosti v prostředí globalizace a rozmanitosti. Jako základ dalšího vývoje vidí ochranu a rozvoj lidských práv, která jsou garantem rozmanité kvality a mezikulturní dialog, který umožní jakémukoli rozdělení společnosti.

Dokument nemá být vnímán jako zákon aplikovaný v jednotlivých státech Evropské Unie, ale spíše jako koncepční rámec a návod pro politiky a odborníky.

Rozmanitost má na evropském kontinentu dlouhou tradici, ne vždy však příliš slavnou. Někdy byla součástí konfliktů a mezinárodního napětí. V dnešní době však při současném rozvoji komunikačních technologií dochází ke zcela jiné situaci. Lidé díky nim mají možnost komunikovat i na větší vzdálenosti a dochází tak k mezikulturnímu dialogu často naprosto přirozeným způsobem.

Rozmanitost se může vyvíjet v prostředí politické kultury, jejímiž základními kameny jsou: demokracie, lidská práva, základní svobody, právní stát, pluralismus, tolerance, nediskriminace a vzájemný respekt.

Jako jeden z aspektů „Evropského sociálního modelu“, uvedeného v Upravené strategii sociální soudržnosti, je zabezpečení hluboké rovnosti životních příležitostí²⁰⁰. Státy jsou podporovány, aby přijaly opatření proti diskriminaci znevýhodněných skupin. I to je

jeden z projevů podpory rozmanitosti v Evropské Unii. Ochrana rozmanitosti také spočívá v ochraně legislativní²⁰¹.

Zelená kniha (uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví)

byla přijata 29. dubna 2010 v Bruselu Radou Evropské Unie. V úvodu popisuje naši dobu s jejím odklonem od průmyslu a naopak preferováním tvořivosti. Na tomto místě stojí za připomenutí Toefflerova teorie druhé a třetí vlny z počátku 70. let. Jedním z faktorů konkurenceschopnosti jsou sociální sítě, pomocí nichž jsou sdíleny zkušenosti. Zelená kniha vidí východisko z této nové situace, která výrazně zvyšuje konkurenční prostředí, ve tvořivosti neboli kreativitě. Zdroje kreativity se nalézají zejména v tvůrčích a kulturních odvětvích. Tato odvětví jsou rovněž významným přispěvatelem růstu HDP a inovací.

Zelená kniha se odvolává, mimo jiné, na Úmluvu o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, zvláště na definici kulturních odvětví, která „jsou výrazem nebo prostředkem kulturních projevů, a to nezávisle na obchodní hodnotě“²⁰².

O rozmanitosti píše, že je zaručena jen, pokud je rovný přístup na trh. K efektivnějšímu využití zdrojů kreativity vidí cestu skrze experiment a inovace a přístup k dovednostem a zdrojům financování.

Pokud má Evropa zůstat v čele světového dění, musí posilovat spolupráci mezi uměleckými a tvůrčími obory, hospodářskými oblastmi a jednotlivými subjekty výrobního řetězce. Řešením je přijetí komplexního přístupu, který tuto spolupráci podpoří a nalezení společného jazyka pro svět tvorby a svět financí.

Budování vhodných podmínek však začíná v místním a regionálním prostředí, které má na starost podporu kulturního dědictví, rozvoj infrastruktury, podporu turistiky a vzdělávání. Pro další rozvoj kulturních a tvůrčích odvětví je rovněž nezbytná podpora mobility umělců a pracovníků v kultuře, která je významnou složkou programu Kultura 2007. Z hlediska mezinárodní kulturní výměny a obchodu je pro EU významný závazek, který učinila ratifikací Úmluvy o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů.

3.5 Česká republika

Česká republika má smluvní závazky vůči oběma organizacím - Unesco i Evropské Unii. Má tedy povinnost naplňovat strategie a úkoly, které vyplývají z dokumentů těchto organizací.

Podívejme se, jakým způsobem zahrnul náš stát do své politiky hlavní myšlenky mezinárodních dokumentů a jak je naplňuje v praxi.

Státní kulturní politika České republiky 2009 - 2014²⁰³

byla schválena vládou České republiky na usnesení dne 19. listopadu 2008.

Zajímavý je již úvod, ve kterém píše tehdejší ministr kultury Václav Jehlička, že „termíny jako otevřenost, různorodost, kreativita a svoboda volby se staly součástí naší reality“. Vítaný je rovněž názor, který se shoduje s mezinárodními dokumenty. Ten říká, že „kultura peníze neutráčí, ale vydělává. Je proto vhodné do ní investovat čas, energii i peníze“.

V dalším textu je akcentován přínos kultury pro ekonomiku, ale i pro společenskou a národní identitu jedince a přispívá tak ke vzdělanosti, kreativitě, sebedůvěře hrdosti v národní i nadnárodní úrovni. Zde bych chtěl zmínit výzkum organizace zřízené Ministerstvem kultury České republiky NIPOS, o vlivu kulturního vzdělání na mladého člověka. Výsledky studie dokazují, že umělecky vzdělaný člověk má větší kreativní potenciál, z čehož vyplývá, že jeho přínos pro zaměstnavatele i společnost je vyšší. Více o tomto výzkumu uvedu na straně 58.

SKP ČR stanovuje vizi, která podtrhuje jedinečnost kultury v naší zemi, kde lze díky naší geografické poloze využít vlivů z okolních zemí. Úkolem státu a municipalit není pouze podpora kultury, ale také podpora propojení kultury s jinými oblastmi života.

Z koncepčních materiálů, které jsou v SKP ČR zmíněny, bych zvláště upozornil na Koncepci Účinnější podpory umění na léta 2007 - 2013.

Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007 - 2013

Byla schválená usnesením vlády v roce 2006. Zahrnuje v sobě definici významu umění ve společnosti s poukazem na multiplikační efekty, které se pojí s kulturními službami. Klade důraz na podporu a ochranu kulturního dědictví i živého umění. Vidím v tom zároveň podporu kreativity současných tvůrčích umělců.

Přínosem vybraných dokumentů Unesco, EU a ČR je fakt, že jednoznačně a srozumitelně prezentují ekonomické a společenské přínosy kultury, kreativity, různorodosti a ochrany kulturního dědictví. Svým vlivem, který vyplývá z výsadního právního postavení s povinností zúčastněných stran plnit závazky k ochraně těchto kulturních hodnot, způsobují, že odpovědní činitelé mají povinnost chránit tyto hodnoty jak legislativně, tak formou finanční podpory.

3.6 Analýza možností financování animace hudebního odkazu

Financování konkrétní animační aktivity ve formě projektu, vymezeného stanovenou animační strategií, může stejně jako u jakéhokoli jiného projektu pocházet z veřejných i soukromých zdrojů. Při rozhodování pro jaký zdroj se rozhodneme, je důležité dobře znát animovaný produkt, aby námi navrhovaný projekt odpovídal výzvě, neboli nabídce na financování, která stanovuje kritéria, při jejichž splnění se zvyšuje šance na získání dotace a zároveň aby podmínky při poskytnutí dotace odpovídaly záměrům plánovaného animačního projektu. Druhá podmínka týkající se vhodného výběru dotačního zdroje bude kritériem při výběru následujících dotačních programů.

Evropský program Kultura 2007²⁰⁴

Program Kultura 2007 navazuje na program Kultura 2000. Podle Evropské komise Kultura 2007 používá (oproti předchozímu programu) pružnější a inovativnější politická opatření, má širší záběr a nabízí větší příležitosti k účasti organizací v sousedních regionech EU²⁰⁵. Odvolává se přitom na ustanovení Úmluvy o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů i na závěry o přínosu kulturního a tvůrčího odvětví k dosažení lisabonských cílů²⁰⁶. Hlavními cíli je snaha podněcovat mobilitu umělců a jiných profesionálních aktérů v oblasti kultury, rozšiřovat kulturní dědictví pomocí digitalizace a podporovat mezikulturní dialog. Přitom je patrná snaha podporovat lepší koordinaci kultury a uměleckého školství, odborně připravit manažery v uměleckých odvětvích a podporovat příznivé prostředí pro kulturu.

Z programu je patrné, že finanční podpora, kterou poskytuje, je určena nejen velkým nadnárodním firmám, ale všem veřejným nebo soukromým organizacím s právní subjektivitou, jejichž hlavní činnost spadá do oblasti kultury²⁰⁷. Na webových stránkách Euroskopu najdeme rámcový výčet možných žadatelů, mezi něž patří malí a střední podnikatelé, neziskové organizace, místní i regionální samosprávy, agentury, vzdělávací organizace a další²⁰⁸.

Izabella Zandberg ve svém příspěvku na konferenci International Studies Association v roce 2007 vyzdvihuje důležitost tohoto programu zejména pro postkomunistické země, které čelí jistému napětí mezi snahou oficiálních míst zavést pocit evropské identity a kulturními vzorci, opírajícími se o silné nacionalistické impulsy²⁰⁹.

Program Kultura 2007 je řízen Generálním ředitelstvím pro vzdělávání a kulturu Evropské komise. Je určen pro všechny oblasti kultury kromě audiovizuální, které se věnuje program Media 2007.

Hlavním oficiálním cílem programu je využití kulturního prostoru založeného na společném kulturním dědictví k rozvoji spolupráce a utváření evropského občanství.

Konkrétní cíle spočívají v posilování nadnárodní mobility osob pracujících v odvětví kultury, podpoře nadnárodní mobility kulturních a uměleckých děl a produktů a v podpoře dialogu mezi kulturami. Těmto cílům odpovídají tři oblasti (tzv. strandy), které je dále rozvíjejí.

Oblast 1 se zabývá podporou kulturních projektů. Cílem této oblasti je pomoci přeshraniční spolupráci kulturních organizací a institucí. Tato oblast se dělí na další čtyři kategorie:

- víceleté projekty spolupráce (na dobu tři až pěti let),
- projekty spolupráce (na dobu do dvaceti čtyř měsíců),
- projekty literárních překladů (na dobu do dvaceti čtyř měsíců),
- projekty spolupráce se třetími zeměmi (na dobu do dvaceti čtyř měsíců).

Oblast 2 podporuje organizace působící v oblasti kultury na evropské úrovni a oblast 3 analytické práce, jako je shromažďování dat, šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti kulturní spolupráce.

Víceleté projekty spolupráce (na dobu tří až pěti let)

Podmínkou získání podpory je tří až pětiletá spolupráce minimálně šesti kulturních subjektů z šesti způsobilých zemí. K dispozici je minimálně 200 000 € a maximálně 500 000 € ročně. Podpora se týká maximálně 50 % celkových způsobilých nákladů. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 1. října, rozhodnutí se žadatel dozví do 31. března následujícího roku.²¹⁰

Projekty spolupráce (na dobu do dvaceti čtyř měsíců)

V této kategorii jsou podporovány projekty, kterých se zúčastní minimálně tři kulturní subjekty ze tří způsobilých zemí maximálně po dobu dvou let. Jistou výhodou mají akce s potenciálem další, dlouhodobé spolupráce. Finanční podpora je stejná jako u předchozí oblasti. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 1. října, rozhodnutí se žadatel dozví do 28. února následujícího roku.

Projekty literárních překladů (na dobu do dvaceti čtyř měsíců)

Vzhledem k tématice programu, která je zaměřena na literární překlady, jsou hlavními příjemci podpory nakladatelství. Cílem je podpořit vzájemnou znalost literárního dědictví mezi zeměmi EU. Program poskytuje finanční prostředky od 2000 € do 6000 €. Podpora je omezena na 50 % celkových způsobilých nákladů. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 3. února, rozhodnutí se žadatel dozví do 31. července téhož roku.

Projekty spolupráce se třetími zeměmi (na dobu do dvaceti čtyř měsíců)

Podpora v tomto programu je určena na kulturní spolupráci mezi zeměmi EU a tzv. třetími zeměmi, které uzavřely s EU dohody o spolupráci týkající se kultury. Každoročně jsou s předstihem zveřejněny tyto země pro zájemce o program. Akce musí zahrnovat minimálně tři kulturní subjekty, z nichž jeden musí pocházet z tzv. třetí země. Program nabízí prostředky od 50 000 € do 200 000 €. Podpora je jako u výše zmíněných projektů omezena na 50 % celkových způsobilých nákladů. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 3. května, rozhodnutí se žadatel dozví do 31. srpna téhož roku.

Podpora organizací působících v oblasti kultury na evropské úrovni

Tento program se výrazně odlišuje od předchozích programů. Týká se totiž organizací, které působí nebo mají zájem působit na evropské úrovni. Úspěšní žadatelé mají možnost dostat podporu až do výše 80 % celkových způsobilých nákladů v rozsahu od 100 000 € do 600 000 €. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 15. září.

Podpora analytických prací, shromažďování dat, šíření informací a maximalizace účinku projektů v oblasti kulturní spolupráce

Podpora se týká analýz a šíření informací o programu Kultura 2007. Cílem je informovat co nejkvalitněji a v co největší možné míře umělce a kulturní organizace o možnostech programu. Z toho důvodu jsou hlavně financována kulturní kontaktní místa ve způsobilých zemích²¹¹. Uzávěrka pro podání přihlášek je vždy 1. října.

Významnou pomocí našeho státu v rámci tohoto programu jsou dotace z rozpočtu MK ČR poskytované účastníkům, kterým byl schválen grant z programu EU Kultura 2007. Jedná se o procentuální část, která není hrazena z programu EU Kultura 2007 a kterou musí hradit

úspěšný uchazeč z vlastních zdrojů. Informace o programu, dotaci MK ČR, o podmínkách i úspěšných žadatelích lze najít na stránkách Divadelního ústavu²¹² a také přímo na stránkách MK ČR²¹³. Dle Výroční zprávy MK ČR²¹⁴ činila celková dotace za rok 2010 částku uvedenou v tabulce č. 4 (viz. níže). Podporou subjektů, které obdržely dotaci z evropského fondu Kultura 2007 je plnění požadavek EU na podporu mezinárodní spolupráce našich umělců.

Tabulka 4: Dotace a příspěvky MK ČR - Program Kultura 2007

Dotace a příspěvky MK ČR - Program Kultura 2007	
dotace účastníkům projektů	4 022 000 Kč
příspěvek na provoz kanceláře programu Kultura při Institutu umění - Divadelním ústavu	1 100 000 Kč
příspěvek Sekci pro kulturní dědictví České kanceláře programu Kultura v NPÚ	150 000 Kč
Celkem	5 272 000 Kč

Zdroj: Ministerstvo kultury ČR, Výroční zpráva 2010

V současné době se vede diskuse o budoucí podobě programu pro rozpočtové období 2014 - 2020. Návrh, který byl podán 29. června 2011, počítá se zachováním programů Culture a Media. Bude je však, v případě schválení návrhu zastřešovat program Creative Europe. Zároveň by mělo dojít k navýšení celkové částky oproti současnému období o 500 miliard eur, tedy na 1,6 miliard eur.

Česká republika

V České republice vláda každoročně vyhodnocuje dotační politiku vůči nestátním neziskovým organizacím a vydává usnesení o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro následující rok. Nejinak je tomu v tomto roce. Pro následující období byly schváleny hlavní oblasti státní dotační politiky Usnesením ze dne 15. června č. 450²¹⁵.

Usnesení se věnuje patnácti oblastem, z nichž jedna je určena kultuře. Kulturní oblasti náleží čtyři dotační programy s osmnácti podporovanými aktivitami, z nichž sedmnáct má na starosti Ministerstvo kultury ČR, osmnáctý program spadá pod Ministerstvo obrany. U každého dotačního programu je kromě jeho názvu i stručná charakteristika podporovaných aktivit a okruhů možných příjemců dotace. Zároveň je vždy uveden strategický dokument, na základě kterého je dotační program vyhlášen, jako například Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007 - 2013 nebo Státní kulturní politika České republiky 2009 - 2014.

Dotační programy se jmenují:

- Kulturní aktivity a Program podpory významných a mimořádných kulturních akcí,
- Kulturní aktivity a Program podpory významných a mimořádných kulturních akcí (Výběrové řízení v oblasti kinematografie a médií),
- Program státní podpory stálých profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů,
- Rozvoj vojenských tradic.

Pro naši potřebu animace hudebního odkazu lze uvažovat o programech, jejichž podporované aktivity spočívají v oblasti hudby, profesionální i neprofesionální oblasti, s možností mezinárodní spolupráce.

Z usnesení vyplývá, že dotační programy má ve své kompetenci Ministerstvo kultury České republiky. Na stránkách ministerstva lze nalézt vyhlášená výběrová dotační řízení, která vyplývají z Usnesení Vlády ČR č. 450 z 15. června 2011. V současné chvíli vyhláší odbor profesionálního umění výběrové řízení na rok 2012 v pěti oblastech: ve výtvarném umění, v tanci a pohybovém a nonverbálním divadle, v hudebním umění - oblasti klasické hudby, v hudebním umění - oblasti alternativní hudby, v divadelním umění²¹⁶.

Našemu záměru odpovídá oblast klasické hudby. Dotace je v tomto případě určena fyzickým a právnickým osobám působícím v oblasti kultury na podporu projektů realizovaných v České republice. V rámci této oblasti nejlépe vyhovuje jeden z okruhů s názvem: Koncertní akce výjimečné dramaturgické objevnosti s regionálním významem. Jednou z podmínek dotace je uhrazení 50 % nákladů z jiných zdrojů. Termín uzávěrky bude 30. září 2011, rozhodnutí se žadatel dozví nejpозději do 28. 2. 2012.

3.7 Analýza ekonomické situace v souvislosti s dalšími možnostmi financování animačních akcí Heinrichova hudebního odkazu

V této části se budu zabývat ekonomickou situací v České republice a predikcí budoucího vývoje, jak ji lze zjistit z oficiálních odborných zdrojů. Toto téma úzce souvisí s vytvářením animační strategie. Jednak je důležité pro odhad finanční náročnosti plánovaných animačních akcí a zároveň nám může přinést alespoň rámcovou představu, jaké finanční možnosti budou mít zájemci o Heinrichovo dílo ať už ze strany potenciálních sponzorů nebo posluchačů, kteří si zakoupí vstupenku na koncert. Na základě makroekonomických údajů nám vyplynou data, která nám nastíní možnosti občanů platit za kulturní zážitky.

Při zpracování této části jsem kombinoval údaje z Ministerstva financí, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva kultury a jím zřízené organizace NIPOS, útvarů Regis a Cik, Českého statistického úřadu, České národní banky a dalších.

Vzhledem ke globálnímu charakteru současné ekonomiky, nelze opomenout situaci ve světě, která je ovlivněna jak situací v USA a Evropské Unii, tak na asijském kontinentu. Dle makroekonomické predikce, kterou vydalo Ministerstvo financí ČR v červenci tohoto roku²¹⁷, zůstává vysoký ekonomický růst především v Číně a Indii. V zemích eurozóny a USA je naproti tomu dynamika růstu slabá, rostou obavy z dluhové krize, ceny komodit se stále zvyšují, například zlato dosahuje rekordních cen. Nedá mi, abych nepřipomněl situaci, kterou jsem popsal v analýze Heinrichova života, kdy v roce 1836 nastává krize a vláda USA spoléhá především na hodnotu zlata (viz. str. 26).

Začátkem srpna tohoto roku svět očekával s napětím, jak se v USA vyvine jednání mezi vládou a opozicí ohledně navýšení dluhového stropu. S radostí jsme přivítali dohodu, která sice dluh nevyřeší, ale nedojde k závažné situaci, která by ovlivnila ekonomiku celého světa a logicky i strategické plány animace Heinrichova hudebního odkazu.

V eurozóně nejlépe prosperuje německá ekonomika, která je tahounem celé evropské ekonomiky následovaným Francií. Za riziko budoucího vývoje lze považovat situaci v Řecku způsobenou dluhovou krizí, ale také Portugalsku, Španělsku, Itálii a Irsku.

V tabulce č 5. je porovnání výkonnosti vybraných členských zemí EU a USA. Vyplývá z ní jednak růst české ekonomiky a zároveň skutečnost, že při srovnání s ekonomicky vyspělými zeměmi patříme do jejich okruhu. V prvním kvartále tohoto roku stojíme těsně za Francií a Rakouskem a před USA.

Tabulka 5: Vývoj HDP ve vybraných členských zemích EU

Vývoj HDP ve vybraných členských zemích EU										
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (1.Q.) mezičtvrtletní	2011 predikce	2012 predikce
ČR	růst v %	6,3	6,8	6,1	2,5	-4,1	2,3	0,9	2,5	2,5
Německo	růst v %	0,8	3,4	2,7	1,0	-4,7	3,6	1,5	3,2	2,2
Francie	růst v %	1,8	2,5	2,3	-0,1	-2,7	1,5	1,0	2,0	1,9
Rakousko	růst v %	2,5	3,6	3,7	2,2	-3,9	2,0	1,0	2,7	2,0
USA	růst v %	3,1	2,7	1,9	0,0	-2,6	2,9	0,5	2,8	3,1

Zdroj: Ministerstvo financí - Makroekonomická predikce České republiky ²¹⁸

Z hlediska míry nezaměstnanosti je situace obdobná: Německo v dubnu dosáhlo 6,1 %, naopak Španělsko 20,7 % (ve věkové kategorii do 25 let až šokujících 44 %). U nás míra nezaměstnanosti v prvním čtvrtletí činila 7,2 %²¹⁹, čímž se blížíme německé ekonomice.

Tabulka 6: Tabulka míry nezaměstnanosti a průměrné míry inflace v ČR

Tabulka míry nezaměstnanosti a průměrné míry inflace										
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 predikce	2012 predikce	
Průměrná míra inflace	růst v %	1,9	2,5	2,8	6,3	1,0	1,5	2,3	3,5	
Míra nezaměstnanosti dle metodiky VŠPS (ČSÚ)	průměr v %	7,9	7,1	5,3	4,4	6,7	7,3	6,7	6,4	
Míra reg.nezam. podle stávající metodiky (MPSV)	průměr v %	8,96	8,13	6,62	5,44	7,98	9,01	8,5	8,0	

Zdroj: Ministerstvo financí - Makroekonomická predikce České republiky, Ministerstvo práce a sociálních věcí - Časové řady, Český statistický úřad - Makroekonomické údaje ²²⁰

V tabulce č. 6 na straně 55 vidíme vývoj míry nezaměstnanosti počítaný podle rozdílných metodik Ministerstva práce a sociálních věcí ČR a Českého statistického úřadu. Přestože se liší v číslech, jejich tendence ve vývoji se shodují. Vývoj nezaměstnanosti lze srovnat s průměrnou mírou inflace. Potvrzuje se mezi nimi substituční vztah²²¹.

Ministerstvo financí předpokládá v příštím roce mírný pokles míry nezaměstnanosti, zároveň však nárůst inflace zaviněný zčásti plánovanými úpravami DPH, které se dotknou, mimo jiné, i zboží kulturního charakteru. Plánují se další úspory ve veřejných financích.

Podívejme se, jaká je odezva na plánovanou inflaci ze strany České národní banky. Dle této instituce bude mít zvýšení sazby DPH dopad na snížení výdajů domácností na spotřebu z důvodu nižšího reálného disponibilního důchodu²²². ČNB neočekává výrazné dopady zvýšení DPH na inflaci. 5. května 2011 proto rozhodla pro ponechání stávající úrokové sazby beze změn²²³.

Nyní se podíváme na situaci financování kultury z veřejných zdrojů státních, krajských a obecních.

Tabulka 7: Financování kultury z veřejných zdrojů

Výdaje na kulturu ze státního rozpočtu a z územních rozpočtů							
		2005	2006	2007	2008	2009	2010
Celkové výdaje státního rozpočtu	v mld. Kč	922,8	958,8	1092,3	1083,9	1167,0	1156,8
Celkové výdaje kap. 334 - Ministerstvo kultury ČR	v mld. Kč	6,5	7,1	8,3	7,9	7,8	7,7
Podíl výdajů na kulturu z celkových výdajů ze státního rozpočtu	v %	0,70%	0,74%	0,76%	0,73%	0,67%	0,67%
Celkové výdaje územních rozpočtů	v mld. Kč	326,9	363,4	362,1	381,8	422,6	425,9
Kraje - výdaje na kulturu	v mld. Kč	2,3	2,6	2,7	2,8	2,9	2,9
Obce - výdaje na kulturu	v mld. Kč	10,9	12,7	11,8	12,4	14,9	16,0
Celkové výdaje - kraje a obce - na kulturu	v mld. Kč	13,2	15,3	14,5	15,2	17,8	18,9
Podíl výdajů na kulturu z celkových výdajů z územních rozpočtů	v %	4,04%	4,21%	4,00%	3,98%	4,21%	4,44%
Celkové výdaje z veřejných rozpočtů	v mld. Kč	1 249,7	1 322,2	1 454,4	1 465,7	1 589,6	1 582,7
Celkové výdaje z veřejných rozpočtů na kulturu	v mld. Kč	19,7	22,4	22,8	23,1	25,6	26,6
Podíl výdajů na kulturu z celkových výdajů veřejných rozpočtů	v %	1,58%	1,69%	1,57%	1,58%	1,61%	1,68%

Zdroj: Ministerstvo financí - Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu, Ministerstvo kultury - Výroční zprávy, NIPOS - Financování kultury z veřejných rozpočtů 2001 - 2010, vlastní výpočet²²⁴

Z tabulky č. 7 na straně 56 je patrné, že suma, která jde ze státního rozpočtu na účet Ministerstva kultury ČR je od roku 2007 lehce klesající, přestože z tabulky č. 6 na straně 55 je zřejmé, že průměrná míra inflace narůstá.

Optimističtěji může působit pohled na výdaje na kulturu z územních rozpočtů, kde jak v absolutních číslech, tak v podílu výdajů dochází k několikanásobně většímu množství finančních prostředků vložených do kultury.

Při kompletním pohledu na výdaje z veřejných rozpočtů však dochází ke zprůměrování obou zdrojů. Podíl výdajů na kulturu z nich mírně roste mezi lety 2007 - 2010 z 1,57% pouze k 1,68%. Když opět vezmeme v úvahu inflaci, můžeme hovořit o stagnující podpoře kultury z veřejných zdrojů. Přesto, řekl bych, že díky nadšení všech subjektů zúčastněných v kulturním životě můžeme sledovat čilý kulturní život. Po celé České republice probíhají profesionální i amatérská divadelní představení a koncerty různých žánrů, kina promítají filmy od blockbusterů až po filmy pro náročného diváka. Po celý rok můžeme sledovat festivaly různých stylů, ale také činnost knihoven, muzeí, galerií, a také společenské a vzdělávací programy, městské slavnosti a mnoho dalších kulturních aktivit²²⁵.

Na jejich zachycení a statistické zpracování zřídilo Ministerstvo kultury organizaci NIPOS se čtyřmi útvary: Artama pro neprofesionální umělecké aktivity, CIK - Centrum informací a statistik kultury, Místní kultura - internetový magazín a Regis poskytující informace a konzultace v oblasti místní kultury. O složitosti kvantitativního uchopení kulturní oblasti se však dočteme i v úvodu dokumentu Výsledky účtu kultury ČR za rok 2009²²⁶.

Je pochopitelné, že kompletní statistické zpracování kulturního života je obtížné a nejspíš i prakticky nemožné z důvodu, že se na jeho organizaci podílí nejen instituce zřizované státem, kraji či obcemi, ale také jedinci, které můžeme nazvat solitérními aktéry a zájmová sdružení, korporace, které mají na území České republiky hluboké historické kořeny a tradici, jak, mimo jiné, vyplývá z analýzy Heinrichova života a doby, ve které žil (např. str. 20). Kromě zájmových sdružení, která fungují na základě nadšení pro umění, jsou účastníky kulturního života také soukromé firmy provozující jeho různé formy, od pořadatelů koncertů a festivalů, přes vydavatele kompaktních disků až třeba k soukromým televizním a rozhlasovým stanicím²²⁷. Výčet všech těchto účastníků by se podobal spíše telefonnímu seznamu a dosahoval by úctyhodných rozměrů. To ale není předmětem této práce.

Z široké nabídky potenciálních partnerů pro spolupráci v rámci animace Heinrichova hudebního odkazu lze vybrat pouze na základě stanovení kritérií. Zajímavý projekt by mohl vzniknout při spolupráci s pořadatelem některého z festivalů, které v České republice probíhají. Některé z nich jsou dramaturgicky volnější, jiné jsou vázány osobností skladatele, na jehož počest se festival koná. Spolupráce v rámci první kategorie, do které bych zahrnul například Mezinárodní hudební festivaly Pražské jaro, Struny podzimu, Český Krumlov, Brno nebo Festival uprostřed Evropy, by vyžadovala dramaturgicky objektivní a přitom vysoce umělecky cenné skladby. Festivaly určené vybraným skladatelům jako například Hudební festival Ludwiga van Beethovena, či Haydnovy hudební slavnosti, navíc historickou nebo uměleckou spřízněnost Heinricha s autorem, po němž je festival pojmenován.

Důležitou součástí kulturního prostředí jsou také vzdělávací a kulturní aktivity uměleckého školství - základních uměleckých škol, konzervatoří a akademií, které jsou sice

financovány z jiných kapitol než kultura, musí se však potýkat s podobnými finančními problémy způsobenými ekonomickými podmínkami.

V naší republice máme systém základních uměleckých škol, který patří mezi nejlépe propracované ve světě. V každém kraji jich je několik desítek, celkem je v České republice registrováno 484 ZUŠ²²⁸. Nutno připomenout, že tradice hudebního vzdělání zde má stejně jako činnost korporátní hluboké kořeny způsobující poměrně vysokou úroveň enkulturace ve společnosti. Vliv tohoto druhu vzdělání byl podroben výzkumu vedenému organizací NIPOS. Výsledky zveřejněné roku 2008 jednoznačně dokazují, že děti vedené k umělecké činnosti jsou kreativnější, empatičtější, jsou lepšími organizátory a přispívají k předávání kulturního dědictví ve smyslu kompetence občanské²²⁹. Tato zpráva dává naději, že i budoucí úroveň enkulturace, pokud nenastane mimořádná politická nebo ekonomická situace, zůstane zachována alespoň na úrovni, ve které bude schopna své regenerace v příštích pokoleních.

Zbývá nám ještě kategorie prakticky minimálně zmapovaná a to jednotliví občané, neorganizovaní milovníci umění, kteří si koupí vstupenku na koncert a po zážitku bez „zviditelnění se“ odejdou. I tito lidé jsou jedním ze stěžejních pilířů kulturního života. Jednak ve svém občanském životě kultivovaném uměním, zvyšují při různých příležitostech hladinu enkulturace, a jednak jsou z ekonomického hlediska spotřebiteli maximalizujícími svůj užitek, tedy jedním z ekonomických subjektů na trhu umění.

Podívejme se na údaje zpracované organizací NIPOS, které nám prozradí jejich postavení na trhu umění v roce 2009²³⁰. Dle podílů jednotlivých zdrojů financování kultury, je zřejmé, že nejvyšší procento zaujímají domácnosti (42,7 %). Následují je podniky (25,6 %), veřejný sektor (24,1 %), neziskové instituce (7,4 %) a zahraniční zdroje (0,2 %).

Zjištění vysokého podílu domácností jako ekonomických subjektů na trhu umění, je důležitým faktorem při vypracování jakýchkoli animačních strategií a následných projektů. Je nutné mít na paměti, že akce, které z nich vyplynou, nebudou určeny pouze zástupcům institucí, firem, či zájmových neziskových organizací, ale také (dle výsledků uvedené studie by mělo použito slovo „především“) „normálním“ řadovým posluchačům.

3.8 Analýza kritérií pro personální řízení při obsazování animačního projektového týmu²³¹

Z analýz, které jsem v tomto oddíle provedl, vyplývá, že většina projektů v živém umění spočívá v jejich krátkodobém charakteru. Animační strategie však v sobě nese i dlouhodobý pohled, který zastřešuje jednotlivé krátkodobé projekty. Znamená to, že součástí animátorovy práce bude spolupráce s týmem, který se bude podílet na realizaci animačních projektů. Animátor bude mít dva úkoly: vydat se na pracovní trh v umění a sehnat zde spolupracovníky a stanovit hlavní dlouhodobý cíl, tedy vizi a krátkodobé, dílčí cíle, které povedou k naplnění hlavního cíle.

Praktické řešení úkolu hledání spolupracovníků není záměrem této práce. Uvedu zde však velice stručné charakteristiky pracovního trhu v umění, spolupracovníků, animátora a popis vize. Důvodem jsou příležitosti a nebezpečí, o kterých musí animátor vědět, aby v rámci vytvářené strategie podpořil potenciálně konstruktivní a utlumil destruktivní prvky. Zdrojem obojího bývá často právě personální část projektového života.

Pro charakteristiku pracovního trhu v umění použijí myšlenky Davida Throsbyho, se kterými se na základě svých vlastních zkušeností ztotožňují²³². Je zajímavé pozorovat, jak je zdejší pracovní trh v umění podobný trhům západní ekonomiky.

Základním východiskem je skutečnost, že většina pracovníků pracuje na základě krátkodobých smluv uzavřených pouze pro jeden projekt, nebo v režimu částečného úvazku. Pro zajištění obživy proto musí skládat příjem z několika zdrojů a pracovat pro více projektů.

Významným prvkem je vysoká diferenciací v odměnách jednotlivých pracovníků (mezi které počítáme samozřejmě i umělce), která však nezávisí na výši dosaženého vzdělání.

Umělecká oblast může přilákat lidi, kteří přicházejí za vidinou rychlého zisku nebo velké slávy. Tato oblast však obnáší vysoké riziko neúspěchu, se kterým zkušenější pracují skrze výše zmíněnou diverzifikaci zdrojů.

Svět umění může přilákat z řad nových uchazečů jak lidi s novými konstruktivními myšlenkami a pozitivními motivy jako jsou poznávací touhy nebo touha po estetickém zážitku, tak zájemce, kteří by působili rozkladným vlivem, například s pocitem nenahraditelnosti či s panovačností²³³. Druhý okruh zájemců je lépe včas identifikovat a vyhnout se spolupráci s nimi.

Stejně pečlivě by měli být vybíráni i vedoucí pracovníci. Pokud je animátor sám tvůrcem projektu a zároveň projektovým manažerem, měl by na sobě pracovat, aby splňoval následující požadavky:

V oblasti kvalifikace:

- odborné znalosti a zkušenosti týkající se předmětu projektu,
- povědomí z oblasti projektového řízení,
- psychologie vedení lidí, týmová práce, řešení konfliktů,
- řízení času, rizik,
- podnikatelské minimum (jednání se zákazníky, smluvní vztahy, zásady podnikové ekonomiky a managementu).

V okruhu osobních vlastností:

- autorita, rozhodnost, přesvědčivost, důvěryhodnost,
- flexibilita, adaptabilita, schopnost improvizace,
- organizační schopnosti - koncepčnost, systémové myšlení,
- komunikační schopnosti apod.²³⁴

Kromě těchto požadavků by měl být nadšený pro projekt a schopen své pocity a myšlenky transformovat do vize, která patří k významným a velice efektivním způsobům vedení pracovního kolektivu.

Dobrá vize by měla mít následující znaky, aby byla přijatelná pro všechny zúčastněné v projektu. Měla by být smysluplná a přitažlivá, reálná, srozumitelná, snadno zapamatovatelná a více obecná.

Vize je „obraz budoucnosti, zaměření změn, směr chování řízených pracovníků. Stanovuje cíle, je světlem, které ukazuje směr, cestu, představuje motivační nástroj chování pracovníků, alternativu k příkazům, je nástrojem koordinace jednání více lidí (podřízených)“²³⁵.

Pojednáním o vizi končí tato analýza. Závěrečný oddíl, ve kterém se budu zabývat tvorbou animační strategie, zahájím vytvořením vize, tedy dlouhodobého cíle socio-ekonomické animace Heinrichova hudebního odkazu.

3.9 Závěr třetího oddílu

Na závěr tohoto oddílu lze konstatovat, že kulturní síť naší republiky zahrnující jak umělecké, tak kulturně-vzdělávací aktivity, je přes finanční problémy způsobené nedostatkem peněz ve veřejném sektoru, stále ještě funkční a schopná udržet alespoň současnou hladinu enkulturace.

Je zřejmé, že finanční problémy v kultuře pocházejí z celkové nepříznivé ekonomické situace, která vede k šetření v oblastech, které nejsou z hlediska přežití společnosti bezpodmínečně nutné. Tento přístup je však v případě kultury, dle mého názoru, krátkozraký, neboť na základě provedených studií bylo dokázáno, že její působení na mladého člověka zvyšuje jeho ekonomický přínos pro společnost. Z dokumentu Státní kulturní politika vyplývá, že si je stát vědom ekonomického přínosu kultury pro společnost. Na druhou stranu je však nutno uznat, že současná mezinárodní ekonomická situace je natolik křehká, že úspory jsou potřebné.

Přes rizika plynoucí z ekonomického sektoru a přes těžkosti, které vyplývají z nedostatku peněz v kulturním odvětví, vidíme čilý kulturní život po celé republice. Je evidentní, že zde žije mnoho lidí, kteří se kultuře věnují, protože jsou schopni vnímat umění a ocenit ho. Všichni tito lidé, ať už jsou nebo nejsou organizováni v rámci institucí, firem, či spolků, jsou cennými součástmi kulturního života v naší zemi. Dovolují si konstatovat, že hladina enkulturace v naší zemi je stále na dobré, tedy akceschopné úrovni.

Dalším důvodem, který podporuje tento názor je hladina společenské otevřenosti k novým kulturním vzorcům. V letech 1992 - 2002 byla v rámci výzkumů lokální kultury zjištěna spíše opatrnost a váhavost v přijímání změn socio-kulturních podmínek²³⁶. Můžeme namítnout, že lokální kultura je něco jiného než státní kulturní politika. Z lokálních poměrů však vyšli politici, kteří rozhodují o státní politice. Jejich postoje mohou být ovlivněny hladinou enkulturace v kraji, ze kterého pocházejí²³⁷. S potěšením tak můžeme sledovat o pár let později skutečnost, že byly přijaty myšlenky a myšlenkové proudy, které otevřenost k novým kulturním vzorcům podporují. Zástupci, které si lidé zvolili, protože reprezentují jejich názory, tedy politici, přijali mezinárodní dokumenty zavazující signatáře k ochraně a podpoře rozmanitosti, kreativitě a ochraně kulturního dědictví. Tyto myšlenky byly vtěleny do oficiálních dokumentů politiky našeho státu a staly se tak součástí naší kultury.

Výsledky vyplývající z analýz tohoto oddílu budou součástí dalšího zkoumání příležitostí a hrozeb, které mohou nastat v průběhu realizace animační strategie. Již teď je jisté, že negativní vliv bude mít především ekonomická situace s dopady na možnosti kulturního vyžití jednotlivců a finanční podporu ze strany sponzorů. Naději dává systém dotací, který pochází jak z českých, tak evropských zdrojů a poměrně vysoká míra enkulturace a otevřenosti zdejších obyvatel. Lze tedy konstatovat, že finanční obtíže bude možné kompenzovat schopnostmi, znalostmi a nadšením animátora a jeho odborných spolupracovníků.

4. Oddíl - animační strategie²³⁸

4.1 Stanovení vize

Ve druhém oddílu této práce jsem došel k závěru, že projekt vyplývající z animační strategie hudebního odkazu Anthonyho Philipa Heinricha, tedy například koncert vážné hudby, spadá do kategorie, vyjádřeno ekonomickou a marketingovou řečí, luxusního statku, neboli produktu, který si běžný člověk v běžném životě kupuje v podobě vstupenky spíše výjimečně, s pocitem očekávané významné události.

Na zařazení do této kategorie se podílí nejen hudba samotná, která skrývá dle názvů skladeb a jejich dobových kritik výrazný potenciál, ale také díky výjimečnému způsobu, jakým je v USA Heinrichův hudební odkaz prezentován. Z dostupných zdrojů je zřejmé, že se jedná o akce, články a knihy prestižního charakteru, které korespondují nejen s hudbou, ale také celou osobností skladatele.

Zde se dostávám ke kategorizaci produktu z marketingového hlediska. Heinrichův odkaz nelze odtrhnout od jeho života, osobnosti, životních postojů a doby, ve které žil. Vzpomeňme si, co se nám vybaví například při vzpomínce na Beethovenovu 9. symfonii nebo Smetanův cyklus symfonických básní Má vlast. Kromě hudby jsou to pocity, které se váží k době, kdy skladby vznikly, k osudům skladatele či jeho myšlenkám, které skrze hudbu vyjadřoval. Je tedy zřejmé, že pro správné zařazení Heinrichova hudebního odkazu je důležité všechny tyto aspekty zohlednit. Výchozím bodem je opět závěr z analytické části, který hovoří o kategorii luxusního statku. V marketingové řeči se jedná o produkt originálního umělce patřícího do luxusní umělecké a cenové kategorie. Tato výběrová kategorizace však nesouvisí, na rozdíl od umělců ze showbusinessu, s vysokými honoráři umělců interpretujících Heinrichovo dílo a dalšími vysokými náklady na propagaci, ale s animováním pouze v rámci akcí, které nebudou pro skladatele a jeho hudbu devalvující, nýbrž naopak podporující.

Prvním krokem, který určuje směr dalšího konání, je stanovení vize celého animačního procesu. Ta v našem případě v sobě nese snahu o trvalé navrácení památky na Heinrichovu osobnost do povědomí široké kulturní veřejnosti a především jeho hudebního odkazu na pódia českých koncertních sálů zahrnující samozřejmě i prezentaci v médiích, tedy o jeho ekonomizaci. Z analytické části vyplývá, že vize musí být smysluplná a přitažlivá, reálná, srozumitelná, snadno zapamatovatelná a více obecná, a proto ji nyní uvedu v podobě, aby splňovala požadovaná kritéria. Vize celé animace zní: **Ekonomizace Heinrichova hudebního odkazu v kultuře České republiky.**

Tato vize povede další kroky, které v rámci tvorby animační strategie učiním. Při realizaci projektů, které v budoucnosti vyplynou z vytvořené strategie, bude například jedním z prvních úkolů animátora setkání s animačním projektovým týmem a sdělení vize s náležitým vysvětlením a zodpovězením otázek.

Pro zdárné uvedení Heinrichovy osobnosti a jeho díla na umělecký trh je důležité, aby při animaci fungovaly jak umělecké, tak organizační a ekonomické složky animačních aktivit, které budou rozhodovat o jejím úspěchu. Pro plánování je proto nyní vhodné použít marketingových prostředků, které pomáhají řešit otázky, které v této fázi vytváření strategie vyvstávají. Vhodné je užití osvědčeného nástroje marketingového mixu 4P, tedy Product (Produkt), Place (Distribuce), Price (Cena), Promotion (Komunikační mix) v kombinaci

s vybranými nástroji 4C, tedy Consumer (Spotřebitel), Cost (Náklady), Channels (Distribuce) a Communication (Komunikace)²³⁹. Některé myšlenky již zde zazněly, což potvrzuje jejich univerzálnost. V této systematické podobě však nyní marketingové nástroje přináší komplexní a souhrnný pohled na cestu k ekonomizaci Heinrichovy osobnosti a díla.

4.2 Produkt (product) - spotřebitel (consumer)

Produkt, tedy hudební osobnost a její dílo, v sobě zahrnuje více faktorů. Skladatel není pouze hudebník, ale též člověk symbolizující určité životní postoje a názory na svět. Ty se projevují jak hudebním stylem, tak mimohudební inspirací, ze které při komponování vycházel. Doplnkovou, nicméně důležitou informací pro posluchače jsou příběhy ze skladatelova života. Většina animačních aktivit bude probíhat v rámci koncertů nebo jiných veřejných prezentací, které hodnotíme jako zážitkový produkt. Je proto nutné, aby animační akce probíhala v prostředí, které koresponduje s určenou charakteristikou výjimečného produktu. Dle typu akce, případně segmentu posluchačů, kterým bude zážitek určen, bude vybrán okruh skladeb, které udrží jejich pozornost. V odůvodněných případech jako je například užití hudby pro film a divadlo lze některé ze skladeb citlivě zkrátit. Samozřejmostí bude požadavek na vysokou kvalitu interpretace.

Dostáváme se k marketingovému nástroji Spotřebitel (Consumer - ze 4C), který musíme vzít při plánování v potaz. Posluchač si odnáší nejen hudební zážitek, ale i dojmy všech smyslů a uspokojení plynoucí z intelektuálního a pocitového očekávání vyplývajícího z předchozích zkušeností z kulturních oblastí nebo životních zkušeností. Vzhledem k tomu, že Heinrich a jeho tvorba nejsou součástí našeho vzdělávacího systému, může dojít ke zkreslenému očekávání jak v otázce hudebního stylu, tak v osobnosti samotného skladatele. Velice důležité je proto včas poskytnout pozvaným posluchačům informace o skladateli, které jasně svědčí o jeho pozitivní osobnosti.

Základem k určení animační strategie je vymezení segmentů posluchačů, kteří budou tvořit cílové skupiny. Hlavními skupinami budou zástupci odborných uměleckých kruhů, pravidelných návštěvníků koncertů, potenciálních sponzorů a mladé umělecké generace, ze které mohou pocházet budoucí příznivci Heinrichova hudebního odkazu. Všechny tyto cílové skupiny jsou charakterizovány touhou po poznání nového, po rozmanitosti a zároveň vysokým stupněm všeobecného vzdělání. Lze proto předpokládat, že pouhá informace o animaci odkazu tohoto, doposud zde málo známého autora 19. století, vyvolá zájem v odborné a širší posluchačské veřejnosti. Stejný přístup očekávám od mladé umělecké generace, která hledá nové umělecké výzvy, i od potenciálních sponzorů, kteří uvidí možný ekonomický potenciál v nově objeveném skladateli a významné osobnosti 19. století v jedné osobě.

4.3 Cena (price) - náklady (cost)

Při tvorbě ceny je nutné si uvědomit několik vstupních údajů. Cena se bude týkat především vstupného na animační akce - koncerty a lektorného za přednáškovou činnost. Z předchozích analýz vyplývá, že zvýšení DPH, ke kterému dojde v příštím roce, se bude týkat i těchto položek. Růst cenové hladiny a úsporná opatření vlády způsobí, že občané budou mít menší možnosti k financování svých zájmových aktivit. To může vést k tomu, že si začnou hledat aktivity odpovídající jejich možnostem. Pokud bychom trvali v této mimořádné situaci na příliš vysokých cenách, mohlo by dojít k tomu, že by původní vize nebyla naplněna. Lidé s nedostatečnými prostředky na vstupné by neměli možnost poznat Heinrichovo dílo.

Na druhou stranu, stejné cenové dopady vyplývající ze zvýšené DPH a úspor, které se dotýkají i rezortu kultury, platí i pro organizační tým. Zvýšené náklady nutí ke stanovení ceny alespoň na úroveň jejich pokrytí. V počáteční fázi nelze příliš spoléhat na štedrost sponzorů, protože tito chtějí vidět výsledky předchozí činnosti a srovnávají je se žádostmi subjektů, které již na trhu umění fungují řadu let. Logickým krokem je podání žádosti o grant z programu Evropské Unie Culture 2007 nebo Ministerstva kultury ČR, který je samozřejmě součástí animační strategie. Nelze však spoléhat pouze na tento zdroj, protože výběrové komise při schvalování zajímá předchozí činnost podobně jako sponzory. Jistou nevýhodou pro financování animačních aktivit je i skutečnost, že k rozhodnutí o dotaci dojde až s relativně delším časovým odstupem, takže pokud by animátor čekal až na výsledek a neměl do té doby jiné zdroje příjmů, uplynulo by zbytečně mnoho času.

V případě, že by se našel sponzor, který by hradil celé náklady nebo alespoň jejich část, bylo by možné vyjít cenově občanům zatíženým ekonomickou situací vstříc.

Je však nutné mít na paměti, že příliš vstřícné, tedy levné vstupné by mohlo narušit budování dobré image produktu (připomínám, že se jedná o život a dílo A. P. Heinricha) a navíc poškodit vztahy s jinými pořadateli ať už z komerčního nebo neziskového sektoru. Tato situace by byla v příkrém rozporu s politikou dobrých, přátelských vztahů s ostatními kulturními subjekty.

Nabízí se nám dvě základní řešení, která uspokojí momentálně „zchudlého“ posluchače a zároveň nenaruší budování dobré image a přátelských vztahů s okolím.

- V případě pokrytí nákladů sponzorskou stranou, lze uspořádat koncert zdarma bez vstupného nebo jako charitativní projekt s dobrovolným vstupným. Tento koncept by měl v sobě i rozměr dobročinnosti, který je z hlediska strategie vítaný. Pro budování dobré pověsti luxusního statku nebo produktu je lepší poskytovat kvalitní zážitek zdarma, dobročinně, než začít poskytovat slevy, které jsou pro občany znakem devalvace produktu.
- Pro snížení nákladů se lze spojit s jiným organizátorem, pořádajícím nejlépe koncert dramaturgicky a stylově odpovídající našemu typu akce nebo typu seminářů, který nabízí animační tým.

Nabízí se i třetí řešení, které je kombinací obou předchozích, tedy dobročinný koncert bez vstupného pořádaný dvěma nebo více spoluorganizátory.

Pro naši strategii je lepší udržet se na trhu a fungovat i za cenu nulového zisku, než čekat až se ekonomická situace všech zúčastněných zlepší. Stále je však nutné dbát na luxusní, tedy vysoce kvalitní charakter celého koncertu, tedy zážitkového produktu, který v sobě, jak jsem již několikrát uvedl, zahrnuje kromě hudby samotné i osobnost interpreta, prostředí, organizaci koncertu a atmosféru, která zde vládne.

Co se týká počtu akcí, ve kterých bude Heinrichovo dílo nabízeno kulturní veřejnosti, nemělo by dojít k jejich nadměrnému navýšení, aby nedošlo k devalvaci produktu. Maximální množství výskytů Heinrichova díla bude jednou za měsíc. Je lepší, aby si lidé žádali další akce, než byli rozpačití z masově pojaté animace. Úvahy o počtu akcí se samozřejmě týkají jen počátečního období zavádění produktu, kdy o Heinrichově díle není tolik informací v kulturní veřejnosti. Ve chvíli, kdy dojde k jeho ekonomizaci, si budou umělci a pořadatelé pravidelných koncertů zařazovat jeho skladby do programu dle své úvahy a bude záležet jen na nich, jakým způsobem s ním naloží.

4.4 Distribuce (place) - distribuce (channels)

Součástí přípravy na fázi zavádění je vytvoření stabilního a hlavně spolehlivého organizačního týmu, který má na starosti plány koncertů a veškerých dalších animačních aktivit. Tento tým zároveň obstarává technickou část potřebnou k jejich realizaci. Bez poctivé práce těchto pracovníků by docházelo k situacím, které by devalvovaly jak zážitek z koncertu, tak následně dojem z Heinrichovy hudby.

Animační tým musí zajistit, aby se informace o skladateli a jeho díle, o dlouhodobém cíli animace i o jednotlivých animačních projektech dostaly ve správném čase na správné místo. To znamená, s dostatečným časovým předstihem vybranému posluchačskému segmentu. Pravidlo dostatečného časového předstihu se vztahuje i na plánování samotné, protože všichni zúčastnění, jak vyplývá z analýz (viz. str. 59), mají více aktivit, které musí časově a organizačně zkombinovat.

Při plánování projektů má místo a čas ještě další rozměr. Je více než vhodné jak pro posluchače, tak pro dobré vztahy s jinými kulturními organizacemi, naplánovat své akce tak, aby se časově a místně neblížily nebo dokonce nekryly s akcemi podobného charakteru.

4.5 Komunikační mix (promotion) - komunikace (communication)

Od chvíle, kdy bude Heinrichův hudební odkaz nabízen, bude potřeba, aby o tom informovaly všechny komunikační kanály, díky nimž je informace distribuována mezi potenciálními zákazníky poměrně rychlým, efektivním a pro potenciálního posluchače či sponzora pohodlným způsobem. Volba kanálů bude přímo záviset na cílové skupině. V tomto případě to bude tištěná, mediální a internetová reklama. Konkrétní příklady uvádím v následující kapitole.

4.6 Reklama

U všech druhů reklamy je důležité pohlídat, aby se vyskytovala pouze v blízkosti stejného typu produktů, tedy například koncertů v renomovaných sálech s programem a interpretací vysoké úrovně. Bylo by kontraproduktivní, kdyby se plakáty ocitly na neoficiálních vývěsních plochách, na kterých se hromadí staré potřhané poutače na dávno uskutečněné akce. Pohled na plakát zvoucí na koncert z Heinrichových skladeb na takovém místě by způsobil negativní podprahové spojení a v povědomí potenciálních posluchačů by došlo k výrazné devalvaci produktu.

Plakáty je vhodné umísťovat v místě konání animačního koncertu a dále v místech, ve kterých se nacházejí jiné kulturní organizace, případně firmy, které patří do segmentu potenciálních sponzorů.

Letáky rozdávané na ulici nejsou vhodným médiem pro našeho umělce. Z vlastní zkušenosti víme, kde a jak tyto letáky končí. Pošlapaný a zablácený obličej na letáku nepůsobí přitažlivě. Dochází k nechtěnému podprahovému propojení (obličej - podrážka - bláto).

Tištěnou reklamu na koncert je nejlépe umístit na stránkách odborných časopisů, například v Hudebních rozhledech, Harmonii nebo v denním tisku s náležitým předstihem. Další možností je využití zájmu komerčních lifestylových časopisů o nová témata, nové události. Nelze si dělat iluze, že poptávka po tomto druhu informací bude velká. Každopádně zmínka o nově objeveném autorovi a chystané charitativní akci bude v tomto druhu tiskovin skrze reklamní články, tzv. advertorials, vítaná.

Výhodou magazínů a časopisů je jejich dlouhá životnost. Často je můžeme najít v čekárnách u doktora nebo u holiče i půl roku po vydání. Lidé si je rádi prohlížejí, nalézají nové informace ze světa.

Nevýhodou všech zmíněných variant tiskové reklamy jsou poměrně vysoké náklady, které by však mohl uhradit sponzor. Otázka financování však může mít i opačný směr, ve kterém některý z odborných, či komerčních časopisů naopak zaplatí autorovi za napsání článku o Heinrichovi.

Audiovizuální reklama je v současné době povinná. Pokud připravujeme reklamu pro hudební odkaz vybraného skladatele, nemůžeme hovořit o stejném formátu, jakým je zpracována reklama na šampony nebo automobily. Reklamou pro skladbu je její uvedení v rozhlasu a televizi, či alespoň zmínka o jejím provedení na koncertu v rámci jiných pořadů.

Rozhlas hraje významnou úlohu na trhu umění, takže je užitečné věnovat se i této oblasti. Důležité je vybrat správnou rozhlasovou stanici odpovídající segmentu potenciálních posluchačů. Většina hudebních stylů má své rozhlasové zastoupení. Reklama, tedy pozvánka na koncert vážné hudby nebo recenze, by se měla vyskytovat v médiích, která sledují posluchači tohoto hudebního stylu. V Česku je to především Vltava, svůj prostor by mohla najít i v programu veřejnoprávní stanice Praha.

Stejně jako u rozhlasu, je i u televize nutné vybrat správnou televizní stanici a pořad, aby svým zaměřením odpovídal cílové skupině. V našem prostředí se jeví jako vhodná stanice veřejnoprávní ČT 2 následovaná stanicí ČT 1. Z pořadů, které mají ve své náplni informování

o událostech v kultuře, jsou to například Kultura v regionech a Kulturama. Zajímavým dramaturgickým počinem České televize je pořad Hudební toulky, který populární formou přibližuje vybrané kapitoly z dějin hudby.

V době nových technologií a hlavně internetu se traduje, že kdo není na internetu, jakoby neexistoval. Internetová reklama je mnohem levnější než ostatní druhy reklam, navíc mnohem dlouhodobější. Kritérium nižších nákladů bude v počátečním stadiu animace a v současné ekonomické situaci dost důležité.

Pro účel animace a vzhledem k segmentu cílových skupin jsou nejvhodnějším druhem internetové reklamy webové stránky, které budou poskytovat informace o skladateli, jeho díle a aktivitách v rámci animace, pro mladou generaci lze využít služeb Facebooku, který je v této věkové kategorii populární a v současné době je používán i firmami a organizacemi k propagaci vlastních aktivit určených tomuto segmentu zákazníků. Vítaným druhem internetové prezentace, který funguje na českém trhu umění, je internetový časopis Místní kultura, jehož zřizovatelem je organizace NIPOS.

Typy reklamy, které lze doporučit u výše zmíněných reklamních druhů jsou následující²⁴⁰:

Expertní reklama bude patřit mezi stěžejní, protože v rámci vážné hudby hrají odborné kruhy podstatnou úlohu. Snahou proto bude pozvat na koncert představitele odborné obce a dosáhnout jejich kladného vyjádření v odborných časopisech nebo rozhlasových, či televizních pořadech. Vyjádření expertů bude rovněž zapotřebí při žádostech o grant či dotaci.

Reference a doporučení v tomto případě pochází z řad laické veřejnosti. Jedná se o vyjádření jedinců, kteří se zúčastnili koncertu. Vzhledem k tomu, že informace o dramaturgii budou poskytnuty předem, předpokládám účast poučeného posluchače, který má zkušenosti s vážnou hudbou. Díky širšímu záběru tohoto posluchače je však třeba očekávat, že se vyjádří i k jiným prvkům koncertu, ne jen k hudbě, či její interpretaci, jak lze předpokládat u odborníků. Tomuto „průměrnému“, v dobrém slova smyslu, posluchači bude určena nabídka pro pět smyslů, intelekt a pocity, jak jsem popsal v prvním oddíle této práce.

Výjimečnost produktu - koresponduje s originalitou skladatele a jeho hudby. Prezentace prvků, kterými se liší od ostatních, způsobuje přitážením pozornosti vhodných zákazníků a potřebný zájem. V každém případě nesmí tato metoda přerůst do zaujímání pozic vůči konkurenci. Naopak je vhodné dosáhnout do jisté míry horizontální integrace, v rámci které nemusí hned dojít k dlouhodobé spolupráci s jinými subjekty působícími v oboru, stačí, když dojde k vybudování pozitivních vztahů v rámci krátkodobých společných projektů s dlouhodobou perspektivou spolupráce. Cílem je najít si svého zákazníka, ne bojovat s konkurencí.

Obraz ze života a emocionální reklama jsou metody, které spolu mohou velice dobře zapůsobit. Každý umělec má ve svém uměleckém i osobním životě zajímavé prvky, které svým charakterem zvýrazní jeho výjimečnost. Ta nesmí, alespoň u našeho typu umělce, souviset s nesprávným chováním, ale spíše s pozitivním poselstvím, které sebou nese. Je zde důležitá pravdivost. Heinrichovy životní osudy lze v této kategorii bez problémů „nabízet“, protože patří k velkým romantickým příběhům. Z analýzy nevyplývá nic, co by narušilo jeho pozitivní

charakteristiku, ale naopak humánní a obětavé postoje, které se projevovaly v různých životních a pracovních situacích.

4.7 Public relations

Dalšími možnostmi mediální propagace jsou Public relations, které používají všechny komunikační kanály, které jsou k dispozici. K tomu jsou zapotřebí dobré vztahy s médii, které mohou přinést často netušené možnosti neplacené reklamy. V rozhlase občas hovoří zástupci kritiků a odborníků z různých hudebních žánrů. Je vhodné, když se o našem animačním projektu zmíní v pozitivním duchu. Stejně tak redaktor odpovědný za vysílání může v některých typech pořadů ovlivnit pořad skladeb. Někdy stačí jen letmá zmínka z úst významné osobnosti nebo fotografie, která prokazuje její účast na akci umístěná na webových stránkách k tomu, aby se o projektu začalo hovořit mezi potenciálními zákazníky. PR aktivity tedy budou zaměřeny především na vybrané segmenty posluchačů, tedy hudební odborníky, pravidelné návštěvníky koncertů, zástupce mladé umělecké generace a zástupce sponzorů a státních institucí financujících kulturu. V tabulce hlavních informací o skladateli (v příloze č. 10 na straně 116) uvádím údaje, které by měla obsahovat jakákoli prezentace určená veřejnosti.

4.8 Podpora prodeje

Podpora prodeje je, podobně jako slevové akce, pro náš typ animačních uměleckých projektů zakázaná. Veškeré dárky nebo slevové kupony spojené s nákupem vstupenky by v této fázi devalvovaly jeho cenu i luxusní charakter, který vážná hudba a ve světě vážený skladatel obnáší.

4.9 Direct marketing

Direct marketing je důležitým nástrojem, kterým můžeme komunikovat jak s potenciálním zákazníkem, tak se sponzorem. Vzhledem k segmentu zákazníků, který byl vymezen, odpovídá tato individuální forma komunikace typu osobnosti, o jejíž přízeň, projevenou buď koupí vstupenky, nebo sponzorováním, usilujeme. Lze ho proto jen doporučit. Při posílání osobních dopisů, pozvánek a vstupenek je důležité nezapomenout na kvalitu papíru, tisku a obálek.

4.10 Sponzoring

Sponzoring má v našem případě dvě základní funkce. První spočívá v přímé podpoře, tedy poskytnutí finanční nebo materiální pomoci s cílem snížit náklady související se zavedením hudebního odkazu. Druhá funkce je psychologická. Informace o tom, že projekt sponzoruje významná firma, naznačuje, že se jedná o významnou událost. To samé platí v případě získání dotace z veřejných rozpočtů.

Při získávání sponzora je důležité si uvědomit, že komunikujeme se „zákaznickou“ stranou, která má nejvyšší nároky na kvalitu, originalitu a hlavně pravdivost. Sponzor vkládá do projektu víc než ten, kdo si kupuje „pouze“ vstupenku a obětuje svůj čas na samotný koncert. Kromě mnoha řádově vyšších výdajů věnuje i svou důvěru a hlavně image a prestiž. Nemůže si dovolit sponzorovat někoho, kdo by mu udělal ostudu. Při rozhodování o vložení

důvěry a financí do animačního projektu zvažuje i oportunitní náklady, které mu nabízejí jiné subjekty. Sponzorova volba podpořit umělce je velkou výhodou na cestě k zavedení hudebního odkazu do praxe. Z důvodů finančních možností, strategických cílů z hlediska další spolupráce a možností růstu, je vhodné zaměřit se na oslovení nadnárodních firem, jejichž zdroje a prestiž poskytují optimističtější výhledy na dlouhodobou spolupráci. Vyloučena není spolupráce s mecenášem, který nemusí chtít být viditelný. Z jeho pozice může podpora pomoci více, než nadnárodní firma, která sponzoruje více projektů a ke svým „svěřencům“ má oficiální vztah, který ne vždy v konečném důsledku podporuje originalitu akce.

Významné místo ve financování uměleckých projektů zaujímá podpora z fondů Evropské Unie a dotační programy Ministerstva kultury ČR. Bližší popis těchto zdrojů jsem uvedl v analytické části. Součástí žádostí bývá, mimo jiné, požadavek na vyjádření odborníka k projektu a historie, kterou má dlouhodobě koncipovaný projekt za sebou. Vzhledem k tomu, že na začátku bude těžké prokázat hlavně druhou podmínku, tedy dosavadní činnost, nelze počítat v případě podání žádosti o grant na začátku animačního procesu s výraznějším úspěchem. Tato skutečnost může vyplývat i ze současné ekonomické situace, která hovoří ve prospěch úspor ve veřejném rozpočtu. Je proto nutné počítat v prvním roce animačních aktivit spíše s nedostatkem finanční podpory zvenčí, který je však potřeba vykompenzovat manažerskými schopnostmi animátora hlavně v oblasti motivace pracovníků skrze předání vize, organizaci práce a vlastní příklad.

Pravděpodobnost neúspěchu, případně jen částečného úspěchu v případě žádostí o dotaci z EU nebo MK ČR by však neměla animátora odradit od jejich podání. Vzhledem k tomu, že se bude jednat v tomto případě o první pokus, bude vhodné zvolit z důvodů menší časové a organizační náročnosti z evropského programu Culture 2007 podporu pro krátkodobé projekty spolupráce do dvaceti čtyř měsíců bez spolupráce se třetími zeměmi. V následující etapě, kdy budou animační aktivity bohatší, bude naopak program pro projekty spolupráce se třetími zeměmi vítanou možností financování.

Z dotačních programů, které nabízí Česká republika skrze Ministerstvo kultury, nejlépe vyhovuje okruh s názvem „Koncertní akce výjimečné dramaturgické objektivnosti s regionálním významem“.

Ať už bude sponzorství spočívat ve spolupráci s firmou, mecenášem nebo státní institucí, všechny bude zajímat animační strategie.

4.11 Vymezení cílových skupin

Stanovením druhu produktu a vize jsme získali představu o cílových skupinách, které budeme oslovovat při pořádání jednotlivých animačních akcí. Hlavní parametry při určení těchto skupin budou spočívat ve snaze o získání finanční podpory pro další projekty, podpory ze strany odborné veřejnosti i od širší odborné veřejnosti, tedy od pravidelných návštěvníků koncertů a v neposlední řadě, zájmu mladé umělecké generace.

Cílová skupina týkající se finanční podpory, je v našem případě charakterizována vysokým stupněm všeobecného vzdělání, jednotlivce, firmy či státní nebo krajské a městské organizace, známé svým kladným vztahem k vážné hudbě. Zároveň se jedná o subjekty, které jsou otevřeny novým kulturním výzvám a kromě osobní touhy po poznání hledají nové umělecké

produkty jako potenciální zdroje ekonomického prospěchu, který můžou v nově objeveném skladateli, který byl zároveň výjimečnou osobností 19. století, najít.

Jedinec pocházející z této cílové skupiny nemusí hluboce rozumět odborným hudebním záležitostem, vzhledem k jeho zájmu o umění je však nutné předpokládat bohaté posluchačské zkušenosti a tedy vytříbené estetické cítění. Zároveň se bude nejspíš jednat o člověka, který pracuje s financemi a vede kolektiv lidí. Bude mít proto rozvinuté ekonomické a manažerské myšlení, které bude pravděpodobně očekávat i od zástupce animačního projektu. Vzhledem k vysokému vytížení nebude mít čas na zbytečné prodlevy. Lze očekávat, že běžně používá internetové informační prostředky, jako je email, webové stránky, případně Facebook.

Produkty, vhodné pro tento zákaznický segment jsou: koncert, webové stránky o skladateli, slavnostní akce věnovaná skladateli nebo s ním související. Při zvaní na akci je prakticky povinné použít prostředků direkt marketingu, tedy individuální formu komunikace pozvánkou a osobním dopisem.

Cílová skupina - odborná veřejnost je důležitá pro expertní reklamu použitelnou k dalšímu publikování, a také k dalším kontaktům přinášejícím spolupráci v rámci oboru. Při prezentaci je důležité se připravit na vysokou úroveň vzdělání těchto lidí jak v hudební, tak ve všeobecné oblasti. U této skupiny lidí je vzhledem k humanitnímu vzdělání vysoký předpoklad objevitelské touhy a tedy otevřenosti k novým uměleckým výzvám. Zájem o nové objevy je profesního i osobního charakteru.

Odbornou veřejnost lze rozdělit do několika skupin. Jednak jsou to hudební vědci, teoretici a skladatelé, dále interpreti a pedagogové. Je zřejmé, že všechny tyto skupiny se mohou prolínat a objevit se i v kategorii zástupců neziskových organizací zřízených na podporu umění.

V nadcházejícím období, jak vyplývá z ekonomické analýzy, bude tato skupina obyvatel, často zaměstnanců ve školství a odborných organizacích, postižena ekonomickou situací v našem státě. Bylo by chybou, aby byli nuceni ke vstupence na animační akci, kterou dostanou zdarma, platit mimořádné výdaje. Při pořádání koncertu mimo Prahu je tedy nutné myslet na jejich odvoz a zařídit věci tak, aby v klidu přijeli a vrátili se zpět do Prahy.

Produkty vhodné pro tuto cílovou skupinu jsou: koncert, odborný seminář, webové stránky určené A. P. Heinrichovi. Při pozvání je rovněž vhodný direkt marketing.

Širší odborná veřejnost - pravidelní návštěvníci koncertů mohou pocházet z řad sponzorů, odborníků, ale také pravidelných posluchačů vážné hudby. Tito lidé, dle analýzy v kapitole 3.7 na straně 58, tvoří významný podíl na trhu s uměním. Opět je lze charakterizovat vyšším všeobecným vzděláním, ale hlavně velkou posluchačskou zkušeností, díky níž mohou posuzovat jak hudbu, tak interpretaci, i když ne nutně z odborného hlediska. Vzhledem k tomu, že jednou z charakteristik této skupiny je i její převážně zaměstnanecký charakter, případně status důchodce, nelze očekávat jejich účast v případě vysoké ceny vstupného. Slevové akce nejsou vhodné pro budování image našeho produktu, proto bude nejlepším řešením uspořádání charitativního koncertu, na který bude vstup zdarma. Lze předpokládat, že při tomto druhu akce budou mít média zájem se o ní v některém zpravodajském pořadu zmínit. Zájem, který tohoto posluchače přivádí, pochází ze zájmu o poznání nově objevené hudby, ale i účast na koncertu, který obnáší aspekt výjimečnosti.

Návštěvník se o této animační akci dozví z letáků a plakátů, které budou viset na oficiálních, k tomu určených místech, případně z médií. Není vyloučeno doporučení z okruhu známých.

Mladou uměleckou generaci lze charakterizovat jako všeobecně i odborně vzdělanou, mající zkušenosti posluchačské i interpretační. Očekávám touhu poznávat nové prvky v hudbě i v celé kultuře a tedy pozitivní vztah k rozmanitosti. Hudební odkaz Heinricha můžou chápat jako uměleckou výzvu, která bude motivem k účasti v projektu.

Nové technologie jsou pro členy této cílové skupiny běžnou součástí života, v rámci internetu používají email, Facebook, prohlížejí webové stránky. Toho lze využít pro vzájemnou komunikaci včetně poskytování informací o animačních akcích, které by mělo probíhat méně formální cestou. Dalším informačním zdrojem může být doporučení z odborných kruhů.

Mladí umělci se mohou zúčastnit animačních akcí pasivně, jako posluchači, ale také aktivně, což by byla vítaná forma účasti. Jednak se tím zajistí pevnější postavení Heinrichova odkazu v kultuře v budoucnosti a zároveň spolupráce s mladými umělci přinese oboustranný užitek například ze vzájemné inspirace.

4.12 SWOT analýza

První část analýzy, tedy silných a slabých stránek se týká vnitřního prostředí organizace²⁴¹. Vzhledem k tomu, že animační tým je pouze součástí strategie a zatím neexistuje, bude se tato část analýzy týkat silných a slabých stránek produktu, otázky týkající se fungování organizace budou pouze hypotetické.

S - Strengths - silné stránky

Silnou stránkou celé strategie je originální osobnost a dílo skladatele doplněná faktem, že pocházel z Čech a jeho dílo obsahovalo česká témata alespoň v názvu. Indiánské vlivy postupovaly jeho dílo a tvořily mix s americkou přistěhovaleckou kulturou zároveň s vlivy evropskými. Tato kombinace bude zajisté působit přitažlivě na trhu umění, na kterém není srovnatelný produkt.

Životní příběh romantického typu přiláká posluchače podobného založení, použití indiánských a černošských témat v době, kdy podpora těchto etnik nebyla populární, svědčí o statečnosti tohoto člověka.

Další silnou stránkou je kvalitní literatura, která dává dostatek informací o jeho životě k tomu, aby byly zodpovězeny otázky posluchačů, kteří projeví o jeho život zájem.

„Síla zdrojů“, tedy věhlas novin a vydavatelů knih, které o skladateli a jeho díle píší a prestiž akcí, na kterých je jeho dílo uváděno, dávají tomuto produktu „dobrý zvuk“.

Kvalita vydaného notového materiálu vychází ze skutečnosti, že Heinrichovo dílo je zpracováváno hudebními vědci a teprve potom vydáno tiskem.

Jakým způsobem podpořit silné stránky?

Pokračovat ve shromažďování novinových článků a knih o Heinrichovi i v průběhu realizace projektů vyplývajících z této strategie.

Rozšiřovat notový archiv k tomu, aby byly animační akce dramaturgicky pestré.

W - Weaknesses - slabé stránky

Naprostá většina akcí doposud věnovaných Heinrichovu dílu probíhá velice daleko, tedy ve Spojených státech amerických a není možné pozvat potenciálního sponzora na takový koncert. Lze se spoléhat pouze na nahrávky, novinové články a osobní doporučení.

Vydávání notového materiálu trvá poměrně dlouho, takže na trhu není tolik volně dostupných skladeb v poměru s tím, kolik jich skladatel zkomponoval. Největší nedostatek je v materiálech pro symfonický orchestr, což je logické vzhledem k rozsahu problematiky. Bylo by vhodné, aby zvláště skladby, které dle názvu v sobě skrývají originální potenciál, byly co nejdříve přístupny veřejnosti.

Pro financování animačních aktivit jsou k dispozici zatím pouze vlastní zdroje, nikoli zdroje cizí.

Jakým způsobem posílit slabé stránky?

Problém s prezentací Heinrichova díla sponzorům lze vyřešit jedině co nejdříve možným uvedením jeho skladeb na území České republiky. Není nutné zorganizovat velkou koncertní akci, stačí menší koncert komorního charakteru. Podmínkou ovšem musí být výběrový charakter celé akce, včetně prostor a kvality koncertu.

Problém s pomalou dodávkou notového materiálu nelze řešit jinak, než stále sledovat nabídku a ve chvíli, kdy se objeví další noty, objednat je do archivu.

Hned v úvodu realizace této strategie zvolit aktivní přístup při shánění cizích finančních zdrojů.

Otázky, které budou v budoucnu řešit silné a slabé stránky po sestavení animačního týmu, se budou týkat například kvality členů týmu, finančního zajištění, kvality jednotlivých projektových plánů. Všechny tyto okruhy lze posílit včasným plánováním, řádně prováděnými konkurzy, například v podobě neformálních rozhovorů s důrazem na charakteristiky motivů, které by měl mít člen týmu. Pozitivní i negativní druhy motivů jsou zpracovány v analytické části. Významným posilujícím prvkem bude rovněž spolupráce s jinými subjekty na trhu umění.

O - Opportunities - příležitosti

Vzhledem k originalitě skladatele a znovuobjevené, neoposlouchané tvorbě nabízí hudební trh potenciální, nadprůměrnou poptávku po Heinrichových skladbách. Tato situace bude pro animační tým atraktivní, protože přinese kromě zisku finančního, také poměrně rychlé rozšíření pověsti o jeho aktivitách, zvýšení renomé a naději na další růst animačních aktivit. Vzhledem k vysoké tržní příležitosti a vysoké pravděpodobnosti úspěchu bude nejlepším řešením využít této situace a napnout síly v oblasti komunikace s jinými pořadateli a v dalších obchodních aktivitách směřujících k uspokojení zvýšené poptávky. Přitom je však důležité dbát na vysokou kvalitu pořádaných akcí, počet, který by neměl v jednom regionu přesáhnout rozumnou mez a načasování, aby nenastala kolize s aktivitami jiných pořadatelských organizací. To vše proto, aby nedošlo jednak k devalvaci produktu, případně narušení dobrých vztahů s jinými pořadateli.

Další příležitosti přináší kulturní prostředí v našem státě, které se vyznačuje, jak bylo uvedeno v analýze, funkční hladinou enkulturace. Situace, která zde panuje, nabízí možnosti spolupráce s interprety a jinými pořadateli a zároveň poměrně stabilní posluchačskou základnu. Potenciální tržní přitažlivost, která z uvedené situace plyne, spočívá v možnostech spoluorganizování koncertů, při kterých dojde ke snížení nákladů pro každou zúčastněnou organizaci a zároveň k součtu posluchačů, kteří by se rozhodovali pouze pro jednu z akcí a rozdělili se do dvou skupin, z nichž každá by navštívila pouze jeden ze dvou koncertů. Přínosem může být i vzájemná výměna zkušeností a kontaktů, ze které mohou mít prospěch všichni zúčastnění. Potenciální atraktivita příležitosti je vysoká stejně, jako pravděpodobnost úspěchu, proto bude správné, aby se animační tým chopil příležitosti a využil případné nabídky ke spolupráci. Kooperace s jinými subjekty bude vítaná při předkládání žádostí o financování animačních projektů.

Příležitosti k financování projektů nabízí systém dotací z Evropské Unie a Ministerstva Kultury České republiky. Každým rokem probíhají nová výběrová řízení, která hodnotí mimo jiné originalitu a přínos projektů navržených k financování. Jedním z parametrů, který může ovlivnit rozhodnutí o dotaci, je předchozí činnost související s navrhovaným projektem. Potenciální atraktivita příležitosti je vysoká, spočívá v získání prostředků k uskutečnění projektu bez obav, že schválené peníze nepřijdou v příslibeném rozsahu. S penězi navíc přichází i jistá prestiž vyplývající z uznání projektu významnou institucí. Pravděpodobnost úspěchu v prvním roce realizace animační strategie je poměrně nízká, každopádně bude vhodné, aby animační tým podal žádosti o dotaci nyní. Při podání příští žádosti, u které již bude prokazatelná aktivita za uplynulý rok, bude mnohem vyšší šance na úspěch.

Příležitost k úspoře nákladů na propagaci přináší internet. Nejvhodnější formou propagace jsou v tomto případě webové stránky doplněné oficiálním profilem na Facebooku. Ke komunikaci lze použít rovněž email, ovšem v žádném případě není přípustné rozesílat nevyžádané zprávy, tedy spam. Náklady na webové stránky jsou nejvyšší při zřizování. Ty jsou však kompenzované úsporou nákladů na korespondenci, kterou nelze vyloučit v případě sponzorů a odborníků. Pro segment mladých umělců a ostatních příznivců - posluchačů je internetová forma komunikace naopak efektivnější a přinese vyšší zisky jak ze spolupráce, tak z návštěvnosti akcí. Pravděpodobnost úspěchu při použití internetové komunikace je poměrně vysoká, bylo by závažnou chybou, kdyby animační tým opomenul tento druh komunikace.

T - Threats - ohrožení

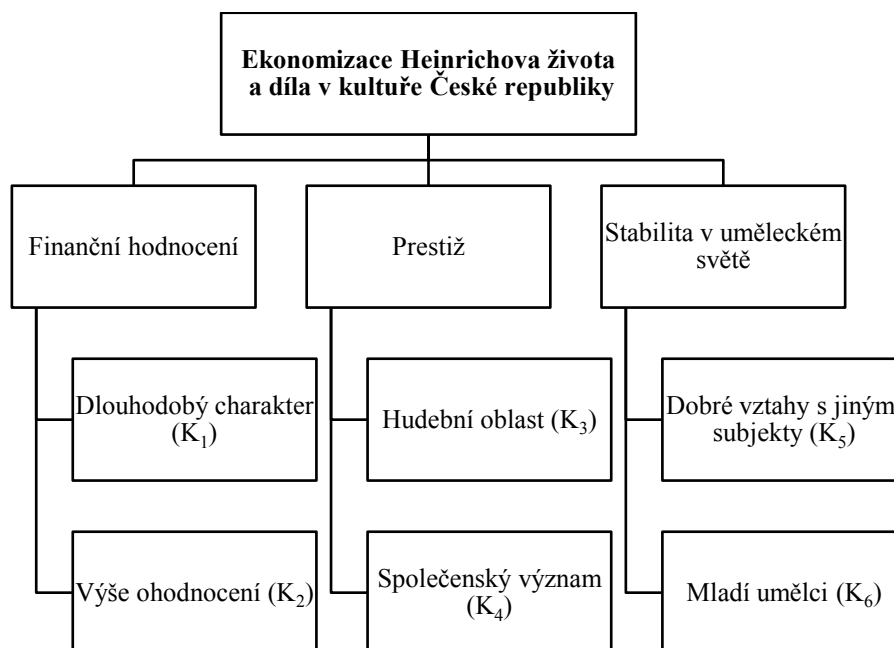
Významným zdrojem ohrožení je ekonomická situace naší země. Nárůst cen způsobený zejména změnami v DPH a zároveň úsporná opatření prakticky ve všech resortech způsobí, že běžní návštěvníci koncertů nebudou mít dostatek prostředků na nákup vstupenky a budou se muset rozhodovat mezi kulturou jakožto luxusním statkem a statky nezbytnými. Stejně ekonomické důvody mohou negativně ovlivnit potenciální sponzory při rozhodování o poskytnutí sponzorského daru. Vzhledem k již schváleným úpravám DPH a úsporným opatřením nelze předpokládat změnu. Pravděpodobnost, že k hrozbě dojde je poměrně vysoká. Pokud by animační strategie v úvodní etapě zahrnovala vysoce nákladné projekty, závažnost hrozby by byla rovněž vysoká. Úspěšné nastartování animačních aktivit a zároveň snížení hrozby proto bude spočívat především v nízkonákladových aktivitách a spolupráci s jinými subjekty v kultuře, které budou v podobné situaci. Tato horizontální integrace posílí všechny zúčastněné strany. Úspory v nákladech lze hledat také v internetové komunikaci, spolupráci se studenty vyšších stupňů základních uměleckých škol, konzervatoří a akademií, v účasti dobrovolníků při organizaci animačních projektů a výše zmíněné horizontální integraci. Podanou rukou méně movitým posluchačům pak bude organizace koncertu charitativního charakteru. Přes vysokou pravděpodobnost hrozby, aktivity ohledně hledání sponzorů a podávání žádostí o dotaci na příslušné kulturní instituce musí zůstat stálou součástí realizace animační strategie.

Určité ohrožení může vzniknout z předčasného nepřijetí skladatele a jeho díla ze strany cílových skupin na základě nekompletních nebo zkreslených informací o jeho životě a díle. Chyba by v tomto případě byla na straně animačního týmu, který neposkytl včas a ve správné formě kompletní informace o skladateli a jeho díle, které by měly být obsaženy v informačních materiálech. Závažnost hrozby lze považovat za středně vysokou, pravděpodobnost, vzhledem k tomu, že je celkem jednoduše ovlivnitelná, za nízkou. Prevence proti hrozbě proto bude spočívat ve včasné dodání všech důležitých informací o skladatelově životě a díle, které mohou být součástí jednoduché, nízkonákladové brožury nebo webových stránek. V tom případě bude důležité informovat všechny jedince z cílových skupin o názvu domény a zůstat s nimi v komunikačním kontaktu pro případ jakýchkoli dotazů a připomínek.

4.13 Okruhy projektů pro úvodní část animace Heinrichova hudebního odkazu a jejich vícekritériální hodnocení

V této kapitole budou na základě z předchozích analýz stanovené vize, jako hlavního cíle, a SWOT analýzy animační strategie, vytvořeny dílčí cíle a okruhy aktivit a projektů vedoucí k postupnému naplňování vize. Časové vymezení spočívá v jednom roce, od září 2011 do konce srpna 2012 z toho důvodu, že lze očekávat změny v ekonomické situaci naší země i ve světě a zároveň změny v situaci, ve které se budou animační aktivity nacházet za rok. V případě, že animační projekty dopadnou dobře, otevřou se pravděpodobně další možnosti, které nyní nelze předjímat. Za rok touto dobou bude vhodné učinit revizi SWOT analýzy a buď vytvořit nové animační okruhy projektů, nebo pokračovat v těch stávajících, ale v nových podmínkách. V každém případě budou všechny aktivity zastřešeny stanovenou vizí a kritérii, které ji zaručují.

Hlavním cílem je vize, která se nazývá: „**Ekonomizace Heinrichova života a díla v kultuře České republiky**“. K hlavnímu cíli povedou dílčí cíle: finanční hodnocení, prestiž a stabilita v uměleckém světě. Z těchto cílů vyplývají kritéria, kterými budou hodnoceny navržené animační aktivity.

Pro navrhovanou animační aktivitu:

- kritérium K₁ (Dlouhodobý charakter) znamená, že spolupráce, která bude v rámci tohoto období navázána, bude mít s největší pravděpodobností pokračování i v dalších letech,
- kritérium K₂ (Výše ohodnocení) znamená finanční zisk, který bude z navrhované aktivity plynout hned, ale také potenciálně v rámci delšího výhledu,
- kritérium K₃ (Hudební oblast) měří míru hudebního podílu a její kvalitu,
- kritérium K₄ (Společenský význam) je kritériem přínosu pro odbornou i širokou veřejnost a celou společnost,
- kritérium K₅ (Dobré vztahy s jinými subjekty) hodnotí, jak posílí nejen vztahy s cílem možné spolupráce, ale také vytvoří atmosféru vzájemné podpory. Je předpokladem horizontální integrace, která byla v rámci SWOT analýzy navržena jako doporučená,
- kritérium K₆ (Mladí umělci) hodnotí míru, jakou bude mít vliv na povědomí mladé generace o Heinrichově životě a díle. Ekonomizace má trvalý, nebo alespoň velice dlouhodobý charakter a neobejde se proto bez zapojení další nastupující umělecké generace.

Dalším důležitým krokem je ohodnocení kritérií v rámci pětistupňové škály, ve které jeden bod znamená minimum, pět bodů maximum:

- dlouhodobý charakter (K₁) 5 bodů
- výše ohodnocení (K₂) 2 body
- hudební oblast (K₃) 5 bodů
- společenský význam (K₄) 4 body
- dobré vztahy s jinými subjekty (K₅) 4 body
- mladí umělci (K₆) 3 body

Po bodovém ohodnocení následuje stanovení vah kritérií:

Tabulka 8: Stanovení vah kritérií

Kritérium	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄	K ₅	K ₆	Součet
Počet bodů	5	2	5	4	4	3	23
Normovaná váha	0,22	0,09	0,22	0,17	0,17	0,13	1

Zdroj: autor

Navrhované animační aktivity pro úvodní etapu animace (září 2011 až srpen 2012)

Pro úvodní období animace jsem na základě výsledků ze SWOT analýzy vypracoval šest okruhů aktivit, které budou určovat směr konkrétních projektů, skrze které se bude naplňovat stanovená vize, neboli hlavní cíl.

Pro hodnocení jednotlivých aktivit jsem vybral metodu přímého stanovení dílčích ohodnocení, která je vhodná pro kvantitativní i kvalitativní kritéria. Vyznačuje se vyšším stupněm subjektivity a zároveň náročností pro hodnotitele²⁴². Znamená to, že hodnotitel musí mít odborné znalosti z oboru, který touto metodou posuzuje.

Jednotlivé navržené okruhy aktivit budou hodnoceny v rámci stanovených kritérií v rozmezí desetistupňové škály, ve které bude číslo jedna minimem a číslo deset maximem.

První okruh aktivit (O₁) - Seminář s koncertem pro odborníky

Forma tohoto semináře bude vycházet ze standardního modelu rozšířeného nejen o hudební ukázkou, ale také celé skladby. Vzhledem k zaměření akce na segment odborníků - vysoce vzdělaných a zkušených posluchačů schopných hlubokého poslechového soustředění, bude možné a dokonce žádané použít animační metodu autentickou, která bude doplněna příslušným komentářem v rámci přednáškové části semináře.

Z důvodu potřeby kvalitního akustického prostoru a klavíru, nejvhodnějším prostorem pro konání bude například Konzervatoř v Praze nebo AMU, v jiných městech sály základních uměleckých škol, konzervatoří či kulturních domů s náležitými parametry. Z hlediska

časového, by akce neměla kolidovat s jinými událostmi v místě konání, proto je potřeba pohlídat i tuto skutečnost.

Z hlediska šesti kritérií, tento okruh splňuje nároky následovně:

- Dlouhodobý charakter spolupráce spočívá jednak v počtu akcí, které vyplývají ze seminářů organizovaných po celé republice. Po vyčerpání trhu stávajícím typem semináře bude zajisté možno nabídnout zájemcům další skladby a informace a zopakovat celý proces. Předpokládaná doba trvání aktivit v tomto okruhu činí 2 až 3 roky.
- Výše ohodnocení vyplývá z faktu, že lektorové bude pocházet z veřejných rozpočtů nebo z rozpočtů jednotlivých škol. Zároveň je potřeba počítat s tím, že lektorovi, který bude zároveň interpretem (v případě vyššího finančního ohodnocení bude možné program obohatit i o další umělce) vzniknou náklady spojené s účastí na semináři, tedy například cestovné.
- Z pohledu hudebního, bude mít tento druh akce vysoce kvalitní charakter.
- Společenský význam bude spočívat v setkávání osobností s vysokou odborností, při kterém mohou vzniknout podněty k novým aktivitám v oblasti kultury.
- Při jednání s organizátory seminářů vzniknou zajisté dobré vztahy, na jejichž základech bude možné stavět další spolupráci.
- Umístění seminářů převážně v prostorech škol, lze využít k aktivní účasti mladých umělců, kteří by mohli vystoupit s Heinrichovými skladbami v rámci hudební části semináře. Dramaturgická pestrost by byla v tomto případě podpořena úsporou v nákladech na honoráře studentů.

Bodové hodnocení:

Tabulka 9: Bodové hodnocení semináře s koncertem pro odborníky

Seminář s koncertem pro odborníky (O₁)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K₁	Dlouhodobý charakter	7
K₂	Výše ohodnocení	2
K₃	Hudební oblast	10
K₄	Společenský význam	7
K₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	9
K₆	Mladí umělci	9

Zdroj: autor

Druhý okruh aktivit (O₂) - Charitativní koncert

Tento druh koncertu vychází z požadavku SWOT analýzy na vyjití vstříc posluchačům, kteří nebudou mít dostatečné prostředky na zakoupení vstupenky na koncert pořádaný běžným způsobem. Dle analýzy je pravděpodobné, že v této situaci se ocitne poměrně velká část obyvatelstva.

Charitativní rozměr akce přináší pro potenciálního sponzora možnost zviditelnění se tím spíš, že o akci mohou projevit zájem zástupci médií.

- Dobročinné koncerty lze pořádat prakticky po celou dobu animace i v době, kdy už Heinrichovo dílo dosáhne ekonomizace.
- Výše ohodnocení vyjádřená finančně bude minimální, tento fakt však bude kompenzován naplněním dalších kritérií, především společenského významu, který je z typu akce zřejmý.
- Z hlediska hudebního, nelze akci pojímat stejně, jako seminář pro odborníky. Kromě širší hudební veřejnosti budou na koncertu přítomni zástupci sponzorských firem a organizací a ostatní pozvaní hosté. Pro daný účel proto bude potřeba dbát na dramaturgii večera. Výběr skladeb a interpretů musí být pestrý, vhodné je použití kontrastu, z animačních metod lze použít citlivé úpravy zkracováním (například vynecháním repetice) případně až metodu rekonstrukční. Cílem je seznámit kulturně založenou veřejnost s tímto skladatelem. Vzhledem k méně formálnímu charakteru akce a menším nárokům na akustickou dokonalost, lze tuto akci uskutečnit například v zámeckých prostorech, které uspokojí běžného posluchače, očekávajícího od koncertu vážné hudby kromě kvalitního zvukového vjemu také uspokojení ostatních smyslů, myšlenek a pocitů, které toto prostředí nabízí.
- Při organizování vzniknou pracovní vztahy, na kterých bude zajisté možno dále stavět.
- Stejný závěr platí pro mladou uměleckou generaci, která by se mohla aktivně zúčastnit, podobně jako v rámci odborného semináře.

Bodové hodnocení:

Tabulka 10: Bodové hodnocení charitativního koncertu

Charitativní koncert (O ₂)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K ₁	Dlouhodobý charakter	9
K ₂	Výše ohodnocení	1
K ₃	Hudební oblast	7
K ₄	Společenský význam	10
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	9
K ₆	Mladí umělci	7

Zdroj: autor

Aktivity týkající se zřízení webových stránek (O₃) navazují na závěry SWOT analýzy týkající se komunikace s cílovými skupinami animace.

- Charakter tohoto druhu komunikace má jednoznačně dlouhodobý ráz. Stránky lze používat po jejich zřízení po celou dobu animace i později.
- Výše ohodnocení zde souvisí s předpokládaným reklamním potenciálem, který přinese nabídky na spolupráci a tedy očekávaný zisk.
- V rámci stránek lze použít několika ukázek z díla skladatele, vzhledem k nízké kvalitě reprodukce z tohoto zdroje lze považovat tuto možnost spíše za doplňkovou. Pokud budou vybrány skladby k prezentaci, je vhodné použít skladeb kratších a vzájemně kontrastních.

- Vzhledem k informativnímu charakteru webových stránek, lze hovořit o jejich částečném vlivu na společenskou oblast a jejich významu v jejím rámci. Nutno však zohlednit, že cílem webových stránek bude především informovat o skladateli, jeho díle a animačních aktivitách.
- V rámci webových stránek lze umístit odkazy na spřátelené weby, což může mít dobrý vliv na vztahy s ostatními subjekty v kultuře.
- Komunikace mladé generace spočívá ve velké míře v internetovém světě, a proto bude mít zřízení webových stránek pozitivní dopad na informovanost této cílové skupiny o produktu.

Bodové hodnocení:

Tabulka 11: Bodové hodnocení zřízení webových stránek

Zřízení webových stránek (O ₃)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K ₁	Dlouhodobý charakter	10
K ₂	Výše ohodnocení	7
K ₃	Hudební oblast	2
K ₄	Společenský význam	3
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	6
K ₆	Mladí umělci	9

Zdroj: autor

Aktivity související s podáním žádostí o dotace (O₄) v sobě obnášejí spíše činnosti projektového manažera než umělce. Tento druh činností v rámci animace i později však bude patřit ke stejně důležitým.

- Při hodnocení dle kritérií vyjdeme z předpokladu, že dříve či později dotaci získáme a s ní i díky možnosti financování dlouhodobějších projektů větší dramaturgickou rozmanitost například uvedením jeho symfonických skladeb nebo účastí mimořádných osobností naší či světové kultury.
- Finanční náročnost tohoto druhu koncertů nebude tak závažným problémem v případě získání dotace, u které jsou již v rámci schvalování projektu zřejmé náklady.
- Hudební hledisko může toto úsilí o získání dotace podpořit přílohou k žádosti ve formě ukázky z Heinrichovy tvorby. V tomto případě je nejlepší zvolit kratší skladby kontrastního charakteru.
- Úspěch při schvalování dotace bude mít pro animaci Heinrichova díla společenský význam. Bude znamenat uznání z kruhů odborných i ekonomických.
- Řada dotací je postavená na spolupráci více uměleckých subjektů, což znamená rozhodně pozitivní vliv na jejich vzájemné vztahy.
- Opět zde platí možné zapojení mladé umělecké generace do navrhovaného animačního projektu.

Bodové hodnocení:

Tabulka 12: Bodové hodnocení podání žádosti o dotace

Podání žádostí o dotace (O ₄)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K ₁	Dlouhodobý charakter	8
K ₂	Výše ohodnocení	9
K ₃	Hudební oblast	1
K ₄	Společenský význam	7
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	9
K ₆	Mladí umělci	4

Zdroj: autor

Typ akcí, který vychází z požadavku na **spolupráci s jinými subjekty (O₅)**, může spočívat v organizační rovině, vhodná je však spolupráce i ve finanční části projektu. Naplňuje se zde doporučení k horizontální integraci vyplývající ze SWOT analýzy. Důležitým kritériem pro výběr subjektu k tomuto druhu spolupráce je podobné zaměření organizace, tedy spolky či společnosti, které se zabývají hudebním odkazem skladatelů souvisejících s životem a dílem A. P. Heinricha a také pořadatelé „běžných“ koncertů a jiných akcí určených pravidelným posluchačům vážné hudby. Z analytické části vyplývají autoři, s jejichž díly Heinrich přicházel do styku a také organizace, které pořádají akce na podporu hudebního odkazu těchto autorů. Festivaly, jako jsou například Haydnovy hudební slavnosti²⁴³, v sobě obsahují potenciál možné spolupráce.

- Charakter spolupráce nabývá dlouhodobého rozměru nejen z uměleckých důvodů, ale také ekonomických vzhledem k nákladům, které se rozdělí mezi zúčastněné strany stejně jako případné výnosy.
- Předpokládaný zisk z akce, při níž spolupracuje více subjektů, posuzovaný dle kritéria Výše ohodnocení, by měl být vyšší než při pořádání jedním organizátorem.
- Spoluprací s jinými uměleckými subjekty dochází k násobení uměleckých kvalit a nárůstu užitku pro posluchače i všechny aktivní účastníky - hudebníky. Z animačních metod nejsou vhodné, vzhledem k typu akcí, na kterých bude spolupráce probíhat (festivaly, hudební slavnosti), větší zásahy do notového zápisu. Pro animaci proto bude nejvhodnější vybrat skladby, které budou mít takový rozsah, že nebude potřeba žádného zkracování ani jiných úprav.
- Stejně jako jakýkoli jiný koncert tohoto charakteru, přináší akce vyplývající ze spolupráce s jinými subjekty přínos pro společenský život v podobě místa, kde se setkávají lidé kulturně si blízcí.
- V rámci těchto aktivit je samozřejmě vítána účast mladých umělců, stejně jako v předchozích případech.

Bodové hodnocení:

Tabulka 13 Bodové hodnocení spolupráce s jinými subjekty

Spolupráce s jinými subjekty (O ₅)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K ₁	Dlouhodobý charakter	9
K ₂	Výše ohodnocení	7
K ₃	Hudební oblast	10
K ₄	Společenský význam	8
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	10
K ₆	Mladí umělci	8

Zdroj: autor

Na závěr uvedu hypotetickou možnost animační akce, která by mohla vzniknout na základě nabídky některé z inomingových cestovních kanceláří, kterou zaujme osobnost skladatele a tak přijde s myšlenkou rychle ji prodat segmentu bohatší turistické klientely.

Projekt jsem nazval **Hudebně - taneční show Anton von Golden Prag (O₆)**, aby vynikl silně komerční charakter této akce. Její záměr není ani animační, ani umělecký, ba dokonce nemá za cíl jakýkoli přínos pro společnost. Hlavní nedostatek tkví v tom, že zcela rezignovala na jakékoli umělecké snahy. Provozování takové turistické atrakce by vedlo k naprosté degradaci Heinrichovy hudby v očích všech cílových skupin, které byly určeny pro animaci Heinrichova odkazu a tedy devalvací animovaného produktu. Konečný výsledek by byl i přes výrazně lepší finanční výsledek, v porovnání s výše zmíněnými akcemi, devastující.

- Charakter tohoto projektu by byl dlouhodobý, mohl by fungovat několik sezón pravděpodobně v prostorech, ve kterých jsou pro turisty provozované podobné akce.
- Z hlediska zisku by projekt momentálně převyšoval ostatní navrhované aktivity, tento stav by se však náhle s koncem projektu otočil a neudržitelně spěl k zániku. Pokud však hodnotíme výši příjmů a zisk v průběhu projektu, ten je zde nejvyšší.
- Z hlediska hudebního by docházelo k výrazným zásahům do hudebních partů bez ohledu na kvalitu výsledku. Nemůžeme proto hovořit o metodě rekonstrukční, protože každá animační úprava hudby musí brát v potaz její původní tvar a zároveň všeobecná estetická pravidla.
- Společenský význam by měl tento druh akce minimální.
- Je zřejmé, že i v rámci tohoto projektu by došlo k navázání spolupráce a k rozvíjení vztahů s jinými subjekty v oblasti umění, nebyly by to však představitelé preferovaných cílových skupin určených ke spolupráci.
- Spolupráce s mladou uměleckou generací je teoreticky možná, pro mladé umělce by však byla zajímavá jako přechodný zdroj příjmů.

Bodové hodnocení:

Tabulka 14: Bodové hodnocení pravidelné hudebně - taneční show

Pravidelná hudebně- taneční show pro německé turisty s názvem "Anton von Golden Prag" (O ₆)		
Číslo kritéria	Název kritéria	Body (1 - 10)
K ₁	Dlouhodobý charakter	8
K ₂	Výše ohodnocení	10
K ₃	Hudební oblast	4
K ₄	Společenský význam	1
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	3
K ₆	Mladí umělci	2

Zdroj: autor

Po vymezení okruhů animačních aktivit a stanovení dílčích bodových hodnocení použijeme váhy kritérií k jejich závěrečnému ohodnocení. Vše je patrné z následující tabulky:

Tabulka 15: Závěrečné hodnocení při použití vah kritérií

	Název kritéria	Váhy	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄	O ₅	O ₆
K ₁	Dlouhodobý charakter	0,22	7	9	10	8	9	8
K ₂	Výše ohodnocení	0,09	2	1	7	9	7	10
K ₃	Hudební oblast	0,22	10	7	2	1	10	4
K ₄	Společenský význam	0,17	7	10	3	7	8	1
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	0,17	9	9	6	9	10	3
K ₆	Mladí umělci	0,13	9	7	9	4	8	2
K ₁	Dlouhodobý charakter	po zvážení	1,52	1,96	2,17	1,74	1,96	1,74
K ₂	Výše ohodnocení	po zvážení	0,17	0,09	0,61	0,78	0,61	0,87
K ₃	Hudební oblast	po zvážení	2,17	1,52	0,43	0,22	2,17	0,87
K ₄	Společenský význam	po zvážení	1,22	1,74	0,52	1,22	1,39	0,17
K ₅	Dobré vztahy s jinými subjekty	po zvážení	1,57	1,57	1,04	1,57	1,74	0,52
K ₆	Mladí umělci	po zvážení	1,17	0,91	1,17	0,52	1,04	0,26
	Celkové hodnocení		7,83	7,78	5,96	6,04	8,91	4,43
	Pořadí		2	3	5	4	1	6

Zdroj: autor

Pořadí jednotlivých okruhů je následující:

Tabulka 16: Pořadí vybraných okruhů

Spolupráce s jinými subjekty (O ₅)	1.
Seminář s koncertem pro odborníky (O ₁)	2.
Charitativní koncert (O ₂)	3.
Podání žádosti o dotace (O ₄)	4.
Zřízení webových stránek (O ₃)	5.
Pravidelné hudebně-taneční show pro německé turisty s názvem "Anton von Golden Prag" (O ₆)	6.

Zdroj: autor

Pro další práci s výsledky jsem určil hranici pěti bodů. Okruh animačních aktivit, který bude pod touto hranicí, bude vyloučen z dalšího plánování. Do kategorie vyloučených spadá hudebně - taneční show „Anton von Golden Prag“ s hodnocením 4,43 bodů.

Pořadí, které nám po výpočtech vyšlo, hovoří pro aktivní „politiku“, tedy koncertní a přednáškovou činnost a spolupráci s jinými subjekty na trhu umění, což zpětně svědčí ve prospěch použitých kritérií v tom slova smyslu, že se potvrdily výstupy ze SWOT analýzy.

První místo zaujal okruh animačních aktivit založených na spolupráci s jinými subjekty. Skutečnost, že podobné doporučení vzešlo ze SWOT analýzy a vzejde i z rámcového rozpočtu (viz. str. 84) znamená, že navázání dobrých vztahů na pracovní bázi patří mezi prioritní a mělo by být realizováno hned na začátku animačního procesu.

Druhý v pořadí je seminář s koncertem určený odborníkům, jejichž názor je od začátku důležitý pro všechny ostatní vybrané cílové skupiny. Tato aktivita má rovněž vysokou prioritu a měla by být realizována co nejdříve. Je vhodné ji napojit na navázání kontaktů s jinými subjekty. Vzhledem k tomu, že jejich představitelé jsou často fundovaní odborníci, je možné pozvat konkrétní osobnosti na seminář. Provozování semináře s koncertem má své limity pocházející z vyčerpání trhu, takže po nějaké době, řádově dvou až třech letech dojde k možné transformaci do jiného produktu určeného pro odbornou veřejnost.

Následující, třetí okruh v pořadí se týká charitativní činnosti, která je v rozvinutém, civilizovaném světě významnou součástí aktivit účastníků kulturního života. Jejich pořádání je signálem pro zákazníky, tedy posluchače a potenciální partnery, že organizace, která se účastní charitativních činností, sdílí hodnoty vyspělého světa. Je proto zřejmé, že předstihla předchozí okruh ve dvou kritériích - dlouhodobém charakteru a společenském významu. Vyšší bodové hodnocení v otázce dlouhodobého charakteru vyplývá z neustálé potřeby takového druhu akcí.

Předposlední místo pro podání žádosti o dotaci koresponduje s nízkým hodnocením tohoto okruhu v rámci SWOT analýzy. Vzhledem ke skutečnosti, že animační proces bude nyní teprve v počátcích, není mnoho šancí na výrazný úspěch při získávání dotací. V příštím roce bude situace jiná. Animace bude mít za sebou výsledky, které již budou schopny prezentace. Předložené žádosti budou navíc obsahovat i subjekty, se kterými během roku proběhla spolupráce a získají tak zajisté další body k úspěšnému získání dotace.

Webové stránky, které jsou poslední, v pořadí páté, jsou sice moderním komunikačním prostředkem, bez aktivního přístupu v rámci animace (budování vztahů,

koncerty, semináře) by však neměly příliš velký význam. Nelze podceňovat jejich přínos, který spočívá především v poskytnutí rychlé, lehce přístupné a spolehlivé informace o Heinrichovi a všech animačních aktivitách a v atraktivitě tohoto informačního zdroje především pro mladou generaci.

Okruhy animačních aktivit v nastávajícím období úvodní etapy animace mohou být v jeho průběhu rozšířeny o nabídky na spolupráci, které nyní nelze předjímat. Vždy je však nutné nabídku posoudit metodami vícekritériálního hodnocení stejným způsobem a se stejnými kritérii, jako jsem učinil v tomto případě. Pokud by nastaly v průběhu vymezeného období výraznější změny týkající se Heinrichova hudebního odkazu (například nový převratný objev) nebo vnější situace (například nové ekonomické okolnosti v naší zemi), bude potřeba zhotovit novou SWOT analýzu, stanovit nová kritéria a okruhy aktivit.

4.14 Rámcový rozpočet pro úvodní etapu animace hudebního odkazu

Stanovení rozpočtu v rámci vytvářené strategie je pouze orientační, protože zvláště výše nákladů bude přesně vyčíslena v rámci konkrétních projektů vycházejících z okruhů animační strategie. Náklady ovlivní ceny vstupů, které se mohou lišit dle momentální situace v době, kdy budou zkoumány nebo smluvně potvrzovány.

Tabulka č. 23 na straně 117 vyčísluje pouze rámcově odhadnuté náklady jednotlivých animačních okruhů i náklady celkové pro úvodní etapu animace hudebního odkazu, která byla stanovena na období září 2011 až srpen 2012.

Z tabulky je patrně, že z hlediska nákladů bylo pět okruhů aktivit změněno na čtyři díky sloučení kategorií Spolupráce s jinými subjekty a Charitativní koncerty.

Charakteristika těchto dvou okruhů, nyní shrnutých do kategorie „Koncert“ spočívá ve stejném druhu organizačních aktivit, které bude financovat buď jeden ze subjektů, nebo se o náklady podělí všichni zúčastnění. Další možností je, že se do financování akce zapojí také sponzor.

Náklady na jednotlivé položky kategorie „Koncert“ jsou orientační.

Výše cestovného pro umělce a další aktivní účastníky koncertu bude jiná v případě produkce v Praze a mimo Prahu. Rozdíl bude i v případě použití osobního vozidla nebo veřejné dopravy. Uvedená částka je odhadnutým průměrem.

Notový materiál se bude samozřejmě kupovat pouze jednou pro jednoho interpreta a jednu skladbu. Pokud bude hudebník hrát stejnou skladbu na jiném místě, tyto náklady odpadnou. Předpokládejme však snahu zapojování nových interpretů i realizaci dalších skladeb za účelem úspěšného plnění hlavního cíle animační strategie, který byl stanoven výše.

Propagace bude spočívat především v informačních plakátcích umístěných na oficiálních plochách k tomu určených, zejména v blízkosti místa konání akce. Vzhledem k originální dramaturgii lze očekávat i zájem médií specializovaných na vážnou hudbu, které mají v popisu práce zveřejnit informace o podobném typu akcí. Kromě pozvánek pro zástupce těchto médií, nebudou pro tuto oblast propagace potřebné další náklady.

Cena sálu je charakteristická pro menší až středně velké prostory určené na základě předpokládaného zájmu potenciálních posluchačů v rámci této úvodní etapy animační strategie. Druhým faktorem určujícím velikost sálu je náklad na jednu vstupenku a určení její ceny v takové výši, aby byla únosná pro cílový segment posluchačů, který byl popsán v minulých kapitolách.

Náklady na honoráře za koncert se týkají umělců a pořadatelů. Vztahuje se na ně stejný rámcový charakter. Ovlivní je statut umělců, kteří mohou být studenty, ale také profesionály a pořadatelů, kteří mohou pocházet z řad dobrovolníků nebo brigádníků pracujících za symbolickou odměnu. Náklady na ladiče zahrnují i cestu, pokud se koncert bude konat ve městě, kde ladič bydlí.

Náklady na poštovné a telefon jsou pouze odhadnuty a závisí na konkrétní situaci.

Celkové odhadované náklady na jeden koncert činí přibližně 28 000 Kč. Z této částky na základě odhadovaného zájmu a kupní síly cílové skupiny odvodíme při počtu jednoho sta posluchačů (který určil velikost sálu) nákladovou cenu za jednu vstupenku 280 Kč. Zde však hrají roli dva faktory.

- Nelze předpokládat, že všechny vstupenky budou prodány. Zástupcům médií referujícím o akci a spolupracujícím subjektům budou vstupenky darovány.
- Cena by neměla být příliš nízká, aby se zachoval psychologický charakter luxusního produktu. Předpokladem je, že koncerty tohoto druhu budou pořádány především v Praze a případně v dalších městech, ve kterých je vyšší příjmová hladina. Částku 280 Kč považuji za spodní hranici, pod kterou by neměla cena za vstupenku klesnout. Naopak, vzhledem k požadavku na krytí nákladů ze vstupného a očekávání, že nebudou všechny vstupenky prodány, cena za jednu vstupenku by mohla stoupnout až na 300 Kč. Připomínám, že rozpočet se týká pouze úvodní etapy animační strategie.

Zcela jiná situace nastane v případě pokrytí nákladů ze sponzorských zdrojů. Úvahy o ceně vstupenky nebudou potřebné, vstupné bude dobrovolné, určené na charitativní účely. Jak jsem psal v předchozích kapitolách, lze v tomto případě očekávat vyšší zájem ze strany médií a tedy větší atraktivitu pro sponzora. Tento přístup by vyřešil problém pro méně movité publikum. Animační aktivity by se mohly rozšířit i do ostatních měst v České republice.

Jedním z požadavků, který jsem stanovil, aby byl zachován charakter produktu, bylo omezení počtu akcí, v tomto případě koncertů, za rok. Pokud předpokládám desetiměsíční sezónu a druhý podobný okruh akcí zaměřených na cílovou skupinu odborníků, určil jsem pro každý měsíc jednu akci, tedy pět koncertů a pět seminářů v úvodní etapě animace, tedy následující sezóně 2011/2012.

Při přepočtu celkových nákladů na koncert, které činí 28 000 Kč, dostáváme při pěti koncertech celkovou sumu nákladů 140 000 Kč. Pokud by se teoreticky prodaly všechny vstupenky na všech pět koncertů za 300 Kč, výnos by činil 150 000 Kč. Rozdíl 10 000 Kč by potom byl ziskem použitelným pro další animační aktivity.

Druhým okruhem akcí, z organizačního hlediska podobným kategorii „Koncert“, je pořádání semináře s koncertem pro odborníky. Rozdíly jsou následující:

- Z hlediska sálu je hlavním kritériem jeho vybavenost a akustická kvalita. Není přítomná potřeba tolika míst vzhledem k očekávanému počtu hudebních odborníků. Z předchozích bodů strategie vyplývá, že cílem je kvalitně informovat odbornou veřejnost o skladatelově životě a díle a zároveň získat jejich expertní doporučení pro další zájemce o Heinrichův hudební odkaz. Sál může být menší, do padesáti lidí, vybavený audiovizuální technikou. Akce se samozřejmě může konat i ve větším sále s požadovanou kvalitou. V případě, že se bude seminář konat v některé z konzervatoří, lze použít sál, který má zajisté k dispozici.
- Lektorné je odměna pro lektora, který povede seminář, případně sám bude interpretem. Z požadavku na zapojení mladých umělců vyplývá možné zapojení studentů do této akce, kteří by zde mohli účinkovat v rámci svých studijních povinností. Přínosem pro ně by byla účast na akci, z pohledu hudební oblasti, prestižní.

Pokud by akci plně organizoval a hradil jen animační tým produkující akce na podporu Heinrichova hudebního odkazu, náklady by měly být hrazeny ze vstupného. Vychází nám tak cena jedné vstupenky při počtu padesáti lidí a celkových nákladech na akci 13 000 Kč na 260 Kč za vstupenku, čímž se blíží ke vstupnému za koncert. V této cílové skupině však nemá cenová politika stejný psychologický význam, který platí pro běžného posluchače. Odborníci produkt hodnotí hlavně z poslechu hudby samotné. Určená cena 260 Kč je pro tuto příjmovou skupinu a charakter akce spíše vysoká. Východiskem je proto vzájemná spolupráce s organizací, v jejíž budově se bude seminář konat. Toto řešení naplňuje zároveň strategii kooperace naplňující prioritní doporučení na spolupráci s jinými kulturními subjekty vycházející ze SWOT analýzy a vícekritériálního hodnocení. Prakticky by tak došlo k situaci, ve které by animační tým poskytl „pouze“ přednášejícího lektora vedoucího seminář a případně interpretujícího Heinrichovy skladby, ostatní náklady by hradila spolupracující organizace. Tato praxe ostatně bývá v podobných situacích běžná. Otázka ceny vstupného by zcela odpadla.

Z požadavku na nepřehlčení trhu vyplývá omezený počet tohoto druhu akcí, v kombinaci s koncerty by mělo proběhnout v této úvodní etapě pět seminářů v krajských městech České republiky.

Podání žádosti o dotaci je okruhem činností, které lze hodnotit jako fundraisingové, mající za úkol shánět finanční prostředky na organizaci animačních akcí. Zahrnuje tedy agendu týkající se jak žádostí o finanční podporu z veřejných zdrojů na území České republiky, tak fondů Evropské Unie, či soukromých organizací a firem. Tento druh aktivit je ohodnocen sazbou 250 Kč za hodinu. Předpokládaný čas na zkompletování a odevzdání žádosti na příslušná místa činí deset hodin. Celková částka na jednu podanou žádost je tedy 2500 Kč. Pokud bude potřeba vyhotovit komplikovanější projektový plán s dokumentací, což v případě větších dotací bývá jedním z požadavků, dostane pracovník mimořádnou odměnu maximálně 10 000 Kč za jeden projekt. Celková částka za zpracování jedné žádosti s projektem bude činit 12 500 Kč. V případě pěti žádostí podaných různým institucím a organizacím bude celková částka 62 500 Kč.

Dostáváme se k otázce zdrojů, ze kterých bude pracovník vyplácen a k osobnosti samotného pracovníka. Z nabídky zájemců o spolupráci bude nutné vybrat člověka, jehož motivem nebude rychlý výdělek, ale touha poznat nové kulturní objevy s tušením ekonomického potenciálu, který se v Heinrichově díle skrývá. Prakticky to znamená, že zpočátku bude jeho práce spočívat v dobrovolnickém charakteru s tím, že celkový honorář za jeden projekt, tedy 12 500 Kč dostane až po obdržení dotace, ve které bude tato částka zahrnuta v nákladech na pracovní sílu. Toto řešení již jistě nebude nutné v dalších letech, kdy na základě aktivního přístupu v oblasti fundraisingu přibude zdrojů k financování činnosti animačního týmu.

Zřízení webových stránek obsahuje tři nákladové položky, z nichž jen hosting (1000 Kč) musí být povinně uhrazen záhy po jeho poskytnutí. Vytvoření textu a naprogramování webových stránek může spadat do kompetence dobrovolníka bez nároku na honorář, který se stane členem animačního týmu s příslibem budoucích výdělků. Pro financování těchto aktivit lze využít i možnosti umístění reklamy jiných subjektů na webových stránkách. Výnos za tuto službu by sloužil k úhradě nákladů souvisejících se zřízením webových stránek včetně honoráře pro programátora.

Závěry vyplývající z rámcového rozpočtu

Finanční zdroje, které bude mít animační tým k dispozici, budou na začátku realizace animační strategie omezené. O to víc musí animátor prokázat manažerské a organizační znalosti a kvality, aby sehnal a motivoval vhodné spolupracovníky ochotné kvalitně pracovat na dobrovolnické bázi s reálnou možností budoucích výdělků spadajících však do kategorie neziskových organizací, v tomto případě v prostředí projektově orientovaných aktivit. Z analýz vyplývá (viz. kapitoly 3.1 a 3.8), že takový druh činností a příjmů je na uměleckém trhu práce celkem obvyklý a tak lze očekávat, že financování lidských zdrojů bude probíhat standardním způsobem. Významnou osobností pro animační tým bude fundraiser, u něhož se rovněž předpokládá vysoká míra nasazení a nadšení pro věc hlavně v úvodní etapě.

Základem úspěšného finančního krytí nákladů, spočívajícího především v jejich snížení, je navázání spolupráce s jinými subjekty v kulturním světě, ještě před zahájením veřejných animačních aktivit. Tato podmínka byla součástí doporučení SWOT analýzy a také „vyhrála“ v rámci vícekritériálního hodnocení. Významným prvkem spolupráce s jinými subjekty bude i zapojení dobrovolníků z řad veřejnosti a odborných kruhů. Další možností, jak lépe zvládnout náklady v počáteční etapě animace do doby, než budou k dispozici dotace z veřejných zdrojů, je finanční příspěvek sponzora nebo mecenáše. V takovém případě by nebyla vyloučená ani delší vzájemná spolupráce. Podmínkou by ovšem bylo udržení cílů a okruhů daných touto strategií a na druhou stranu dodržení plánovaných nákladů rámcově popsanych v této strategii a konkrétně vymezených v jednotlivých projektech. Rámcové celkové náklady na animaci budou činit minimálně 64 500 Kč maximálně necelých 270 000 Kč.

Protihodnotou pro sponzora by mohla být účast na všech významných společenských akcích, na kterých budou pozvaní hosté z řad médií, umění, institucí a další významné osobnosti. Z hlediska potenciálu produktu na trhu umění může sponzor vnímat svůj finanční vklad též jako investici.

Ať už budou náklady na animační akce kryty ze vstupného a snižovány prací dobrovolníků, nebo dojde ke vstupu společníka, který náklady uhradí, je jisté, že v úvodní

etapě animace budou probíhat z finančního hlediska spíše skromné aktivity. O to víc bude třeba hledět na kvalitu produkovaných akcí, které budou reprezentovat luxusní charakter produktu. Udržením tohoto kurzu skromnosti a kvality vznikne pevný základ pro požadavek, vyplývající z vize, neboli dlouhodobého cíle, tedy ekonomizace hudebního odkazu A. P. Heinricha, který obnáší jeho stabilní, dlouhodobé postavení na trhu umění.

4.15 Animační strategie v období po prvním roce - střednědobý a dlouhodobý cíl

Jak vyplynulo z posledního odstavce předminulé kapitoly, animační aktivity nejsou a ani nemohou být pevně stanoveny na roky dopředu. Na konci úvodní etapy animace Heinrichovy tvorby bude potřeba vyhotovit plán na další období založený na nové SWOT analýze, navržených kritériích a aktivitách. Je pravděpodobné, že většina aktivit zůstane v druhém roce animace zachována, nelze očekávat, že tomu tak bude i v dalších letech.

Nyní stanovím časové úseky, které vymezi důležité budoucí cíle animace a poté možnou náplň okruhů v budoucím období.

Pro stanovení důležitých období v budoucí animaci nám pomůže animační tabulka výročí narození a úmrtí v příloze č. 9 na straně 115, ve které jsou uvedena výročí skladatelů blízkých Heinrichovi, se kterými se buď osobně setkal, nebo jim věnoval jako výraz obdivu některou ze svých skladeb, či byl ovlivněn jejich tvorbou. Mezi nejdůležitější osobnosti patří, jak vyplývá z analytické části, Haydn, Beethoven, Mendelssohn-Bartholdy, Liszt, Berlioz. V tabulce jsou uvedena i další výročí související s Heinrichovým životem.

Z tabulky vyplývají dvě, pro další strategii, důležité věci:

- Za jmény autorů stojí v dnešní době spolky přátel, které dbají o udržování jejich hudebního odkazu v kulturním odvětví. Tyto organizace bývají často pořadatelé různých festivalů, přičemž důležitými mezníky jsou tzv. kulatá výročí. Nelze však opomenout i pořadatele pravidelných koncertních cyklů, kteří pravidlo kulatých výročí rovněž zapracovávají do svých dramaturgických plánů.
- V době kulatých výročí kulminují aktivity oslavující autora, kterého se to týká. Kulatá výročí se všeobecně v kultuře oslavují, lze očekávat větší možnosti finanční podpory jak ze strany sponzorů, tak veřejných institucí.

Od začátku animačního procesu Heinrichova díla lze doporučit navázání kontaktů s jinými subjekty v kultuře s možností spolupráce, která by měla vyústit v konkrétních letech do zvýšené aktivity při pořádání společných koncertů. Dojde přitom k viditelnému ekonomickému i společenskému prospěchu díky horizontální integraci pro všechny zúčastněné spolupracující subjekty.

V období od roku 2012 do roku 2017 proběhne několik výročí „spřízněných“ skladatelů. Lze tedy nabídnout spoluúčast na dramaturgii a organizaci koncertů týkajících se některého z těchto skladatelů.

Významným rokem z hlediska dlouhodobé strategie je rok 2017, kdy bude 160. výročí Heinrichova největšího úspěchu v Praze. Zároveň je to rok výročí úmrtí Mendelssohna-Bartholdyho, Jungmanna a Beethovena. Všechny tyto osobnosti byly propojeny s Heinrichovými osudy a lze tedy dramaturgicky zdůvodnit akce, na kterých

budou jejich skladby zastoupeny. Při příležitosti úmrtí Josefa Jungmanna bude vhodné uspořádat koncert, na němž zazní skladba, kterou Heinrich napsal na počest Jungmannovy smrti a pohřbu (viz. Animační analýza Heinrichova života a doby, ve které žil, str. 31 a Animační analýza Heinrichovy tvorby, str. 36). Z analýzy Heinrichova života (str. 28) zase vyplývá, že se na Heinrichově pražském úspěchu podílel orchestr Pražské konzervatoře, který hrál na Žofině jeho orchestrální skladby. Jedním z koncertů by tedy mohl být i koncert rekonstruující tento večer.

Pro tento animačně významný rok 2017 budou vhodné jak koncerty složené pouze ze skladeb A. P. Heinricha, tak koncerty ze skladeb několika autorů, které budou probarvovat dramaturgii nejen koncertů samotných, ale také celé koncertní sezóny.

Dalším významným rokem pro animaci bude rok 2021, ve kterém se sejdou kulatá výročí Heinrichova narození a úmrtí, narození F. Liszta, úmrtí W. A. Mozarta a 210. výročí založení konzervatoře v Praze. Aktivita by mohly v tomto roce opět zaznamenat nárůst.

Rok 2021 bychom zároveň mohli považovat za cílový z hlediska socio-ekonomické animace hudebního odkazu skladatele A. P. Heinricha, protože lze předpokládat, že do deseti let dojde k ekonomizaci jeho hudebního odkazu, tedy k běžnému provozování v rámci koncertů vážné hudby. Velice užitečný bude rok 2017, který lze považovat za střednědobý cíl.

4.16 Uplatnění současných okruhů aktivit v rámci střednědobého a dlouhodobého cíle

Jak je patrné z předcházejících řádků, animační strategie je z velké míry založena na spolupráci s jinými subjekty s podobnými cíly, tedy spolky na podporu hudebních odkazů i pořadateli pravidelných koncertních cyklů a dalšími aktéry v kultuře. Okruh, který byl v rámci multikriteriálního hodnocení vítězný, tedy spolupráce s jinými subjekty bude mít zcela jistě v budoucích obdobích rostoucí tendenci. Samozřejmě za předpokladu nezměněných nebo lepších ekonomických a politických podmínek v naší zemi. Výhoda střednědobého cíle (rok 2017) i cíle dlouhodobého (rok 2021) spočívá v kumulaci významných výročí a tedy dalším důvodu pořádání společných akcí.

Druhým vítězným okruhem bylo pořádání seminářů a koncertů pro odborníky. Jak vyplynulo z předchozí kapitoly, forma, která by měla za úkol informovat o Heinrichově životě a díle, bude do dvou až tří let na českém území vyčerpána. Lze na ni však úspěšně navázat. Očekávám, že v hudební a hudebně-pedagogické komunitě bude Heinrich po těchto seminářích známý, a proto bude možné uspořádat organizačně složitější akce pro odbornou veřejnost, jako je například soutěž nebo letní škola pojmenovaná po autorovi. Předpokladem bude samozřejmě významný podíl jeho skladeb na programu akce a zároveň skladeb jiných autorů souvisejících s Heinrichovým životem a kompozičním stylem. Z uvedeného vyplývá, že jak z hlediska střednědobého, tak dlouhodobého zůstane okruh akcí určených pro odborníky zachován, bude však zajisté transformován do jiné podoby.

Třetí okruh v pořadí, charitativní koncerty bude mít své pevné místo v animačních aktivitách, samozřejmě za předpokladu příznivé společenské a ekonomické situace. Lze očekávat zvyšující se podíl spolupráce s jinými subjekty, tentokrát z důvodu úspor v nákladech, přičemž dramaturgie koncertu bude pro běžného posluchače, kterým jsou tyto koncerty určeny, ještě více atraktivní.

Předposlední okruh aktivit se týká podávání žádostí o dotace. Jak jsem zmínil v předchozích kapitolách, po prvním roce animačních aktivit bude možné prokázat v žádostech výsledky, díky nimž se zvýší šance na úspěch. Do střednědobého cíle (rok 2017) by měly animační aktivity dosáhnout takové úrovně, že bude možné uspořádat bez problémů velký orchestrální koncert, který bude hrazen z dotačních zdrojů. Po tomto přelomovém roce bude zajisté potřeba dotační podpory až do roku 2021, ve kterém již předpokládám ekonomizaci Heinrichova díla. Žádosti budou směřovány i k jiným animačním okruhům aktivit, o kterých budu psát dále.

Posledním okruhem je zřízení a provoz webových stránek. Provoz po zřízení webových stránek není finančně ani časově a organizačně náročný. Lze proto bez problémů pokračovat v tomto druhu komunikace. Otázkou je, jestli technologie nepokročí během následujících deseti let směrem, o kterém nemáme tušení. Pokud v této oblasti nastanou změny, lze na základě analýzy určit, jestli se vyplatí využít nových technologických možností.

Je zřejmé, že kromě těchto pěti okruhů vyvstanou v průběhu budoucích deseti let nové výzvy, které bude vhodné podrobit analýze. Jednou z nich může být překlad do češtiny a vydání monografie o Heinrichovy od W. T. Uptona. V tom případě bude nutné zvážit kompletní náklady týkající se vydání knihy, poptávku na trhu, která bude zřejmá po dosažení střednědobého cíle v roce 2017 a možnosti podpory z veřejných zdrojů, či mezinárodních programů. Předstupněm vydání této knihy by mohla být stručnější publikace. Náklady na její vydání a poptávku po ní bude možné určit nejdříve po prvním roce animace.

Významným krokem v období po úvodní etapě animace, tedy v době, kdy budou známy výsledky zájmu o Heinrichův život a dílo, bude založení Společnosti A. P. Heinricha fungující podobným způsobem, jako organizace podporující hudební odkaz jiných autorů. Cílem bude získání oficiálního statutu potřebného pro finančně i organizačně náročnější akce, které budou následovat.

Animační aktivity v příštích deseti letech budou vedeny plány vymezenými střednědobým a dlouhodobým cílem, ale zároveň kreativním přístupem při přijímání nových uměleckých, společenských a technologických výzev. Vždy bude vhodné posoudit je marketingovými a manažerskými metodami, které reflektují reálnou situaci. Po celou dobu je však nutné mít na mysli hlavní cíl, tedy vizi celého dlouhodobého animačního procesu: **„Ekonomizaci Heinrichova života a díla v kultuře České republiky“.**

5. Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo vytvoření animační strategie za použití metod socio-ekonomické animace hudebního odkazu skladatele Anthonyho Philipa Heinricha. Cíl byl v rámci jednotlivých oddílů této práce (především čtvrtého) splněn.

V prvním oddílu byly zpracovány teoretické poznatky týkající se socio-ekonomické animace, v jeho druhé části pak určeny metody a postupy, které byly dále použity.

V následujících dvou oddílech byly zkoumány zdroje informací o autorovi, život, dílo a doba, ve které žil a společensko-ekonomická situace v místě, kde bude animace probíhat, tedy v České republice, za účelem zjištění, zda je animace uskutečnitelná a pokud ano, jaké k tomu budou podmínky. Výsledky zkoumání byly východiskem čtvrtého, závěrečného oddílu vymezujícího strategii v rámci úvodní animační etapy a dále střednědobého a dlouhodobého cíle vyjádřeného stanovenou vizí. Jejím obsahem je navrácení Heinrichova hudebního odkazu do kulturního života, tedy jeho ekonomizace.

Ve druhém oddílu byly provedeny čtyři analýzy, které měly za cíl určit, o jaký druh produktu se v případě Heinrichova hudebního odkazu v rámci trhu s uměním jedná.

První analýza sledovala dva dílčí cíle. Jedním cílem bylo zjistit, jestli vůbec existují o skladateli a jeho tvorbě informace ve veřejně dostupných zdrojích. Pokud by byla odpověď záporná, nemohli bychom uskutečnit animaci, naším úkolem by byla kompletní reanimace zapomenutého skladatele a díla. Tato situace nenastala, Heinrichovo jméno neupadlo v zapomnění. Ve Spojených státech amerických byl v živém povědomí prakticky po celé 20. století, animační aktivity pokračují i v současnosti. Na území České republiky bylo Heinrichovo jméno známé v odborných kruzích. Autor nebyl zapomenut, pouze mu nebyl přikládán význam. Výsledek tedy hovoří pro animaci.

Druhým dílčím cílem bylo zjistit významnost zdrojů informací o Heinrichovi, a kvalitu animačních aktivit. Po prozkoumání lze konstatovat, že všechny tyto zdroje i animační aktivity patří mezi významné a světově uznávané, v některých případech můžeme říci exkluzivní.

Druhá analýza byla věnována životním osudům skladatele a době, ve které žil. Cílem bylo získat materiál pro účely budoucí propagace a zároveň najít odpovědi na možné otázky zájemců o animační akce jak z řad běžných posluchačů, tak potenciálních sponzorů, či spolupracovníků. Je přitom zohledněno propojení hudby a okolností souvisejících s jejím vznikem, které posluchač rovněž vnímá a prožívá. Skladatelovy životní osudy proto neoddělitelně patří k jeho hudebnímu odkazu a jsou součástí animovaného produktu. Z analýzy je zřejmé, že se v jeho osobnosti snoubila umělecká tvořivost, skromnost a zároveň podnikatelský duch. Hodnoty, které uznával a kterými žil, patří i dnes k základním hodnotám naší společnosti.

Z analýzy také vyplývá odpověď na otázku týkající se hodnocení společenského a kulturního zázemí hudební tvorby A. P. Heinricha v Čechách a v USA. Je nutné říci, že v době jeho života byly lepší podmínky na českém území, což bylo dáno dlouhou tradicí pěstování hudby jak ze strany církevních, tak světských, především šlechtických, kruhů. Velký podíl na tom měla též činnost spolků a škol. Nemáme zprávy o tom, že by Heinrich ve svém mládí, v době, kdy zde žil, využíval aktivně těchto kulturních struktur. Z pramenů vyplývá, že zde získal všeobecné vzdělání včetně hudebního, nicméně do svého odchodu

z Čech se věnoval obchodní činnosti. České kulturní zázemí využil až ke konci svého života, kdy navštívil Prahu, ve které zažil velký úspěch jako skladatel. Důvod, proč se zde trvale neusadil, spočíval nejspíš v jeho pokročilém věku. Lze předpokládat, že již neměl dostatek sil, aby zde vybudoval novou kariéru.

Ve Spojených státech amerických nebylo v Heinrichově době, oproti kulturní situaci v Čechách, zdaleka tak kvalitní hudební zázemí, hlavně co se týče počtu a schopností orchestrálních hráčů. Mladá dynamická společnost však nabízela možnost uplatnění Heinrichovu hudebnímu talentu a znalostem, které si přivezl ze své vlasti. V novém domově kombinoval vlivy, které načerpal v Čechách, s místními vlivy, a přispěl tak k rozvoji hudebního výrazu. Uplatnění dosáhly rovněž jeho znalosti a schopnosti organizační, manažerské a obchodní, které přinesly tehdejšímu kulturnímu životu užitek a stály, mimo jiné, při vzniku věhlasné New York Philharmonic Society.

Rozvoj kultury v USA od počátku 19. století do dneška by si zasloužil pozornosti odborníků, kteří začali vnímat americkou tvorbu až s příchodem amerických skladatelů v první polovině 20. století. Kulturní veřejnost tak může mít sklon z důvodu menší informovanosti přikládat této součásti světových kulturních dějin nezaslouženě menší význam. Výsledky této analýzy nám dávají kladnou odpověď na hypotézy uvedené ve druhé kapitole charakterizující metody a postupy.

Třetí analýza sledovala kritiky ve 20. a 21. století, které se vyznačují výčtem jeho uměleckých vzorů, ze kterých původně vycházel, zdůrazněním jeho originality mezi svými vrstevníky i přínosem, který spočíval v uvedení indiánské tematiky do symfonické hudby a v nových zvukových postupech, ve kterých kombinoval různé hudební vlivy. Většina kritik je laděna pozitivně, není mezi nimi žádná, která by jeho dílo jednoznačně odsuzovala.

Poslední, čtvrtá analýza se týká přímo Heinrichova díla. V jejím rámci bylo dosaženo dvou výstupů pro budoucí animační aktivity. Prvním je zjištění originálních prvků Heinrichovy tvorby, které v sobě skrývají obchodní potenciál v rámci plánovaného uvedení na hudební trh.

Druhým výstupem je vytvoření struktury animační analýzy skladeb, která se liší od muzikologické analýzy zejména v přístupu k praktickým otázkám jejich použití v rámci animačních akcí. Zde se již dostává ke slovu výběr vhodné animační metody pro konkrétní skladbu. Pro příklad, jakým způsobem probíhá animační analýza skladeb, jsem vybral čtyři charakteristické skladby vhodné k použití v rámci různých druhů animačních akcí.

Vrcholem všech čtyř analýz bylo určení druhu produktu, tedy Heinrichova života a díla z ekonomického a marketingového hlediska. Jeho plánované postavení na trhu předurčuje, jakým způsobem bude nabízen a „prodáván“, tedy jaký druh animační strategie bude zvolen.

Na základě výsledků všech čtyř analýz, které jsem vyhodnotil jako kladné a dle oficiální ekonomické a marketingové definice popisující druhy produktů, jsem došel jednoznačně k závěru, že Heinrichův život a dílo bude, jako produkt na hudebním trhu, zaujímat místo luxusního statku neboli produktu.

Třetí oddíl je věnován analýzám současných možností pro podporu animace Heinrichova hudebního odkazu. Možnosti jsou podmíněny několika okolnostmi: ekonomickou situací země, dotační politikou, hladinou enkulturace a mírou otevřenosti k novým kulturním vzorcům. Všechny tyto okruhy byly zkoumány v rámci čtyř analýz.

V první analýze zpracovávající socio-kulturní pohled na situaci v umění dochází ke konstatování výrazného vlivu globalizace na trh s uměním, který je zároveň vyvažován tendencemi k rozmanitosti. Významnou roli v komunikaci hrají nové technologie, které ji činí snazší napříč národy. Rychlejší styl života, kterým se vyznačuje moderní civilizace má dopad i na vnímání času, což má za následek odlišný přístup k poslechu hudby, než byl obvyklý v minulých dobách. Jedním z důležitých faktorů při rozhodování jedince o financování kultury je jeho vzdělanost a schopnost vnímat umění, která v agregované formě určuje celkovou hladinu enkulturace společnosti.

Druhá analýza, kulturně-politické situace, se věnuje hlavně oficiálním dokumentům reprezentujícím míru myšlenkové otevřenosti k rozmanitosti kulturních projevů a podpoře nehmotného kulturního dědictví. Z dokumentů světových, evropských i českých institucí vyplývá, že jsou tyto oficiální kruhy a lze říci i společnost, otevřeny k přijetí Heinrichova originálního hudebního díla. Tento výsledek dává větší šance pro podporu skladeb s tematikou pocházející z amerického prostředí, která u nás není běžně provozována, a proto je podpora ze strany oficiálních institucí důležitá. Je zároveň projevem vyšší hladiny enkulturace naší společnosti, protože předpokládá vzdělanost a schopnost vnímat umění u zúčastněných jedinců, kteří se podíleli na vzniku a schvalování těchto dokumentů. Ideová propojenost a sjednocenost světových, evropských a českých oficiálních dokumentů v otázkách podpory kulturního dědictví a rozmanitosti je dalším faktorem, který posiluje důvěru v úspěšnost animační strategie v její realizované podobě.

Ve třetí analýze byly zkoumány možnosti financování animace hudebního odkazu vyplývající z požadavků stanovených oficiálními dokumenty Unesco, Evropské Unie a Vlády České republiky. Kromě podpory soukromých subjektů, jejichž rozhodování z velké míry závisí na ekonomické situaci v naší zemi, hraje významnou úlohu ve financování jednak podpora ze strany Evropské Unie a jednak možnosti získání dotace z Ministerstva kultury České republiky. Přínos, který z obdržené dotace vyplývá, je dvojího charakteru. Přímého - finančního a druhotného - dodávajícího vybranému projektu statut kvalitního, prověřeného produktu a tedy doporučení pro potenciální spolupracující subjekty. Tyto přínosy dávají budoucí animaci v případě úspěšného získání dotace mnohem větší prostor pro další zkvalitnění plánovaných animačních aktivit. Financování z veřejných zdrojů přináší navíc možnosti spolupráce mezinárodního charakteru, která je zvláště v případě evropských zdrojů vyžadována. Může tak dojít k internacionalizaci animačních aktivit týkajících se Heinrichova hudebního odkazu.

Čtvrtá analýza třetího oddílu se věnuje zkoumání ekonomické situace v souvislosti s dalšími možnostmi financování animačních akcí, kterými jsou v tomto případě soukromé zdroje. Ty zahrnují soukromé firmy a organizace poskytující finanční podporu kulturním aktivitám a zároveň jednotlivce, běžné posluchače hudby, pravidelné návštěvníky koncertů, kteří se významnou měrou podílejí na ziscích z kulturních akcí. Situace, která panuje v mezinárodní ekonomice a plánované změny v daňovém systému naší země, nás nutí k úvahám o finančním stavu, ve kterém se tyto soukromé subjekty, tedy spotřebitelé, v nastávajícím období ocitnou. Stejný vliv má ekonomická situace na zdroje veřejného financování kultury, ve kterých můžeme sledovat stagnaci až pokles.

Celkový výsledek třetího oddílu analyzujícího současné možnosti podpory animace hudebního odkazu hovoří o vysoké míře otevřenosti k novým kulturním výzvám. Hladina enkulturace je schopná konstruktivně ovlivnit kulturní život v naší zemi. Problémy ekonomického původu, se kterými se budou potýkat všechny subjekty na trhu umění, budou bezesporu ovlivňovat vytyčovanou animační strategii zpracovávající produkt definovaný jako luxusní. Kontrast mezi vymezeným produktem a ekonomickou situací ve společnosti bude nutné řešit přístupem zahrnujícím marketingové a manažerské prvky určené pro tuto animaci a situaci, ve které bude probíhat.

V závěrečném oddílu byla vypracována animační strategie. Základním krokem bylo určení vize, která je zároveň dlouhodobým cílem. Její název zní: „Ekonomizace Heinrichova hudebního odkazu v kultuře České republiky“ a znamená navrácení Heinrichových skladeb do kulturního života. Následovalo marketingové a manažerské zpracování předchozích analýz.

Z časového hlediska byl dlouhodobý cíl vymezen horizontem deseti let na základě plánu, který po úvodní etapě v prvním roce animace spěje ke střednědobému cíli v roce 2017 a dále až do roku 2021. Letopočty nebyly vybrány náhodně. Týkají se výročí významných událostí a osobností souvisejících s životem a dílem A. P. Heinricha. Tyto dva vybrané roky budou příležitostí ke zvýšené aktivitě v rámci strategie kooperace s jinými subjekty působícími v oblasti kultury, ze které může plynout vyšší společenské ohodnocení a finanční zisk pro zúčastněné subjekty a zároveň vyšší užitek pro posluchače díky zajímavé dramaturgii společných akcí.

Výsledky vyplývající z jednotlivých analýz z druhého a třetího oddílu byly zpracovány pomocí nástrojů marketingového mixu 4P a vybraných nástrojů 4C a následně zkoumány s pomocí SWOT analýzy.

Výsledky SWOT analýzy slouží jako odpověď na otázky týkající se možností a mezi při realizaci strategie animace Heinrichova hudebního odkazu. Největší příležitosti nabízí spolupráce s jinými subjekty a možnost získání dotací k realizaci animačních akcí. Omezení vyplývá ze současné ekonomické situace ve světě a v naší zemi. Možnosti uplatnění Heinrichova díla v americké společnosti lze vysledovat z animačních aktivit týkajících se Heinrichova odkazu v této zemi. Ty lze charakterizovat jako finančně nenáročné, zato však soustavné.

Na základě SWOT analýzy byla určena kritéria pro hodnocení okruhů animačních aktivit, které byly vymezeny zároveň s návrhem animačních metod vhodných při realizaci konkrétního typu akce. Z šesti navrhovaných okruhů vyhovělo kritériím v rámci vícekritériálního hodnocení pět okruhů, šestý nepřekročil stanovený bodový limit.

Nejvyšší hodnocení získal okruh aktivit spojených se spoluprací s jinými subjekty v kultuře. Výsledek se shodoval s doporučením vyplývajícím ze SWOT analýzy. Spolupráce může dosáhnout až horizontální integrace, která přináší všem zúčastněným subjektům vyšší zisk i společenské uznání. Vyšší užitek z toho bude mít i posluchač, který prožije rozmanitější zážitek. Z umístění na první příčce v rámci pěti animačních okruhů plyne maximální prioritou určující navázání kontaktů s jinými subjekty v kultuře hned na počátku animačního procesu, tedy ještě před konáním veřejných animačních aktivit - koncertů.

Druhý vítězný okruh aktivit spočívá v pořádání seminářů určených odbornému publiku. Odborníci často pracují pro kulturní organizace. Bude proto vhodné pozvat

na seminář tyto osobnosti již v průběhu navazování kontaktů s kulturními subjekty. Z dlouhodobého strategického plánu vyplývá, že po dvou letech bude muset tento okruh změnit formu, aby zůstal i nadále atraktivní. Odborné publikum je pro animaci důležité z důvodu expertního doporučení, které může pomoci zatím nerozhodným posluchačům, či zájemcům o spolupráci udělat první krok, který bude mít například formu zakoupené vstupenky na koncert s Heinrichovou hudbou.

Třetím v pořadí byly akce charitativního typu. Tento druh aktivit má vysoký společenský přínos, v současné ekonomické situaci odpovídá požadavku dobročinnosti a zároveň poskytnutí kulturních zážitků i méně majetným spoluobčanům. V socio-ekonomické situaci, ve které se nachází naše společnost, není možné pouze čekat na vysoké ohodnocení luxusního produktu, tedy prodej drahých vstupenek. Pokud máme za cíl animaci hudebního odkazu, musíme se snažit ho zpřístupnit i méně movité skupině obyvatel a hledat cesty, jak dosáhnout oboustranného prospěchu. Slevy jsou pro luxusní produkt nevhodné, ale charitativní přístup, naopak doporučený. Tento typ akcí navíc bývá sledován médii a láká potenciální sponzory.

Okruh aktivit týkajících se podávání žádostí o dotace zaujal čtvrtou pozici z pěti. V prvním, úvodním roce animace není předpokládán výraznější úspěch v úsilí o dotaci, především z důvodu absence dosavadních animačních aktivit týkajících se Heinrichova hudebního odkazu, které instituce při rozhodování o dotaci vyžadují nebo alespoň zohledňují. V roce, který bude následovat po úvodní etapě, již budou některé z výsledků animace k dispozici a šance na získání dotace se zajisté zvýší.

Obdržení dotace má kromě pozitivního finančního účinku na další animační aktivity také kladný psychologický vliv podobně, jako expertní doporučení. Podporuje zájem posluchačů i potenciálních sponzorů či spolupracovníků. Může rovněž souviset v případě evropských fondů s prvkem mezinárodní spolupráce, která povede k větší rozmanitosti dramaturgického plánu a vyšší internacionalizaci Heinrichova hudebního odkazu.

Posledním v řadě byl prostředek internetové komunikace, webové stránky, které je jednoduché zřídit i provozovat. Z hlediska nákladů se jedná o velice levný a přitom efektivní informační a komunikační nástroj. Z úvah o dlouhodobém plánu vyplývá, že nelze vyloučit v časovém horizontu deseti let další rozvoj technologií, který nyní nelze popsat a je proto vhodné sledovat vývoj, který by mohl nabídnout další pomoc v oblasti komunikace se světem.

Vyrovnaného rozpočtu v úvodní etapě animace, který je zde vzhledem ke svému strategickému charakteru pouze rámcový, bude možné dosáhnout snížením nákladů díky zapojení dobrovolníků do aktivit animačního týmu a spolupráci s jinými subjekty v kulturní oblasti. Činnost v oblasti fundraisingu bude v období do obdržení prvních dotací spočívat také v získávání finanční podpory ze soukromých zdrojů.

Doporučení týkající se spolupráce s jinými subjekty se shoduje s doporučením ze SWOT analýzy a s výsledkem multikriteriálního hodnocení.

Omezení daná celkovou finanční situací, budou muset být kompenzována aktivním přístupem všech členů animačního týmu k úkolům vyplývajícím z budoucích projektů, dodržováním doporučení vycházejících z marketingové analýzy a kvalitním manažerským vedením animačního týmu a všech jeho činností. Je přitom bezpodmínečně nutné stále dbát

na kvalitu animačních akcí, jejichž jádro spočívá v živé prezentaci hudebního odkazu, tedy v koncertu.

Cíl animační strategie je stále nutné sledovat i v době, kdy dochází k rychlému ekonomickému, společenskému a technologickému vývoji. Všechny tyto změny je třeba vnímat jako výzvu, která při vhodném využití může napomoci k uskutečnění vize této animační strategie, kterou je navrácení Heinrichova hudebního odkazu do kulturního života České republiky.

6. Zdroje

1. ANHEIER, Helmut K.; ISAR, Yudishthir Raj. The Cultural Economy. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. 661 s. ISBN 978-1-4129-3473-2.
2. BĚLINA, Pavel. České země a habsburský absolutismus: ve druhé polovině 18. a na začátku 19. století. 1. vydání. Praha: SPN, 1993. 68 s. ISBN 80-04-26118-3.
3. Cevro [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. Alexis de Tocqueville. Dostupné z WWW: <<http://www.cevro.cz/cs/cevrorevue/aktualni-cislo-on-line/2005/12/66012-alexis-tocqueville.html>>.
4. ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka, a kol. Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. 243 s. ISBN 978-80-245-1276-1.
5. Česká národní banka [online]. 12. 5. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zpráva o inflaci II. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2011/2011_II/download/zoj_II_2011.pdf>.
6. Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Makroekonomické údaje. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.
7. EACEA [online]. 2009 [cit. 2010-04-03]. Culture programme guide. Dostupné z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/culture/programme/documents/culture_programme_guide_nov_2009_cs.pdf>.
8. Euroskop [online]. 2010 [cit. 2010-04-02]. Komunitární programy. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8644/sekce/prehled-hlavnich-komunitarnich-programu>>.
9. EUYO [online]. 2011 [cit. 2011-07-07]. An Overture to the European Union Youth Orchestra. Dostupné z WWW: <<http://www.euyo.org.uk/euyo-history>>.
10. FARSKÝ, Pavel. Česká premiéra skladeb A. P. Heinricha. Místní kultura: Magazín pro kulturní život v místech a regionech [online]. 18. květen 2011, [cit. 2011-07-23]. Dostupný z WWW: <<http://mistnikultura.cz/ceska-premiera-skladeb-p-heinricha>>.
11. FARSKÝ, Pavel. Marketing začínající hudební osobnosti. Praha: VŠE, 2010
12. FARSKÝ, Pavel. Motivace v průběhu hudebního projektu. Praha: VŠE, 2010
13. FARSKÝ, Pavel. Přehled komunitárních programů pro podporu hudebního odkazu. VŠE, seminární práce, Praha 2010.
14. FARSKÝ, Pavel. Přínos vybraných dokumentů Unesco a Evropské Unie. VŠE, seminární práce, Praha 2011.
15. FARSKÝ, Pavel. Řízení lidských zdrojů v průběhu mezinárodního hudebního projektu. Praha: VŠE, 2010.
16. FARSKÝ, Pavel. Zajištění dlouhodobé prosperity pro umělce XY (vícekriteriální hodnocení variant). Praha: VŠE, 2010.
17. FOTR, Jiří; ŠVECOVÁ, Lenka. Manažerské rozhodování: Postupy, metody a nástroje. 2. vydání. Praha: Ekopress, s.r.o., 2010. 467 s. ISBN 978-80-86929-59-0.

18. FRAIS, Josef. *Reformy Marie Terezie a Josefa II. : nejen v českých a moravských zemích*. 1. vydání. Třebíč: Akcent, spol. s. r. o., 2005. 156 s. ISBN 80-7268-337-3.
19. FREEMANOVÁ, Michaela. Duchovní hudba Josepha Haydna v 18. a 19. století v Čechách. Český rozhlas. 24. 05. 2009, 1/2. Dostupný také z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/duhovnihudba/_zprava/585293>.
20. FREEMANOVÁ, Michaela. Duchovní hudba Josepha Haydna v 18. a 19. století v Čechách. Český rozhlas. 31. 05. 2009, 2/2. Dostupný také z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/duhovnihudba/_zprava/588487>.
21. HARTNOLL, PHYLLIS; FOUND, PETER. Southwark Theatre . The Concise Oxford Companion to the Theatre [online]. 1996, -, [cit. 2011-07-11]. Dostupný z WWW: <http://www.encyclopedia.com/topic/Southwark_Theatre.aspx#1>.
22. HEINRICH, Anthony Philip. *Piano Music, Vol. I - V*. První vydání. Philadelphia : Kallisti Music Press, 1995-2005.
23. HOROWITZ, Joseph. An American Era in Music Deserving of More Respect. New York Times. 14. 7. 2002, -, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
24. HOROWITZ, Joseph. An American Era in Music Deserving of More Respect. New York Times. 14 July 2002, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 03624331.
25. HOROWITZ, Joseph. New York in Musical Disarray. New York Times. 10. 12. 2000, -, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
26. HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. 841 s. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
27. [Http://eacea.ec.europa.eu](http://eacea.ec.europa.eu) [online]. 2009 [cit. 2010-04-03]. Culture programme guide. Dostupné z WWW:<http://eacea.ec.europa.eu/culture/programme/documents/culture_programme_guide_nov_2009_cs.pdf>.
28. Institut umění [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Dotační program MK ČR. Dostupné z WWW: <<http://www.programculture.cz/cs/dotacni-program-mk-cr>>.
29. KANANEN, Marko. Europe, Culture, and Non-State Actors. Peace Magazine [online]. 2009, 25, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW:<<http://proquest.umi.com.ezproxy.vse.cz>>.
30. Lázňovská, Lenka. Závěrečná zpráva o realizaci VaV projektu MKOCEZ02F16, sešit čtvrtý. Praha: NIPOS, 2008.
31. Library of Congress [online]. 11/12/2010 [cit. 2011-08-16]. History. Dostupné z WWW: <<http://www.loc.gov/about/history.html>>.
32. Lidová kultura [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. Související dokumenty. Dostupné z WWW: <<http://www.lidovakultura.cz/page.aspx?pid=25>>.
33. LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. 120 s.

34. MELLERS, Wilfrid. Odd men in Mavericks and other traditions in American music. *Musical Times*. 2005, číslo 146, s. 109-113. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document>. ISSN 00274666.
35. Ministerstvo financí: Odbor finanční politika [online]. červenec 2011 [cit. 2011-08-17]. Makroekonomická predikce České republiky. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2011-Q3.pdf>.
36. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Upřesněné výsledky pokladního plnění státního rozpočtu ČR za rok 2010 (vč. tzv. dodatkového období). Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_59843.html?year=2011>.
37. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zobrazení dat z aplikace ARIS. Dostupné z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mtabulka.pl>>.
38. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zobrazení dat z aplikace ÚFIS. Dostupné z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufispsp/411Mtab.pl?obdobi=20101200>>.
39. Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet_56713.html?year=2009>.
40. Ministerstvo kultury ČR [online]. 2010 [cit. 2011-08-17]. Granty na podporu účastníků mezinárodních projektů podporovaných z programů EU Kultura. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/granty-na-podporu-ucastniku-mezinarodnich-projektu-podporovanych-z-programu-eu-kultura-1548/>>.
41. Ministerstvo kultury ČR [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. 309 s. Výroční zpráva 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/ministerstvo/vyrocní-zpravy/Vyrocní-zprava-MKCR-2010.pdf>>.
42. Ministerstvo kultury ČR: Profesionální umění / granty a dotace [online]. 2011 [cit. 2011-08-01]. Výběrová dotační řízení na rok 2012. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/professionalni-umeni/granty-a-dotace/vyberova-dotacni-rizeni-pro-rok-2012-99788/>>.
43. Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Časové řady. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady>.
44. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Rejstřík škol. Dostupné z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz/>>.
45. MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. Financování kultury z veřejných rozpočtů v roce 2009: (2001 - 2009). NIPOS: REGIS [online]. Květen 2010, [cit. 2011-08-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Úvodní-text-financování-20091.pdf>>.
46. Národní divadlo [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. Stavovské divadlo. Dostupné z WWW: <<http://www.narodni-divadlo.cz/Default.aspx?jz=cz&dk=text.aspx&it=40&sb=0>>.
47. Národní muzeum [online]. 2010 [cit. 2011-08-16]. Historie Matice české. Dostupné z WWW: <http://www.nm.cz/snm/matrice/matrice_historie.html>.
48. NIPOS [online]. 2010 [cit. 2011-08-17]. Výsledky účtu kultury za rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/Vysledek_uctu_kultury_CR_za_rok_2009.pdf>.

49. NIPOS [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Tabulka č. III/1, s. 7 Výdaje veřejných územních rozpočtů v oblasti kultury. Financování kultury z veřejných rozpočtů 2001 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Tabulková-část-2001-2010.pdf>>.
50. NIPOS [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Tabulka č. VIII/1, s. 26 Výdaje veřejných územních rozpočtů na kulturu celkem v období 1991 - 2010. Financování kultury z veřejných rozpočtů 2001 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Tabulková-část-2001-2010.pdf>>.
51. OČADLÍK, Mirko. Svět orchestru I. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. 537 s. 38875/55/SV-2-D-04351.
52. OČADLÍK, Mirko. Svět orchestru II. 2. vydání. Praha: SNKLHU, 1953. 642 s. 30109-7730-7/53-H954.
53. PATOČKA, Jiří. Animace kulturního dědictví: přednáška. VŠE. Praha. 24. září 2010.
54. PATOČKA, Jiří. Animace kulturního dědictví: přednáška. VŠE. Praha. 1. října 2010.
55. PATOČKA, Jiří. Animace kulturního dědictví: přednáška. VŠE. Praha. 15. října 2010.
56. PATOČKA, Jiří. Kulturní politika, místní a regionální kultura: přednáška. VŠE. Praha. 14. listopadu 2009
57. PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. 200 s. ISBN 978-80-7357-347-8.
58. Rada Evropy [online]. 23. 11. 2008 [cit. 2011-08-16]. Z historie Rady Evropy. Dostupné z WWW: <http://www.radaevropy.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=18&Itemid=29>.
59. RAPPORT, Michael. Evropa devatenáctého století. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. 432 s. ISBN 978-80-7429-061-9.
60. Resolution of the Council of 16 November 2007 on a European Agenda for Culture. Official Journal of the European Union [online]. 29. 11. 2007, 2007/C 287/01, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:287:0001:0004:EN:PDF>>.
61. ROCKWELL, John. A 'Bright Adventurer' in American Music. New York Times. 4. 10. 1987, -, s. A.27. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
62. SHERMAN, Robert. MUSIC; A 'Ghost' Trio, Poe's 'Black Cat' and 'Pipescreams'. New York Times . 27. 10. 1991, -, s. 23. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
63. SCHERER, Barrymore Laurence. Music: Soundtrack to the Celebration Of Lincoln. Wall Street Journal. 5. 3. 2009, -, s. D5. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 00999660.
64. Slovník české hudební kultury. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. 1035 s. ISBN 80-7058-462-9.
65. SOUKUP, Jindřich, a kol. Makroekonomie. 2. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2010. 518 s. ISBN 978-80-7261-219-2.

66. SOUKUPOVÁ, Jana, a kol. Mikroekonomie. 4. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2009. 574 s. ISBN 978-80-7261-150-8.
67. STALKER, Douglas. Guide to records : Heinrich. American Record Guide. 1998, číslo 61, s. 148-149. Dostupný také z WWW: <EBSCO>.
68. STILLER, Andrew. Předmluva. In Piano Music: Vol. 1. První vydání. Philadelphia: Kallisti Music Press, 1995. s. 3
69. SWAFFORD, Jan. ONCE UPON A TIME IN AMERICA. The Guardian. 25. 4. 2003, -, s. 10. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 02613077.
70. SÝKORA, Václav Jan. Dějiny klavírního umění. Praha: Panton, 1973. 331 s. 35-948-73.
71. ŠVANKMAJER, Milan. Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. 263 s. ISBN 80-7106-677-X.
72. TARANTO, Cheryl. 3. The Sylviad; or , Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America : Notes. Music Library Association. 1999, červen, 4. číslo, s. 1011-1014. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 00274380
73. The New Grove Dictionary of Music and Musicians. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 11. svazek. ISBN 0-333-60800-3.
74. THROSBY, David. Economics and Culture. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 205 s. ISBN 0-521-58639-9.
75. TINDALL, George B.; SHI, David E. Dějiny Spojených států amerických. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. 897 s. ISBN 80-7106-302-9.
76. TOFFLER, Alvin. Šok z budoucnosti. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. 284 s. ISBN 80-208-0160-X.
77. Unesco [online]. 2001 [cit. 2011-08-16]. Proclamation of Masterpieces of the Oral and Intangible Heritage fo Humanity. Dostupné z WWW:http://www.unesco.org/bpi/intangible_heritage/background.htm.
78. Unesco. Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, Úvod. Paříž, 2005.
79. Unesco. Úmluva o ochraně nemotného kulturního dědictví, článek 1. Paříž, 2003.
80. Unesco. Všeobecná deklarace o kulturní diverzitě, článek 11. Paříž, 2001.
81. UPTON, William Treat. Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. 337 s. ISBN 10003.
82. VEBER, Jaromír, a kol. Management: Základy - moderní manažerské přístupy - výkonnost a prosperita. 2. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2009. 734 s. ISBN 978-80-7261-200-0

83. Vláda České republiky. Usnesení Vlády České republiky: O hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2012. In Dokumenty vlády. 15. června 2011, č. 450, s. 50. Dostupný také z WWW:
<http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2011&06-15>.
84. Vláda České republiky. Usnesení Vlády České republiky: O hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2012. In Dokumenty vlády. 15. června 2011, č. 450, s. 50. Dostupný také z WWW:
<http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2011&06-15>.
85. Vláda České republiky. Státní kulturní politika na léta 2009 - 2014. Ministerstvo kultury [online]. 19.11.2008, Usnesení č. 1452, [cit. 2011-08-17]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-4892/>>.
86. Vyživování kořínků evropské kultury. In Nová generace programů na poli vzdělávání a kultury. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW:<http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/mag/27/cs.pdf>.
87. White Paper on Intercultural Dialogue : Living Together As Equals In Dignity. Ministers' Deputies : CM Documents [online]. 2008, CM(2008)30 final, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z WWW:<<http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper%20final%20EN%20020508.pdf>>.
88. ZANDBERG, Izabella. Between National and European Identity: European Unification and Collective Identity Formation in New Member-States.. Conference Papers -- International Studies Association [online]. 2007, 1, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW:
<<http://web.ebscohost.com.ezproxy.vse.cz/>
89. Zelená kniha: Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví. Evropská komise [online]. 2010, KOM(2010)183 v konečném znění, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z WWW:
<<http://www.mkcr.cz/assets/evropska-unie/dokumenty-rady-evropy/ZELENA-KNIHA-Uvolneni-potencialu-kulturnich-a-tvurcich-odvetvi.pdf>>.

7. Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1781 - 1948)

Příloha č. 2 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1949 - 1989)

Příloha č. 3 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1990 - 1999)

Příloha č. 4 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (2000 - 2011)

Příloha č. 5 - portrét A. P. Heinricha

Příloha č. 6 - mapa severních Čech

Příloha č. 7 - matriční kniha křtěných v Krásné Lípě/Krásném Buku (SOÚ Litoměřice)

Příloha č. 8 - notové ukázky Heinrichových skladeb

Příloha č. 10 - animační tabulka výročí narození a úmrtí

Příloha č. 11 - tabulka hlavních informací o skladateli určených pro veřejnost

Příloha č. 12 - náklady na realizaci animačních aktivit v úvodní etapě animace

7.1 Příloha č. 1- animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1781 - 1948)

Tabulka 17: Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1781 - 1948)

Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem					
Rok vydání	Místo	Název zdroje	Jméno autora	Název článku	Druh zdroje/poznámka
1781	Rakousko	Státní oblastní archiv, Litoměřice		Matrika křtěných v obci Krásný buk, Krásná Lípa	Kniha - datum Heinrichova křtu
1897	Rakousko-Uhersko	J. Otto, Praha		Ottův slovník naučný	Kniha
1929	USA	Thomas Crowell comp. New York	John Tasker Howard	Our American Music (1. vydání)	Kniha - dějiny hudby v USA
1933	ČSR	Nakladatelství Československý kompas		Masarykův slovník naučný	Kniha
1937	ČSR	O. Pazdírek	G. Černušák, Vl. Helfert	Pazdírkův hudební slovník naučný	Kniha
1939	USA	Columbia University Press, USA	William Treat Upton	Anthony Philip Heinrich, a Nineteen Century Composer in America (1. vydání)	Kniha - životopis
1940	USA	Nation		Shorter Notices	Článek - Recenze na knihu o Heinrichovi od W. T. Uptona
1948	ČSR	Hudební matice Umělecké besedy	Dr. Jan Löwenbach	Hudba v Americe	Kniha - Dějiny hudby USA

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze, SOA Litoměřice a autorův osobní archiv

7.2 Příloha č. 2 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1949 - 1989)

Tabulka 18: Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1949 - 1989)

Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem					
Rok vydání	Místo	Název zdroje	Jméno autora	Název článku	Druh zdroje/poznámka
1957	SRN	Bärenreiter-Verlag, Kassel-Basel-London		Die Musik in Geschichte und gegenwart	Kniha-encyklopedie hudby
1959	SRN	Schotts' Sohne, Mainz		Riemann musik lexikon	Kniha - encyklopedie hudby
1963	ČSSR	Státní hudební vydavatelství, Praha	G. Černušák, B. Štědroň, Z. Nováček	Československý hudební slovník osob a institucí	Kniha
1984	USA	New York Times	Holland, Bernard	Music: 7 Instrumentalists and a soprano	Článek - Recenze koncertu v Merkin Concert Hall
1984	USA	New York, Merkin Concert Hall			Koncert - skladby Heinricha a Gottschalka
1987	USA	New York Times	Rockwell, John	Music; A 'Bright Adventurer' in American Music	Článek - Dějiny hudby USA
1989	USA	New York Times	Kozinn, Allan	Weekender Guide: [Schedule]	Článek - pozvánka na koncert
1989	USA	New York		American Music Week	Koncert - skladby Heinricha, Schönberga, Schumanna

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze a autorův osobní archiv

7.3 Příloha č. 3 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1990 - 1999)

Tabulka 19: Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (1990 - 1999)

Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem					
Rok vydání	Místo	Název zdroje	Jméno autora	Název článku	Druh zdroje/poznámka
1991	USA	New York Times	Sherman, Robert	Music; A 'Ghost' Trio, Poe's 'Black Cat' and 'Pipescreams	Článek - pozvánka na koncert v New Yorku v Charter Oak Temple Cultural Center
1991	USA	New York - Charter Oak Temple Cultural Center	Neely Bruce and American Music-Theater Group	Chamber Music Plus	Koncert - skladby Heinricha a Gottschalka
1992	USA			The Ornithological Combat of Kings	CD
1992	USA	Music Library Association	Kroeger, Karl	Music reviews - The Yankee Doodleiad: A National Divertimento	Článek - recenze skladeb vydaných na CD
1995	UK	The Times	Pettitt, Stephen	New sound waves;CD Offer	Článek PR - hudba USA na CD
1995	USA	Kallisti Music Press		Piano Music, Vol. 1	Notový materiál s průvodním slovem
1996	USA	San Francisco Examiner	Allan, Ulrich	This is a maverick festival	Článek - recenze na koncert s hudbou Heinricha

1996	USA	San Francisco		An American Festival	Koncert - symfonické skladby Heinricha a Cowella
1998	USA			Dawning of Music in Kentucky	CD
1998	USA	American Music	Pisani, Michael	Longfellow, Robert Stoepel, and an early musical setting of Hiawatha	Článek - indiánská kultura v tvorbě autorů USA
1998	USA	American Record Guide	Stalker, Douglas	Guide to Records: Heinrich	Článek - recenze vydaného alba skladeb Heinricha
1998	USA	American Music Teacher	Hinson, Maurice		Článek - recenze vydaného alba skladeb Heinricha
1998	USA	Kallisti Music Press		Piano Music, Vol. 2	Notový materiál s průvodním slovem
1999	USA	Music Library Association Notes	Taranto, Cheryl; Scott, Darwin	Music reviews	Článek - recenze vydání notového materiálu Heinrichových skladeb
1999	USA	Music Library Association	Taranto, Cheryl T	Sylviad; or , Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America	Článek - recenze vydaných skladeb

Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze a autorův osobní archiv

7.4 Příloha č. 4 - animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (2000 - 2011)

Tabulka 20: Animační tabulka aktivit souvisejících s A. P. Heinrichem (2000 - 2011)

Animační tabulka aktivit, které se týkají A. P. Heinricha					
Rok vydání	Místo	Název zdroje	Jméno autora	Název článku	Druh zdroje/poznámka
2000	USA	New York Times	Horowitz, Joseph	New York in Musical Disarray	Článek - Dějiny hudby USA
2001	USA	Journal of the American Musicological Society	Riis, Thomas L	America's Musical Life: A History	Článek - recenze knihy Richarda Crawforda
2001	USA	W. W. Norton & Co	Richard Crawford	America's Musical Life: A History	Knih o hudbě USA
2001	USA	Kallisti Music Press		Piano Music, Vol. 3	Notový materiál s průvodním slovem
2002	USA	New York Times	Horowitz, Joseph	An American Era in Music Deserving of More Respect	Článek - pozvánka na koncert v Mannes College of Music.
2002	USA	New York Times	Kozinn, Allan	Classics and Curiosities Of American Composition	Článek - recenze koncertu v Mannes College of Music
2002	USA	Macmillan Publishers		The New Grove Dictionary of Music and Musicians	Knih - encyklopedie hudby, heslo: Heinrich
2002	USA	Mannes College of Music			Koncert se skladbami APH, Gottschalka a Ivese
2002	USA	Kallisti Music Press		Piano Music, Vol. 4	Notový materiál s průvodním slovem

2003	UK	The Guardian	Swafford, Jan	Once Upon a Time in America	Článek - Dějiny hudby USA
2003	USA	American Record Guide	Kandell, Leslie	American roots: NJ Symphony explores our heritage	Koncert Heinrichových klavírních skladeb v rámci festivalu organizovaného NJS
2004	USA	The Post - Standard	Dave Tobin	Classical and Jazz at Westminster Church	Článek - pozvánka na koncert, kde zazní hudba Heinricha, Mozarta, Chopina, Arta Tatum
2004	USA	The Post		SSO Recordings for Sale	Článek - PR na prodej nahrávek vážné hudby
2004	USA	Yale University Press	Michael Broyles	Mavericks and Other Traditions in American Music	Kniha o historii hudby v USA
2005	USA	Star Tribune	Anthony, Michael	News & Notes	Článek - informace o internetovém portálu s hudbou USA
2005	USA	Music Library Association	Pellegrino, Catherine	Mavericks and Other Traditions in American Music	Článek - recenze knihy Michaela Broylese
2005	USA	Musical Times	Mellers, Wilfrid	Odd men in Mavericks and Other Traditions in American Music	Článek - recenze knihy Michaela Broylese Mavericks and Other Traditions in American Music
2005	USA	Kallisti Music Press		Piano Music, Vol. 5	Notový materiál s průvodním slovem

2006	USA	Music Library Association	Lowerre, Kathryn	Some uncataloged musical resources in the Harvard theatre collection	Článek - hudba v USA
2006	USA	The Sun	Smith, Tim	Festival takes note of rich American piano repertoire	Článek - pozvánka na koncert v University of Maryland
2006	USA	University of Maryland			Koncert skladeb Heinricha, Gottschalka, Cowella
2008	USA	New York Times		The Listings: [Schedule]	Článek - informace o konání koncertu v New York Society for Ethical Culture
2008	USA	American Music	Gibbons, William	"Yankee Doodle" and Nationalism, 1780 - 1920	Článek - použití skladby Yankee Doodle ve skladbách autorů USA
2008	USA	New York Times	Holland, Bernard	Patriotism on the Sleeve, or in Disguise	Článek - recenze na koncert
2008	USA	New York Society for Ethical Culture			Koncert se skladbami Heinricha, Gottschalka a Ivese
2009	USA	Wall Street Journal	Scherer, Barrymore Laurence	Soundtrack to the Celebration Of Lincoln's Bicentennial Year	Článek - Život a dílo skladatelů USA v 19.století

2011	USA	the Audubon Park Historic District in New York City			Koncert - při příležitosti 150. výročí Heinrichova úmrtí
2011	ČR	Zámek v Příchovicích			Koncert - skladby Heinricha a Beethovena v podání Pavla Farského
2011	ČR	Časopis Místní kultura - NIPOS (MKČR)	Farský, Pavel	Česká premiéra skladeb A. P. Heinricha	Článek - informace o koncertě v zámku v Příchovicích
2011	USA	University of Richmond		Seminář o hudbě 19. století	Život a dílo Liszta, Mahlera, Heinricha a dalších

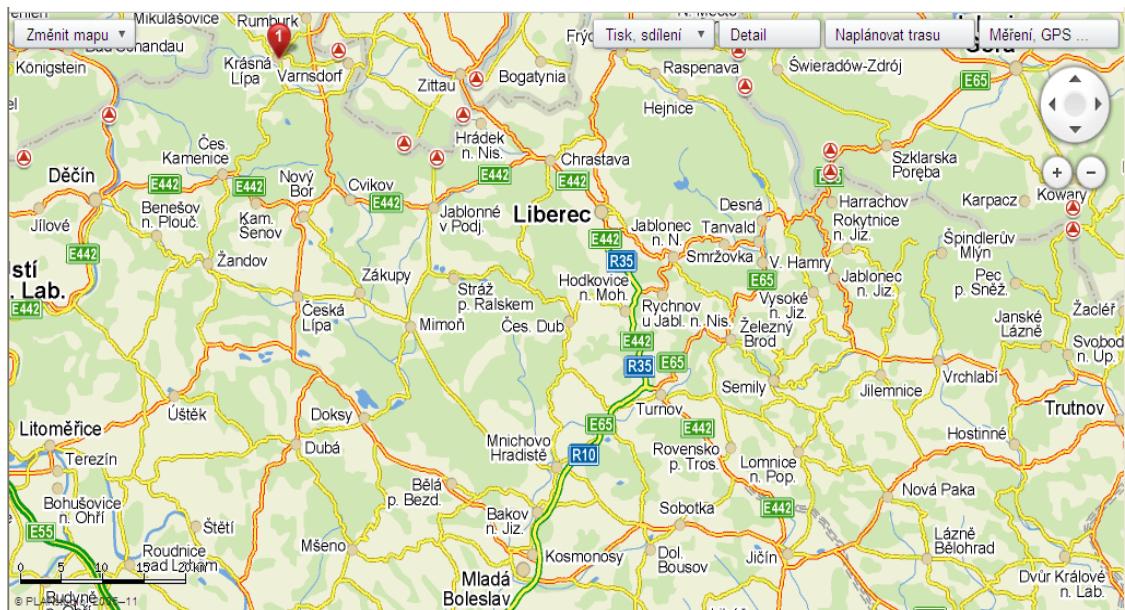
Zdroj: ProQuest, EBSCO, Městská knihovna v Praze a autorův osobní archiv

7.5 Příloha č. 5 - portrét A. P. Heinricha

Zdroj: Google.cz

7.6 Příloha č. 6 - mapa severních Čech

Zdroj: Mapy.cz

7.7 Příloha č 7 - matriční kniha křtěných v Krásné Lípě/Krásném Boku (SOÚ Litoměřice)

11	1781	1781	1781
12	1782	1782	1782
13	1783	1783	1783
14	1784	1784	1784
15	1785	1785	1785
16	1786	1786	1786
17	1787	1787	1787
18	1788	1788	1788
19	1789	1789	1789
20	1790	1790	1790
21	1791	1791	1791
22	1792	1792	1792
23	1793	1793	1793
24	1794	1794	1794
25	1795	1795	1795
26	1796	1796	1796
27	1797	1797	1797
28	1798	1798	1798
29	1799	1799	1799
30	1800	1800	1800

7.8 Příloha č. 8 - notové ukázky Heinrichových skladeb

A. P. Heinrich - Žalost Čechů!

Žalost Čechů!
Bohemia's Funeral Honors to Josef Jungmann (1847)

JUNGMANN'S last moments and the Spirit's departure. Anthony Philip Heinrich (1849)
Larghetto, M.M. ♩ = 69

p
una corda

The image shows a page of musical notation for a piano piece. It features a grand staff with treble and bass clefs. The music is in a minor key and common time. The tempo is marked 'Larghetto' with a metronome marking of 69. The piece is titled 'Žalost Čechů!' and is a funeral march for Josef Jungmann. The score includes dynamic markings like 'p' and 'una corda'.

A. P. Heinrich - The Prague Waltz

The image shows a page of musical notation for a waltz. It features a grand staff with treble and bass clefs. The music is in a minor key and 3/4 time. The piece is titled 'The Prague Waltz'. The score includes a dynamic marking of 'p' and a triplet in the bass line.

A. P. Heinrich - The Embarkation March

rf
ff
p
espress.
rf
ff
rf
rf

- 54 -

The image shows a page of musical notation for a march. It features a grand staff with treble and bass clefs. The music is in a major key and 2/4 time. The piece is titled 'The Embarkation March'. The score includes dynamic markings like 'rf', 'ff', 'p', and 'espress.'.

A. P. Heinrich - The Debarkation March

Coda, "God save the King"
dolce
mf

The image shows a page of musical notation for a march. It features a grand staff with treble and bass clefs. The music is in a major key and 2/4 time. The piece is titled 'The Debarkation March'. The score includes dynamic markings like 'dolce' and 'mf'.

Zdroj: Kallisti Music Press Philadelphia, A. P. Heinrich Piano Music

7.9 Příloha č. 9 - animační tabulka výročí narození a úmrtí

Tabulka 21: Animační tabulka výročí narození a úmrtí

	Animační tabulka výročí narození a úmrtí										
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
130. výročí						F. Liszt †					
150. výročí	A. P. Heinrich †								H. Berlioz †		
160. výročí							Heinrichův pražský triumf				A. P. Heinrich †
170. výročí							F. M. Bartholdy †		F. Chopin †		
							J. Jungmann †				
180. výročí						1. návštěva Prahy					
190. výročí							L. v. Beethoven †				
200. výročí	F. Liszt *										
	Založení Pražské konzervatoře										
	J. N. Neumann *										
210. výročí			H. Berlioz *						F. M. Bartholdy*	F. Chopin *	F. Liszt *
											Založení Pražské konzervatoře
									J. Haydn †		J. N. Neumann*
220. výročí	W. A. Mozart †										
230. výročí											W. A. Mozart †
	A. P. Heinrich *										
240. výročí											A. P. Heinrich *
250. výročí										L. v. Beethoven *	
280. výročí		Haydn *									

Zdroj: autor

7.10 Příloha č. 10 - tabulka hlavních informací o skladateli určených pro veřejnost

Tabulka 22: Tabulka hlavních informací o skladateli určených pro veřejnost

Animační tabulka informací o životě a díle Anthony Philipa Heinricha
Významné zdroje, které o Heinrichovi píší: New York Times, The Guardian, The Journal of the American Musicological Society, encyklopedie The New Grove Dictionary of Music and Musicians a další.
Jeho dílo je uváděno na významných pódii v USA.
V USA je a byl považován za zakladatele americké hudby.
V USA se cítil českým vlastencem a zároveň americkým skladatelem.
Propagoval českou kulturu jak svým hudebním dílem, tak svými organizačními aktivitami.
Důvodem jeho odchodu z Čech byly napoleonské války, které mu zničily majetek a v podstatě i rodinu. Manželka zemřela po útrapách z cest po válčící Evropě, dceru musel nechat v Čechách u příbuzného.
Z Ameriky se snažil podporovat svou dceru v Čechách, nakonec se sešli v USA a měli spolu hezký vztah.
S českým kulturním prostředím udržoval stálý kontakt, ke konci života v Praze zažil oslnivý úspěch.
Ve své době novátorsky kombinoval prvky indiánských námětů, vlivy amerických přistěhovalců a evropské vlivy, ze kterých při své tvorbě původně vycházel.
Žil v letech 1781 až 1861.
Nikdy se neprofiloval jako německý autor.
Již během svého života byl váženým skladatelem v USA i v Evropě.
Jeho organizační talent pozitivně ovlivnil kulturní život v USA.
Jeho symfonické skladby obsahují prvky novoromantismu, prvním použitím indiánské tematiky se staly originální součástí hudební historie v USA.

Zdroj: autor

7.11 Příloha č. 11 - náklady na realizaci animačních aktivit v úvodní etapě animace

Tabulka 23: Náklady na realizaci animačních aktivit v úvodní etapě animace

Úvodní etapa animace hudebního odkazu Anthony Philipa Heinricha - náklady			
okruhy animačních aktivit	položka	částka/1 akci	5 akcí v roce
Koncert okruhy: Spolupráce s jinými subjekty (O ₅), Charitativní koncert (O ₂)	cestovné	2 000 Kč	
	notový materiál	3 000 Kč	
	poštovné, telefon	1 500 Kč	
	propagace	5 000 Kč	
	ladič	1 500 Kč	
	pronájem sálu	5 000 Kč	
	koncert (honoráře)	10 000 Kč	
	mezisoučet	28 000 Kč	140 000 Kč
Seminář s koncertem pro odborníky (O₁)	cestovné	1 000 Kč	
	tisk informačního materiálu	1 500 Kč	
	poštovné, telefon	1 000 Kč	
	propagace	2 000 Kč	
	ladič	1 500 Kč	
	pronájem sálu s audiovizuální technikou	4 000 Kč	
	lektorné	2 000 Kč	
	mezisoučet	13 000 Kč	65 000 Kč
Podání žádosti o dotace (O₄)	honorář pověřenému pracovníkovi (250 Kč/hod.)	2 500 Kč	
	vytvoření projektu včetně kompletní dokumentace	10 000 Kč	
	mezisoučet	12 500 Kč	62 500 Kč
Zřízení webových stránek (O₃)	registrace domény a hosting	1 000 Kč	
	vytvoření textu a struktury webových stránek	3 000 Kč	
	naprogramování webových stránek	7 000 Kč	
	mezisoučet	11 000 Kč	x
Celková suma		64 500 Kč	267 500 Kč

Zdroj: autor

8. Seznam odkazů a vysvětlivek

Na následujících stranách jsou uvedeny odkazy a vysvětlivky k této práci.

-
- 1 Definici tohoto výrazu a charakteristiku osoby, která je jeho nositelem uvádím na stranách číslo 3 a 59.
- 2 PATOČKA, Jiří. *Animace kulturního dědictví: přednáška*. 24. září 2010.
- 3 SOUKUP, Jindřich, a kol. *Makroekonomie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2010. *Hodnocení výkonnosti ekonomiky*, s. 26. ISBN 978-80-7261-219-2.
- 4 PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kultura – vstup do problematiky*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. *Kultura - vstup do problematiky*, s. 18 - 19. ISBN 978-80-7357-347-8.
- 5 PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: Definice vybraných základních pojmů*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. *Definice základních pojmů*, s. 49. ISBN 978-80-7357-347-8.
- 6 ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka, a kol. *Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. *Produkt*, s. 10 - 11. ISBN 978-80-245-1276-1.
- 7 PATOČKA, Jiří. *Animace kulturního dědictví: přednáška*. 1. října 2010
- 8 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Bombardování smyslů*, s. 170. ISBN 80-208-0160-X.
- 9 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Předpoklad délky trvání*, s. 28. ISBN 80-208-0160-X.
- 10 SOUKUPOVÁ, Jana, a kol. *Mikroekonomie*. 4. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2009. *Poptávka*, s. 74 - 83. ISBN 978-80-7261-150-8.
- 11 SOUKUPOVÁ, Jana, a kol. *Mikroekonomie*. 4. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2009. *Tržní selhání*, s. 509. ISBN 978-80-7261-150-8.
- 12 PATOČKA, Jiří. *Animace kulturního dědictví: přednáška*. 24. září a 15. října 2010.
- 13 PATOČKA, Jiří. *Animace kulturního dědictví: přednáška*. 24. září a 15. října 2010.
- 14 FOTR, Jiří; ŠVEC OVÁ, Lenka. *Manažerské rozhodování: Postupy, metody a nástroje*. 2. vydání. Praha: Ekopress, s.r.o., 2010. *Hodnocení variant rozhodování*, s. 188. ISBN 978-80-86929-59-0.
- 15 *Matrika narozených římsko-katolické církve: fara Krásná Lípa. - 1765-1784, folio 211, s. řádek 6.*
- 16 FARSKÝ, Pavel. *Česká premiéra skladeb A. P. Heinricha. Místní kultura : Magazin pro kulturní život v místech a regionech [online]*. 18. květen 2011, [cit. 2011-07-23]. Dostupný z WWW: <<http://mistnikultura.cz/ceska-premiera-skladeb-p-heinricha>>.
- 17 PATOČKA, Jiří. *Animace kulturního dědictví: přednáška*. 1. října 2010.
- 18 FRAIS, Josef. *Reformy Marie Terezie a Josefa II. : nejen v českých a moravských zemích*. 1. vydání. Třebíč: Akcent, spol. s. r. o., 2005. *Habsburská říše nabírá dech*, s. 60. ISBN 80-7268-337-3.
- 19 BĚLINA, Pavel. *České země a habsburský absolutismus: ve druhé polovině 18. a na začátku 19. století*. 1. vydání. Praha: SPN, 1993. *Umění rokoka a klasicismu*, s. 28 - 32. ISBN 80-04-26118-3.
- 20 VÁLKA, Josef, VRKOČOVÁ, Ludmila, FUKAČ, Jiří. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. *Čechy*, s. 120-123. ISBN 80-7058-462-9.
- 21 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Josef Haydn*, s. 83-86. 38875/55/SV-2-D04351.
- 22 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. *Frýdlant*, s. 232. ISBN 80-7058-462-9.
- 23 FREEMANOVÁ, Michaela. *Duchovní hudba Josepha Haydna v 18. a 19. století v Čechách*. Český rozhlas. 24. 05. 2009, 1/2. Dostupný také z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/duhovnihudba/_zprava/585293>.
- 24 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. *Česká Lípa*, s. 127. ISBN 80-7058-462-9.

-
- 25 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. Jilemnice, s. 407. ISBN 80-7058-462-9.
- 26 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. Liberec, s. 499. ISBN 80-7058-462-9.
- 27 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. Litoměřice, s. 520. ISBN 80-7058-462-9.
- 28 VRKOČOVÁ, Ludmila. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. Turnov, s. 956. ISBN 80-7058-462-9.
- 29 BĚLINA, Pavel. *České země a habsburský absolutismus: ve druhé polovině 18. a na začátku 19. století*. 1. vydání. Praha: SPN, 1993. *Umění rokoka a klasicismu*, s. 28 - 32. ISBN 80-04-26118-3.
- 30 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Prohlubování krize*, s. 84 - 87. ISBN 80-7106-302-9.
- 31 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Vznik americké kultury*, s. 116 - 118. ISBN 80-7106-302-9.
- 32 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Společnost a ekonomika ve středních koloniích*, s. 49. ISBN 80-7106-302-9.
- 33 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. *Early Days*, s. 28. ISBN 54-11944, *Library of Congress Catalog*.
- 34 HARTNOLL, PHYLLIS; FOUND, PETER. *Southwark Theatre . The Concise Oxford Companion to the Theatre [online]*. 1996, -, [cit. 2011-07-11]. Dostupný z WWW: <http://www.encyclopedia.com/topic/Southwark_Theatre.aspx#1>.
- 35 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. *The Latter Eighteenth Century*, s. 72. ISBN 54-11944, *Library of Congress Catalog*.
- 36 TARANTO, Cheryl. 3. *The Sylviad; or , Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America : Notes*. Music Library Association. 1999, červen, 4, s. 1011-1014. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 00274380
- 37 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 71.
- 38 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: *Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie*. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 39 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 4 - 10. ISBN 10003.
- 40 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: *Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie*. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 41 TARANTO, Cheryl. 3. *The Sylviad; or , Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America : Notes*. Music Library Association. 1999, červen, 4. číslo, s. 1011-1014. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 00274380
- 42 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru II*. 2. vydání. Praha: SNKLHU, 1953. *Josef Mysliveček*, s. 47. 30109-7730-7/53-H954.
- 43 FRAIS, Josef. *Reformy Marie Terezie a Josefa II. : nejen v českých a moravských zemích*. 1. vydání. Třebíč: Akcent, spol. s. r. o., 2005. *Hotová smršť reformem*, s. 136 - 141. ISBN 80-7268-337-3.
- 44 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Yorktown*, s. 106. ISBN 80-7106-302-9.

-
- 45 SÝKORA, Václav Jan. *Dějiny klavírního umění*. Praha: Panton, 1973. *Vídeňský klasicismus*, s. 199. 35-948-73.
- 46 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Pařížský mír*, s. 108. ISBN 80-7106-302-9.
- 47 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Carl Maria v. Weber*, s. 278. 38875/55/SV-2-D04351.
- 48 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *W. A. Mozart*, s. 147-149. 38875/55/SV-2-D04351.
- 49 HOSTOMSKÁ, Anna. *Opera: Průvodce operní tvorbou*. 1. vydání. Praha: SNKLHU, 1955. *Don Giovanni*, s. 62. 110782/SV/54.
- 50 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Rozhodnutí státu*, s. 134. ISBN 80-7106-302-9.
- 51 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Nová vláda*, s. 136. ISBN 80-7106-302-9.
- 52 RAPPORT, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzská revoluce*, s. 24. ISBN 978-80-7429-061-9.
- ⁵³ RAPPORT, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzská revoluce*, s. 25. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 54 HOSTOMSKÁ, Anna. *Opera: Průvodce operní tvorbou*. 1. vydání. Praha: SNKLHU, 1955. *Così fan tutte*, s. 62. 110782/SV/54.
- 55 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *W.A.Mozart*, s. 176. 38875/55/SV-2-D04351.
- 56 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Josef Haydn*, s. 105. 38875/55/SV-2-D04351.
- 57 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Zřízení národního úvěru*, s. 140. ISBN 80-7106-302-9.
- 58 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Počet obyvatel Spojených států*, s. 813. ISBN 80-7106-302-9.
- 59 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Josef Haydn*, s. 102. 38875/55/SV-2-D04351.
- 60 HOSTOMSKÁ, Anna. *Opera: Průvodce operní tvorbou*. 1. vydání. Praha: SNKLHU, 1955. *Titus*, s. 68. 110782/SV/54.
- 61 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *W. A. Mozart*, s. 125. 38875/55/SV-2-D04351.
- 62 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Vstup států do Unie*, s. 812. ISBN 80-7106-302-9.
- 63 HOSTOMSKÁ, Anna. *Opera: Průvodce operní tvorbou*. 1. vydání. Praha: SNKLHU, 1955. *Gioacchino Rossini*, s. 102. 110782/SV/54.
- 64 RAPPORT, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzská revoluce*, s. 28. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 65 SÝKORA, Václav Jan. *Dějiny klavírního umění*. Praha: Panton, 1973. *Vídeňský klasicismus*, s. 203. 35-948-73
- 66 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Franz Schubert*, s. 253. 38875/55/SV-2-D04351.
- 67 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Kontinentální kongres*, s. 88. ISBN 80-7106-302-9.

-
- 68 RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 46. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 69 Národní divadlo [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. Stavovské divadlo. Dostupné z WWW: <<http://www.narodni-divadlo.cz/Default.aspx?jz=cz&dk=text.aspx&it=40&sb=0>>.
- 70 FREEMANOVÁ, Michaela. *Duchovní hudba Josepha Haydna v 18. a 19. století v Čechách*. Český rozhlas. 31. 05. 2009, 2/2. Dostupný také z WWW: <http://www.rozhlas.cz/nabozenstvi/duhovnihudba/_zprava/588487>.
- 71 RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzská revoluce*, s. 35. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 72 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Ludwig van Beethoven*, s. 192. 38875/55/SV-2-D04351.
- 73 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 3. ISBN 10003.
- 74 Library of Congress [online]. 11/12/2010 [cit. 2011-08-16]. *History*. Dostupné z WWW: <<http://www.loc.gov/about/history.html>>.
- 75 RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 47. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 76 RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 48. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 77 BEK, Mikuláš, LADMANOVÁ, Milada, FUKAČ Jiří. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. *Instituce*, s. 374-376. ISBN 80-7058-462-9.
- 78 OČADLÍK, Mirko. *Svět orchestru I*. 5. vydání. Praha: SNKLHU, 1956. *Ludwig van Beethoven*, s. 197. 38875/55/SV-2-D04351.
- 79 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Válka v Evropě*, s. 166. ISBN 80-7106-302-9.
- 80 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Válka v Evropě*, s. 166. ISBN 80-7106-302-9.
- 81 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 4. ISBN 10003.
- 82 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 72.
- ⁸³ RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 48. ISBN 978-80-7429-061-9.
- ⁸⁴ RAPPART, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 49. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 85 BEK, Mikuláš, LADMANOVÁ, Milada, FUKAČ Jiří. *Slovník české hudební kultury*. J. Fukač, J. Vysloužil. 1. vydání. Praha: Editio Supraphon, 1997. *Instituce*, s. 374-376. ISBN 80-7058-462-9.
- 86 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Finanční bankrot*, s. 12-15. ISBN 80-7106-677-X.
- 87 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Čechy a kontinentální blokáda*, s. 8-12. ISBN 80-7106-677-X.
- 88 MELLERS, Wilfrid. *Odd men in Mavericks and other traditions in American music*. *Musical Times*. 2005, číslo 146, s. 109-113. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document>. ISSN 00274666.
- 89 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich : A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 3. ISBN 10003.

-
- 90 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. Philadelphia, s. 15. ISBN 10003.
- 91 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Finanční bankrot*, s. 12-15. ISBN 80-7106-677-X.
- 92 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Finanční bankrot*, s. 12-15. ISBN 80-7106-677-X.
- 93 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians: 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie*. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 94 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Válka v roce 1812*, s. 170. ISBN 80-7106-302-9.
- 95 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Schwarzenbergova Česká armáda*, s. 91. ISBN 80-7106-677-X.
- 96 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 8. ISBN 10003
- 97 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Schwarzenbergova Česká armáda*, s. 91. ISBN 80-7106-677-X.
- ⁹⁸ RAPPORT, Michael. *Evropa devatenáctého století*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 2011. *Francouzské revoluční a napoleonské války*, s. 52. ISBN 978-80-7429-061-9.
- 99 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Early Years in Europe*, s. 9. ISBN 10003.
- 100 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. *Anton Philip Heinrich*, s. 227. ISBN 54-11944, *Library of Congress Catalog*.
- 101 ŠVANKMAJER, Milan. *Čechy na sklonku napoleonských válek: 1810 - 1815*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2004. *Napoleonův pád*, s. 149. ISBN 80-7106-677-X.
- 102 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 103 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Pioneering in Kentucky*, s. 28. ISBN 10003.
- 104 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Bardtown and Farmington*, s. 37. ISBN 10003.
- 105 HOROWITZ, Joseph. *An American Era in Music Deserving of More Respect*. *New York Times*. 14 July 2002, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 03624331.
- 106 STILLER, Andrew. *Předmluva*. In *Piano Music: Vol. 1. První vydání*. Philadelphia : Kallisti Music Press, 1995. s. 3
- 107 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 108 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich : A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *The Dawning of Music in Kentucky*, s. 44. ISBN 10003.
- 109 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. *Anton Philip Heinrich*, s. 228. ISBN 54-11944, *Library of Congress Catalog*.

-
- 110 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 228. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 111 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *The Dawning of Music in Kentucky*, s. 59. ISBN 10003.
- 112 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *A Visit to Philadelphia*, s. 65. ISBN 10003.
- 113 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Recognition in Boston*, s. 71. ISBN 10003.
- 114 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Recognition at Boston*, s. 78. ISBN 10003.
- 115 HEINRICH, Anthony Philip. *Piano Music, Vol. IV*. Andrew Stiller. Philadelphia : Kallisti Music Press, 2002. *The Students March*, s. 26-46.
- 116 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Recognition in Boston*, s. 83. ISBN 10003.
- 117 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 229. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 118 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 77.
- 119 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 78.
- 120 HEINRICH, Anthony Philip. *Piano Music, Vol. I*. Andrew Stiller. Philadelphia : Kallisti Music Press, 1995. *The Růbezah! Dance on the Schneckoppe*, s. 71-91.
- 121 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Politika vůči Indiánům*, s. 203. ISBN 80-7106-302-9.
- 122 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 78.
- 123 Národní muzeum [online]. 2010 [cit. 2011-08-16]. *Historie Matice české*. Dostupné z WWW: <http://www.nm.cz/snm/matice/matice_historie.html>.
- 124 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha : Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 85.
- 125 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. London, s. 116. ISBN 10003.
- 126 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 229. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 127 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. London: 1833-1835, s. 131. ISBN 10003.
- 128 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.

-
- 129 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 229. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 130 Celým názvem: Dr. Gustav Schilling *Encyklopedie der gesammten musikalischen Wissenschaften, oder universal Lexikon der Tonkunst*
- 131 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. Fiskální opatření, s. 210. ISBN 80-7106-302-9.
- 132 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. Krize roku 1837, s. 213. ISBN 80-7106-302-9.
- 133 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Dissappointments and Triumph on the Continent*, s. 145. ISBN 10003.
- 134 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Father Heinrich in Boston*, s. 204. ISBN 10003.
- 135 Celým názvem: F. J. Fétis, *Biographie universelle des musiciens et bibliografie générale de la musique*
- 136 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 137 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 232. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 138 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich : A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Grand Musical Festival*, s. 165. ISBN 10003.
- 139 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich : A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Festivals in New York and Boston*, s. 181. ISBN 10003.
- 140 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 141 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Cesta ke státnosti Kalifornie*, s. 295. ISBN 80-7106-302-9.
- 142 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *A Grand Musical Frolic*, s. 196. ISBN 10003.
- 143 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 233. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 144 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Grand Valideictory Concert*, s. 220. ISBN 10003.
- 145 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *The Crowning Triumph in Europe*, s. 231. ISBN 10003.
- 146 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha : Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 86.
- 147 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: Heinrich Anthony Philip. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.

-
- 148 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 236. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 149 TINDALL, George B.; SHI, David E. *Dějiny Spojených států amerických*. 3. opravené vydání. Praha: Lidové noviny, 1998. *Válka o Unii*, s. 318. ISBN 80-7106-302-9.
- 150 LÖWENBACH, Jan. *Hudba v Americe*. 1. vydání. Praha: Hudební matice Umělecké besedy v Praze, 1948. *Americký Beethoven - Dobrodružný život českého emigranta Antonína Filipa Heinricha (1781 - 1861)*, s. 87.
- 151 BARRON, David; CLARK, J. Bunker. *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. 11. svazek. heslo: *Heinrich Anthony Philip*. Stanley Sadie. 2. aktualizované vydání. London: Macmillan Publishers, 2002. 325-328 s. ISBN 0-333-60800-3.
- 152 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Man and Musician*, s. 251. ISBN 10003.
- 153 UPTON, William Treat. *Anthony Philip Heinrich: A Nineteenth-Century Composer in America*. 2. vydání. New York: AMS Press, Inc., 1967. *Preface*, s. XI. ISBN 10003.
- 154 HOWARD, John Tasker. *Our American Music: Three Hundred Years of It*. 3. vydání. New York: Thomas Y. Crowell Company, 1954. Anton Philip Heinrich, s. 238. ISBN 54-11944, Library of Congress Catalog.
- 155 TARANTO, Cheryl. 3. *The Sylviad; or, Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America: Notes*. Music Library Association. 1999, červen, 4. číslo, s. 1011-1014. Dostupný také z WWW: <ProQuest Document >. ISSN 00274380
- 156 STALKER, Douglas. *Guide to records: Heinrich*. *American Record Guide*. 1998, číslo 61, s. 148-149. Dostupný také z WWW: <EBSCO>.
- 157 HINSON, Maurice. 1. *The Sylviad: or, Minstrelsy of Nature in the Wilds of North America*. *The American Music Teacher*. 1998, číslo 3, s. 63-64. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 00030112.
- 158 SHERMAN, Robert. *MUSIC; A 'Ghost' Trio, Poe's 'Black Cat' and 'Pipescreams'*. *New York Times*. 27. 10. 1991, -, s. 23. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
- 159 HOROWITZ, Joseph. *New York in Musical Disarray*. *New York Times*. 10. 12. 2000, -, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
- 160 HOROWITZ, Joseph. *An American Era in Music Deserving of More Respect*. *New York Times*. 14. 7. 2002, -, s. 2. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
- 161 SCHERER, Barrymore Laurence. *Music: Soundtrack to the Celebration Of Lincoln*. *Wall Street Journal*. 5. 3. 2009, -, s. D5. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 00999660.
- 162 SWAFFORD, Jan. *ONCE UPON A TIME IN AMERICA*. *The Guardian*. 25. 4. 2003, -, s. 10. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 02613077.
- 163 ROCKWELL, John. *A 'Bright Adventurer' in American Music*. *New York Times*. 4. 10. 1987, -, s. A.27. Dostupný také z WWW: <ProQuest>. ISSN 03624331.
- 164 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Mozart v poklusu*, s. 85. ISBN 80-208-0160-X.
- 165 SOUKUPOVÁ, Jana, a kol. *Mikroekonomie*. 4. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2009. *Vliv změny důchodu spotřebitele na poptávku*, s. 75. ISBN 978-80-7261-150-8.
- 166 ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka. *Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. *Cena na trzích s uměním*, s. 124. ISBN 978-80-245-1276-1.
- 167 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Flamenco ve Švédsku*, s. 45. ISBN 80-208-0160-X.

-
- 168 PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. *Perspektivy zachování kulturní rozmanitosti, kulturní globalizace*, s. 86. ISBN 978-80-7357-347-8.
- 169 VEBER, Jaromír, et al. *Management: Základy - moderní manažerské přístupy - výkonnost a prosperita*. 2. aktualizované vydání. Praha: Management Press, 2009. *Pojetí globalizace*, s. 328. ISBN 978-80-7261-200-0.
- 170 TOFFLER, Alvin, TOFFLER, Heidi. *Nová civilizace, Třetí vlna a její důsledky*. Praha: Nakladatelství Dokořán, 2001. str. 88, 322.
- 171 Cevro [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. Alexis de Tocqueville. Dostupné z WWW: <<http://www.cevro.cz/cs/cevrorevue/aktualni-cislo-on-line/2005/12/66012-alexis-tocqueville.html>>.
- 172 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Tempo života*, s. 26. ISBN 80-208-0160-X.
- 173 TOFFLER, Alvin. *Šok z budoucnosti*. 1. vydání. Praha: Vydavatelství Práce, 1992. *Rozmanitost informací*, s. 198. ISBN 80-208-0160-X.
- 174 THROSBY, David. *The Cultural Economy*. Helmut K. Anheier, Yudishthir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Globalization and the cultural economy: a crisis of value?*, s. 29. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 175 PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. *Obecný vztah ekonomiky a kultury*, s. 134. ISBN 978-80-7357-347-8.
- 176 THROSBY, David. *Economics and Culture*. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. *The theory of value in economics*, s. 20. ISBN 0-521-58639-9.
- 177 THROSBY, David. *The Cultural Economy*. Helmut K. Anheier, Yudishthir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Globalization and the cultural economy: a crisis of value?*, s. 30. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 178 THROSBY, David. *Economics and Culture*. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. *The theory of value in economics*, s. 20. ISBN 0-521-58639-9.
- 179 THROSBY, David. *The Cultural Economy*. Helmut K. Anheier, Yudishthir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Globalization and the cultural economy: a crisis of value?*, s. 31. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 180 THROSBY, David. *The Cultural Economy*. Helmut K. Anheier, Yudishthir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Globalization and the cultural economy: a crisis of value?*, s. 31. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 181 THROSBY, David. *Economics and Culture*. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. *The creative arts as an industry*, s. 115. ISBN 0-521-58639-9.
- 182 PATOČKA, Jiří. *Kulturní politika, místní a regionální kultura*. Přednáška. VŠE.Praha. 14. listopadu 2009
- 183 SOUKUPOVÁ, Jana, et al. *Mikroekonomie*. 4. rozšířené vydání. Praha: Management Press, 2009. *Předpoklady racionálního chování spotřebitele*, s. 49. ISBN 978-80-7261-150-8.
- 184 THROSBY, David. *Economics and Culture*. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. *The theory of value in economics*, s. 20. ISBN 0-521-58639-9.
- 185 THROSBY, David. *Economics and Culture*. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. *Cultural value*, s. 28-29. ISBN 0-521-58639-9.
- 186 PRATT, Andy C. *The Cultural Economy*. Helmut Anheier, Yudhishtir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Locating the cultural economy*, s. 46-47. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 187 DRACHE, Daniel; FROESE, Marc D. *The Cultural Economy*. Helmut Anheier, Yudhishtir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2001. *The global cultural economy, power, citizenship and dissent*, s. 54-56. ISBN 978-1-4129-3473-2.

-
- 188 DRACHE, Daniel; FROESE, Marc D. *The Cultural Economy*. Helmut Anheier, Yudhishtir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2001. *The global cultural economy, power, citizenship and dissent*, s. 54-56. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 189 V této kapitole byly použity myšlenky ze seminárních prací: FARSKÝ, Pavel. *Přínos vybraných dokumentů Unesco a Evropské Unie*. Praha: VŠE, 2011
a také: FARSKÝ, Pavel. *Přehled komunitárních programů pro podporu hudebního odkazu*. Praha: VŠE, 2010.
- 190 Rada Evropy [online]. 23. 11. 2008 [cit. 2011-08-16]. Z historie Rady Evropy. Dostupné z WWW: <http://www.radaevropy.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=18&Itemid=29>.
- 191 KANANEN, Marko. *Europe, Culture, and Non-State Actors*. *Peace Magazine* [online]. 2009, 25, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://proquest.umi.com.ezproxy.vse.cz>>.
- 192 EUYO [online]. 2010 [cit. 2011-07-07]. *An Overture to the European Union Youth Orchestra*. Dostupné z WWW: < <http://www.euyo.org.uk/euyo-history> >.
- 193 Lidová kultura [online]. 2011 [cit. 2011-08-16]. *Související dokumenty*. Dostupné z WWW: <<http://www.lidovakultura.cz/page.aspx?pid=25>>.
- 194 Unesco. *Všeobecná deklarace o kulturní diverzitě, článek 11*. Paříž, 2001.
- 195 Unesco [online]. 2001 [cit. 2011-08-16]. *Proclamation of Masterpieces of the Oral and Intangible Heritage of Humanity*. Dostupné z WWW: http://www.unesco.org/bpi/intangible_heritage/background.htm.
- 196 Unesco. *Úmluva o ochraně nehmotného kulturního dědictví, článek 1*. Paříž, 2003.
- 197 Unesco. *Úmluva o ochraně a podpoře rozmanitosti kulturních projevů, Úvod*. Paříž, 2005.
- 198 THROSBY, David. *The Cultural Economy*. Helmut K. Anheier, Yudhishtir Raj Isar. 1. vydání. London: SAGE Publications Inc., 2008. *Globalization and the cultural economy: a crisis of value?*, s. 39. ISBN 978-1-4129-3473-2.
- 199 *White Paper on Intercultural Dialogue : Living Together As Equals In Dignity. Ministers' Deputies : CM Documents* [online]. 2008, CM(2008)30 final, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper%20final%20EN%20020508.pdf>>.
- 200 Srov. s cit. – A. Tocqueville, viz. str. 42.
- 201 *White Paper on Intercultural Dialogue : Living Together As Equals In Dignity. Ministers' Deputies : CM Documents* [online]. 2008, CM(2008)30 final, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.coe.int/t/dg4/intercultural/Source/White%20Paper%20final%20EN%20020508.pdf>>. o dstavec 132-133.
- 202 *Zelená kniha: Uvolnění potenciálu kulturních a tvůrčích odvětví. Evropská komise* [online]. 2010, KOM(2010)183 v konečném znění, [cit. 2011-08-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/evropska-unie/dokumenty-rady-evropy/ZELENA-KNIHA---Uvolneni-potencialu-kulturnich-a-tvurcich-odvetvi.pdf>>. článek 1
- 203 VLÁDA, České republiky. *Státní kulturní politika na léta 2009 - 2014. Ministerstvo kultury* [online]. 19.11.2008, Usnesení č. 1452, [cit. 2011-08-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-politika/statni-kulturni-politika-na-leta-2009-2014-4892/>>.
- 204 V této kapitole byly použity myšlenky ze seminární práce: FARSKÝ, Pavel. *Přehled komunitárních programů pro podporu hudebního odkazu*. Praha: VŠE, 2010.
- 205 *Vyžívání kořinek evropské kultury. In Nová generace programů na poli vzdělávání a kultury*. Lucemburk: Úřad pro úřední tisky Evropských společenství, 2007 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/mag/27/cs.pdf>.
- 206 *Resolution of the Council of 16 November 2007 on a European Agenda for Culture*. *Official Journal of the European Union* [online]. 29. 11. 2007, 2007/C 287/01, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2007:287:0001:0004:EN:PDF>>.

-
- 207 EACEA [online]. 2009 [cit. 2010-04-03]. *Culture programme guide*. Dostupné z WWW: <http://eacea.ec.europa.eu/culture/programme/documents/culture_programme_guide_nov_2009_cs.pdf>.
- 208 Euroskop [online]. 2010 [cit. 2010-04-02]. *Komunitární programy*. Dostupné z WWW: <<http://www.euroskop.cz/8644/sekce/prehled-hlavnich-komunitarnich-programu>>.
- 209 ZANDBERG, Izabella. *Between National and European Identity: European Unification and Collective Identity Formation in New Member-States.. Conference Papers -- International Studies Association* [online]. 2007, 1, [cit. 2010-04-02]. Dostupný z WWW: <<http://web.ebscohost.com.ezproxy.vse.cz/>>.
- 210 EACEA [online]. 2009 [cit. 2010-04-03]. *Calendar 2008 - 2013*. Dostupné z WWW: http://eacea.ec.europa.eu/culture/programme/calendar_en.php
- 211 Seznam kontaktních míst lze najít na adrese: [Http://ec.europa.eu](http://ec.europa.eu) [online]. 2010 [cit. 2010-04-02]. *Cultural Contact Points*. Dostupné z WWW: <http://ec.europa.eu/culture/annexes-culture/doc1232_en.htm>.
V ČR - Institut umění <http://www.institutumeni.cz/index.php?cmd=page&id=23>, Národní památkový ústav <http://www.npu.cz/html/culture2000heritage/>
- 212 Institut umění [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. *Dotační program MK ČR*. Dostupné z WWW: <<http://www.programculture.cz/cs/dotacni-program-mk-cr>>.
- 213 Ministerstvo kultury ČR [online]. 2010 [cit. 2011-08-17]. *Granty na podporu účastníků mezinárodních projektů podporovaných z programů EU Kultura*. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/granty-na-podporu-ucastniku-mezinarodnich-projektu-podporovanych-z-programu-eu-kultura-1548/>>.
- 214 Ministerstvo kultury ČR [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. 309 s. *Výroční zpráva 2010*. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/ministerstvo/vyrocní-zpravy/Vyrocní-zprava-MKCR-2010.pdf>>.
- 215 Česká republika. Vláda České republiky. *Usnesení Vlády České republiky: O hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2012*. In *Dokumenty vlády*. 15. června 2011, č. 450, s. 50. Dostupný také z WWW: <http://racek.vlada.cz/usneseni/usneseni_webtest.nsf/web/cs?Open&2011&06-15>.
- 216 Ministerstvo kultury ČR: *Profesionální umění / granty a dotace* [online]. 2011 [cit. 2011-08-01]. *Výběrová dotační řízení na rok 2012*. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/cz/professionalni-umeni/granty-a-dotace/vyberova-dotacni-rizeni-pro-rok-2012-99788/>>.
- 217 Ministerstvo financí : *Odbor finanční politika* [online]. červenec 2011 [cit. 2011-08-17]. s. 4. *Makroekonomická predikce České republiky*. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2011-Q3.pdf>.
- 218 Ministerstvo financí: *Odbor finanční politika* [online]. Červenec 2011 [cit. 2011-08-17]. *Tabulka A.1-HDP roční, s. 7, Tabulka A.2-HDP čtvrtletní, s. 8. Makroekonomická predikce České republiky*. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2011-Q3.pdf>.
- 219 Ministerstvo financí: *Odbor finanční politika* [online]. Červenec 2011 [cit. 2011-08-17]. *Tabulka C3.2-Zaměstnanost-čtvrtletní, s. 53. Makroekonomická predikce České republiky*. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2011-Q3.pdf>.
- 220 Ministerstvo financí: *Odbor finanční politika* [online]. Červenec 2011 [cit. 2011-08-17]. *Tabulka C3.1-Zaměstnanost-roční, s. 52. Makroekonomická predikce České republiky*. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Makroekonomicka-predikce_2011-Q3.pdf>.
a také: Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. *Makroekonomické údaje*. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.
a také: Ministerstvo práce a sociálních věcí [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. *Časové řady*. Dostupné z WWW: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady>.
- 221 SOUKUP, Jindřich, a kol. *Makroekonomie. 2. aktualizované vydání*. Praha: Management Press, 2010. *Inflace a nezaměstnanost-Cenová (modifikovaná) Philipsova křivka*, s. 427. ISBN 978-80-7261-219-2.

-
- 222 Česká národní banka [online]. 12. 5. 2011 [cit. 2011-08-17]. s. 23. Zpráva o inflaci II. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2011/2011_II/download/zoj_II_2011.pdf>.
- 223 Česká národní banka [online]. 12. 5. 2011 [cit. 2011-08-17]. s. 46. Zpráva o inflaci II. Dostupné z WWW: <http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/menova_politika/zpravy_o_inflaci/2011/2011_II/download/zoj_II_2011.pdf>.
- 224 Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zpráva o výsledcích hospodaření státního rozpočtu. Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/statni_zav_ucet_56713.html?year=2009>.
- a také: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Upřesněné výsledky pokladního plnění státního rozpočtu ČR za rok 2010 (vč. tzv. dodatkového období). Dostupné z WWW: <http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/tiskove_zpravy_59843.html?year=2011>.
- a také: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zobrazení dat z aplikace ARIS. Dostupné z WWW: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/psp/411Mtabulka.pl>>.
- a také: Ministerstvo financí České republiky [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Zobrazení dat z aplikace ÚFIS. Dostupné z WWW: <<http://www.info.mfcr.cz/cgi-bin/ufispsp/411Mtab.pl?obdobi=20101200>>.
- a také: Ministerstvo kultury ČR [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. 309 s. Výroční zpráva 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.mkcr.cz/assets/ministerstvo/vyrocní-zpravy/Vyrocní-zprava-MKCR-2010.pdf>>.
- a také: NIPOS [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Tabulka č. III/1, s. 7 Výdaje veřejných územních rozpočtů v oblasti kultury. Financování kultury z veřejných rozpočtů 2001 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Tabulková-část-2001-2010.pdf>>.
- a také: NIPOS [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Tabulka č. VIII/1, s. 26 Výdaje veřejných územních rozpočtů na kulturu celkem v období 1991 - 2010. Financování kultury z veřejných rozpočtů 2001 - 2010. Dostupné z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Tabulková-část-2001-2010.pdf>>.
- 225 MOCKOVČIAKOVÁ, Alena. Financování kultury z veřejných rozpočtů v roce 2009 : (2001 - 2009. NIPOS : REGIS [online]. s. 1. Květen 2010, -, [cit. 2011-08-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/06/Úvodní-text-financování-20091.pdf>>.
- 226 NIPOS [online]. 2010 [cit. 2011-08-17]. s. 4. Výsledky účtu kultury za rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/Vysledek_uctu_kultury_CR_za_rok_2009.pdf>.
- 227 PATOČKA, Jiří. Kulturní politika, místní a regionální kultura: přednáška VŠE. Praha. 14. listopadu 2009.
- 228 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. Rejstřík škol. Dostupné z WWW: <<http://rejskol.msmt.cz/>>.
- 229 Lázňovská, Lenka. Závěrečná zpráva o realizaci VaV projektu MKOCEZ02F16, sešit čtvrtý. Praha: NIPOS, 2008.
- 230 NIPOS [online]. 2010 [cit. 2011-08-17]. s. 19. Výsledky účtu kultury za rok 2009. Dostupné z WWW: <http://www.nipos-mk.cz/wp-content/uploads/2010/01/Vysledek_uctu_kultury_CR_za_rok_2009.pdf>.
- 231 V této kapitole byly použity myšlenky ze seminárních prací: FARSKÝ, Pavel. Motivace v průběhu hudebního projektu. Praha: VŠE, 2010
a také: FARSKÝ, Pavel. Řízení lidských zdrojů v průběhu mezinárodního hudebního projektu. Praha: VŠE, 2010.
- 232 THROSBY, David. Economics and Culture. 1. vydání. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. Labour markets, s. 120-122. ISBN 0-521-58639-9.

-
- 233 BOUKAL, Petr; VÁVROVÁ, Hana, a kol. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. Str. 81.
- 234 VEBER, Jaromír, a kol. *Management: Základy-moderní manažerské přístupy-výkonnost a prosperita*. 2., aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2009. Str. 272
- 235 VEBER, Jaromír, a kol. *Management: Základy-moderní manažerské přístupy-výkonnost a prosperita*. 2., aktualizované vydání. Praha: Management Press, s.r.o., 2009. Str. 126.
- 236 PATOČKA, Jiří; HEŘMANOVÁ, Eva. *Lokální a regionální kultura v České republice: Kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. 1. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. Role obyvatelstva, s. 178-179. ISBN 978-80-7357-347-8.
- 237 PATOČKA, Jiří. *Kulturní politika, místní a regionální kultura. Přednáška VŠE.Praha. 14.listopadu 2009.*
- 238 *V této kapitole byly použity myšlenky ze seminárních prací: FARSKÝ, Pavel. Marketing začínající hudební osobnosti. Praha: VŠE, 2010 a také: FARSKÝ, Pavel. Zajištění dlouhodobé prosperity pro umělce XY (vícekritériální hodnocení variant). Praha: VŠE, 2010.*
- 239 ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka. *Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. *Nástroje marketingu – marketing mix 4P, Další pohled na marketingové nástroje – 4 (a více) C*, s. 10 - 14. ISBN 978-80-245-1276-1.
- 240 ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka. *Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. *Reklamní strategie, typy reklamy*, s. 148. ISBN 978-80-245-1276-1.
- 241 ČERNÁ, Jitka; JOHNOVÁ, Radka. *Arts Marketing: Marketing umění a kulturního dědictví*. 1. vydání. Praha: Oeconomica, 2009. *Analýza SWOT*, s. 185. ISBN 978-80-245-1276-1.
- 242 FOTR, Jiří; ŠVECOVÁ, Lenka. *Manažerské rozhodování: Postupy, metody a nástroje*. 2. vydání. Praha: Ekopress, s.r.o., 2010. *Hodnocení variant rozhodování*, s. 190. ISBN 978-80-86929-59-0.
- 243 *Haydnovy hudební slavnosti [online]. 2011 [cit. 2011-08-17]. 19. Haydnovy hudební slavnosti. Dostupné z WWW: <<http://www.haydn-festival.eu/cz/2011/>>.*